

**UNIVERZITA MATEJA BELA V BANSKEJ BYSTRICI  
PRÁVNICKÁ FAKULTA**

**PREDSÚDNE KONANIE O TRESTNÝCH ČINOCH,  
HISTORICKÝ VÝVOJ A PROBLÉMY SÚČASNEJ  
PRÁVNEJ ÚPRAVY**

**RIGORÓZNA PRÁCA**

**ebc7d296-a5b7-4c65-a2bc-58e33b1196a4**

**UNIVERZITA MATEJA BELA V BANSKEJ BYSTRICI**  
**PRÁVNICKÁ FAKULTA**

**PREDSÚDNE KONANIE O TRESTNÝCH ČINOCH, HISTORICKÝ  
VÝVOJ A PROBLÉMY SÚČASNEJ PRÁVNEJ ÚPRAVY**

**Rigorózna práca**

**ebc7d296-a5b7-4c65-a2bc-58e33b1196a4**

Študijný odbor: 3.4.1. právo

Pracovisko: Katedra trestného práva, kriminológie, kriminalistiky  
a forenzných disciplín

**Banská Bystrica 2015**

**Mgr. Martin Václavík**

### **ČESTNÉ PREHLÁSENIE**

Prehlasujem, že predloženú rigoróznú prácu som vypracoval samostatne. Úplný zoznam zdrojov a prameňov použitých pri vypracovaní som uviedol v zozname bibliografických odkazov.

Banská Bystrica, 15. mája 2015

.....

podpis

## ABSTRAKT

VÁCLAVÍK, Martin, Mgr.: Predsúdne konanie o trestných činoch, historický vývoj a problémy súčasnej právnej úpravy. Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici. Právnická fakulta. Katedra trestného práva, kriminológie, kriminalistiky a forenzných disciplín. Banská Bystrica, 2015. 103 s. Stupeň odbornej kvalifikácie: doktor práv (JUDr.)

Obsahom tejto rigoróznej práce je predsúdne konanie o trestných činoch, historický vývoj a problémy súčasnej právnej úpravy. Práca pozostáva zo šiestich kapitol, ktoré sledujú časovú a logickú postupnosť jednotlivých štádií trestného konania, s cieľom čo najhodnovernejšie priblížiť predmetnú problematiku a poukázať na jej veľký význam v rámci celého trestného konania.

Prvá kapitola je zameraná na historický vývoj trestného práva a predsúdneho konania, a to najmä s ohľadom na územie Slovenskej republiky.

Druhá kapitola nazvaná Predsúdne konanie predstavuje úvod do danej problematiky a je venovaná výkladu základných pojmov ako trestné konanie a predsúdne konanie. Taktiež sú v tejto časti stručne spracované jednotlivé štádiá konania pred súdom, základné zásady trestného konania a orgány trestného konania.

V tretej kapitole je spracovaný postup pred začatím trestného konania, a to hlavne postup a rozhodnutia orgánov činných v trestnom konaní po prijatí trestného oznámenia.

V štvrtej kapitole sa práca venuje náležitostiam začatia trestného stíhania a vznesenia obvinenia, a taktiež samotnému priebehu a skončeniu vyšetrovania resp. skráteného vyšetrovania.

V piatej kapitole sú podrobnejšie spracované rozhodnutia, ktoré prijímajú orgány činné v trestnom konaní na záver prípravného konania.

V poslednej kapitole sú v stručnosti popísané problémy a nedostatky súčasnej právnej úpravy predsúdneho konania, a to najmä vzhľadom na činnosť policajta.

Kľúčové slová: Predsúdne konanie. Postup pred začatím trestného stíhania. Prípravné konanie. Policajt. Rozhodnutia orgánov činných v trestnom konaní.

## **ABSTRACT**

VÁCLAVÍK, Martin, Mgr.: Prejudicial proceedings on criminal offences, historical development and issues of current legal framework. Matej Bel University in Banská Bystrica. Faculty of Law. Department of Criminal Law, Criminology, Criminalistics and Forensic Sciences. Banská Bystrica, 2015. Range of thesis: 103 pages. Degree of professional qualification: Doctor of Law (JUDr.)

The doctoral thesis deal with the prejudicial proceedings on criminal offences, the historical development and the issues of current legal framework. The thesis consists of six chapters, which follow the time order as well as the logic one in the line with the criminal proceedings stages. The thesis focuses on the prejudicial proceedings and highlights its substantial position within the whole criminal proceedings.

The first chapter is aimed at the historical development of the criminal law and the prejudicial proceedings regarding the area of the Slovak Republic in particular.

The second chapter, Prejudicial proceedings, is an introduction into the mentioned issue. Further, the chapter provides interpretation of basic terms such as criminal proceedings, prejudicial proceedings, brief characteristics of trial proceedings, fundamental rules of the criminal proceedings and the criminal proceeding authorities.

The third chapter describes the procedures preceding the commencement of criminal proceedings, mainly proceedings and decisions of the bodies involved in criminal proceedings having received criminal complaint.

The thesis in its fourth chapter involves the appropriateness of the commencement of the criminal prosecution and filing of charges as well as the procedure and closing of investigation and summary investigation.

The fifth chapter deals particularly with the decisions adopted by the bodies involved in criminal proceedings at the final stage of the pre-trial proceedings.

The last chapter includes the problems and deficiencies of the current legal framework of the prejudicial proceedings from the police officer operation point of view.

**Keywords:** Prejudicial proceedings. Procedure preceding the commencement of criminal prosecution. Pre-trial proceedings. Police officer. Bodies involved in criminal proceedings.

## **PREDHOVOR**

Rigorózna práca sa zaoberá predsúdnym konaním o trestných činoch. Hlavným dôvodom výberu tejto témy bol dlhodobý záujem autora o trestné právo, ktoré ho zaujalo už počas štúdia na vysokej škole a následná, v čase vypracovania tejto práce približne trojročná prax vyšetrovateľa Policajného zboru. Práve pri pracovnej činnosti ako vyšetrovateľ oddelenia ekonomickej kriminality odboru kriminálnej polície Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Banskej Bystrici sa autor dostal do priameho a každodenného kontaktu s problematikou predsúdného konania a lepšie pochopil veľký vplyv predsúdného konania na výsledok trestného konania a zaujala ho rôznorodosť procesných úkonov orgánov činných v trestnom konaní.

Hlavnými zdrojmi pri vypracovávaní tejto rigorózneho práce boli odborné publikácie zaoberajúce sa touto problematikou, platná legislatíva na území Slovenskej republiky, ustálená prax a rozhodovacia činnosť súdov a teoretické i praktické poznatky autorov, ktoré boli uverejnené v rámci článkov v rôznych odborných periodikách. Taktiež autor pri písaní tejto práce využil vlastné skúsenosti a poznatky nadobudnuté pri svojej pracovnej činnosti.

Čo sa týka kvantity a kvality dostupnej odbornej literatúry, možno uviesť, že táto je postačujúca a primeraná dôležitosti danej témy. Existuje viacero publikácií, ktoré sa výhradne venujú predsúdnemu konaniu alebo vyšetrovaniu, a taktiež každá publikácia zaoberajúca sa trestným právom túto problematiku, či už v menšom alebo väčšom rozsahu, popisuje.

Cieľom rigorózneho práce bolo vypracovanie uceleného dokumentu, ktorý čitateľovi pomôže zorientovať sa v tejto zložitej a rozsiahlej problematike a poskytne dostatok informácií o význame a priebehu predsúdného konania a o činnosti orgánov činných v trestnom konaní v rámci tejto časti trestného konania.

## OBSAH

|                                                                                              |    |
|----------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| ÚVOD.....                                                                                    | 8  |
| 1 HISTORICKÝ VÝVOJ TRESTNÉHO PRÁVA A PREDSÚDNEHO KONANIA NA ÚZEMÍ SLOVENSKEJ REPUBLIKY ..... | 10 |
| 2 PREDSÚDNE KONANIE.....                                                                     | 17 |
| 2.1 Trestné konanie a jeho štádiá .....                                                      | 17 |
| 2.2 Základné zásady trestného konania.....                                                   | 21 |
| 2.3 Orgány predsúdneho konania.....                                                          | 22 |
| 2.3.1 Sudca pre prípravné konanie.....                                                       | 23 |
| 2.3.2 Prokurátor .....                                                                       | 23 |
| 2.3.3 Policajt .....                                                                         | 26 |
| 3 POSTUP PRED ZAČATÍM TRESTNÉHO STÍHANIA.....                                                | 28 |
| 3.1 Trestné oznámenie .....                                                                  | 28 |
| 3.2 Postup po prijatí trestného oznámenia .....                                              | 31 |
| 3.3 Rozhodnutia po prijatí trestného oznámenia.....                                          | 33 |
| 4 PRÍPRAVNÉ KONANIE.....                                                                     | 38 |
| 4.1 Začatie trestného stíhania a vznesenie obvinenia.....                                    | 40 |
| 4.1.1 Začatie trestného stíhania.....                                                        | 40 |
| 4.1.2 Vznesenie obvinenia .....                                                              | 44 |
| 4.1.3 Dočasné odloženie vznesenia obvinenia.....                                             | 51 |
| 4.2 Vyšetrovanie a skrátené vyšetrovanie .....                                               | 53 |
| 4.2.1 Vyšetrovanie .....                                                                     | 53 |
| 4.2.2 Skrátené vyšetrovanie .....                                                            | 54 |
| 4.2.3 Superrýchle konanie .....                                                              | 56 |
| 4.2.4 Spoločný postup vo vyšetrovaní a skrátenom vyšetrovaní.....                            | 57 |

|       |                                                                                       |     |
|-------|---------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 4.2.5 | Účast' obvineného a obhajcu na úkonoch vo vyšetrovaní a v skrátrenom vyšetrovaní..... | 60  |
| 4.2.6 | Súhlas poškodeného.....                                                               | 61  |
| 4.2.7 | Žiadosť o preskúmanie postupu policajta.....                                          | 63  |
| 4.3   | Skončenie vyšetrovania a skrátneho vyšetrovania .....                                 | 63  |
| 5     | ROZHODNUTIA V PRÍPRAVNOM KONANÍ .....                                                 | 68  |
| 5.1   | Postúpenie veci.....                                                                  | 69  |
| 5.2   | Zastavenie trestného stíhania .....                                                   | 70  |
| 5.3   | Podmienečné zastavenie trestného stíhania .....                                       | 76  |
| 5.4   | Podmienečné zastavenie trestného stíhania spolupracujúceho obvineného.....            | 80  |
| 5.5   | Zmier .....                                                                           | 81  |
| 5.6   | Prerušenie trestného stíhania.....                                                    | 85  |
| 5.7   | Konanie o dohode o vine a treste .....                                                | 88  |
| 5.8   | Obžaloba .....                                                                        | 92  |
| 6     | PROBLÉMY SÚČASNEJ PRÁVNEJ ÚPRAVY.....                                                 | 94  |
|       | ZÁVER .....                                                                           | 98  |
|       | ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ODKAZOV .....                                                 | 100 |

## ÚVOD

Témou rigorózneho práce je predsúdne konanie o trestných činoch, historický vývoj a problémy súčasnej právnej úpravy. Právna úprava je zakotvená predovšetkým v zákone č. 301/2005 Z.z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov, a to konkrétne v § 196 až § 236. Samotná práca je rozdelená na šesť hlavných kapitol, ktoré sa ďalej členia na podkapitoly.

Prácu som zostavil tak, aby poskytovala komplexný pohľad na predsúdne konanie a umožnila čitateľovi lepšie pochopiť jeho význam a nevyhnutnosť v rámci trestného konania. Cieľom bolo taktiež objasniť čitateľovi priebeh predsúdneho konania, typy rozhodnutí a samotnú činnosť policajta resp. prokurátora.

V prvej kapitole som popísal historický vývoj trestného práva, a najmä predsúdneho konania na území Slovenskej republiky. Najpodrobnejšie je spracovaný priamy predchodca v súčasnej dobe platného Trestného poriadku, a to Trestný poriadok č. 161/1961 Zb. so svojimi viac ako 30 novelami.

Keďže pokladám za nevyhnutné uviesť čitateľa do problematiky, v druhej kapitole vymedzujem základné pojmy týkajúce sa trestného konania a v stručnosti vysvetľujem obsah jednotlivých štádií konania pred súdom. V tejto časti práce sú taktiež popísané základné zásady trestného konania a orgány predsúdneho konania, ktorými sú sudca pre prípravné konanie, prokurátor a policajt.

V tretej kapitole je spracovaný postup pred začatím trestného stíhania ako prvé štádium trestného konania. V úvode sú vymedzené ciele tejto časti trestného konania a náležitosti podania trestného oznámenia, resp. iného podnetu na začatie trestného stíhania. Taktiež je v tejto kapitole vysvetlený postup orgánov činných v trestnom konaní po prijatí trestného oznámenia, vrátane uplatnenia § 196 ods. 2 Trestného poriadku a rozhodnutia orgánov činných v trestnom konaní po prijatí trestného oznámenia.

Obsahovou náplňou štvrtej kapitoly je postup pri začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia. Významná časť tejto kapitoly je venovaná dokazovaniu vykonanému či už vo forme vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania.

Piata kapitola nadväzuje na štvrtú, keďže sú v nej spracované rozhodnutia, ktoré prijímajú orgány činné v trestnom konaní na záver prípravného konania. Takto sú postupne vymedzené postúpenie veci, zastavenie trestného stíhania, podmienené zastavenie trestného stíhania, podmienené zastavenie trestného stíhania spolupracujúceho

obvineného, zmier, prerušenie trestného stíhania, konanie o dohode o vine a treste a obžaloba.

V poslednej šiestej kapitole som poukázal na niektoré problémy a nedostatky súčasnej právnej úpravy predsúdneho konania, s ktorými som sa stretol pri vykonávaní činnosti vyšetrovateľa Policajného zboru, a ktorých odstránenie by zlepšilo a uľahčilo činnosť policajta v rámci tejto časti trestného konania.

# 1 HISTORICKÝ VÝVOJ TRESTNÉHO PRÁVA A PREDSÚDNEHO KONANIA NA ÚZEMÍ SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Medziľudské konflikty a závažné narušenia spoločenských vzťahov, ktoré v súčasnej dobe označujeme pojmom trestné činy, sa vyskytovali už od najstarších dôb ľudskej civilizácie. Ľudia žijúci v rôznych zoskupeniach (napríklad v rodoch alebo kmeňoch) začali svoju činnosť posudzovať a riadiť podľa určitých zvykov. Tieto zvyky sa nazývali obyčaje a v stručnosti možno povedať, že sa vyvinuli z určitého ustáleného konania, ktoré väčšine ľudí vyhovovalo a zo zákazu takého konania, ktoré väčšinu ľudí poškodzovalo. V časoch rodovej spoločnosti ešte ľudí nikto nenútil takéto obyčaje dodržiavať, ale sami cítili, že podľa nich treba žiť.

„Prvopočiatky súdnictva ako prejav trestného konania možno vyvodit' v období rozkladajúcej sa rodovej spoločnosti. Konflikt medzi členmi rodovej spoločnosti bol vecou všetkých a bol riešený bezprostredne na zhromaždení, kde sa mohol každý k veci vyjadriť a kde si všetci pre múdrosť a skúsenosť ctili názor staršinu rodu. Takéto zhromaždenie prejednávajúce určitý spor bolo v podstate súdom.“<sup>1</sup> Vývojom rodovej spoločnosti nastávala jej vnútorná diferenciacia a vlády sa ujímali najmocnejší a najbohatší ľudia. S takouto vládou sa ujímali aj súdnej právomoci, a preto prvými sudcami boli vládcovia, pričom rozhodovanie sporov bolo nerozlučnou súčasťou výkonu ich panovníckej moci.

V nasledujúcich obdobiach, ktoré boli ovplyvnené vytváraním nových spoločenských foriem spoluzitia vznikalo medzi ľuďmi čím ďalej viac sporov, čo bolo dôvodom, že sa súdnictvo postupne začalo osamostatňovať z panovníckej moci ako určitá špecializovaná činnosť, na výkon ktorej boli vymenúvaní osobitní hodnostári. Najstaršie právne poriadky mali viac menej všetky jednu spoločnú črtu, a to zásadu odvetu. Je to zásada, z ktorej vyplýva, že páchatel' je potrestaný tým, čím sa previnil. Išlo vlastne o zásadu oko za oko, zub za zub a smrť za smrť. Medzi najznámejšie takéto právne poriadky môžeme zaradiť Chammurapiho zákonník v Mezopotámii, Drakónove zákony v antickom Grécku a zákony v starovekom Egypte. Na najvyššiu úroveň sa však súdnictvo v staroveku dostalo v antickom Ríme, a to najmä prostredníctvom Zákona XII tabúl'. Práve v antickom Ríme vznikla klasická schéma súdneho konania, a to žalobca – sudca – obhajca.

---

<sup>1</sup> IVOR, J. a kol. 2006. *Trestné právo procesné*. s. 10.

„Od týchto najstarších čias až po celý stredovek boli základnými úlohami trestného práva ochrana feudálneho vlastníctva pôdy, ochrana súkromného vlastníctva a ochrana štátnych orgánov a cirkvi. Základom úpravy uhorského trestného práva bola právna obyčaj, čiastková zákonná úprava a v partikulárnom meradle komitátne štatúty.“<sup>2</sup> Stredoveké trestné právo malo s výnimkou trestných činov proti štátu súkromnoprávny charakter a potrestanie páchatel'a bolo ponechané na iniciatívu poškodeného. V systéme trestania mala rozhodujúci význam zásada, že trestné činy namierené proti jednotlivcovi alebo proti jeho rodine stíhal poškodený ako svoju súkromnú vec v rámci krvnej pomsty. Vo všeobecnosti možno povedať, že stredoveké trestné právo malo svoj základ v zásadách kresťanskej morálky, ktoré v písomnej forme vydávali panovníci a ktorých pôvodným prameňom bola biblia. Za hlavný a korunný dôkaz sa v stredovekom trestnom procese považovalo priznanie obvineného. Toto priznanie sa dosahovalo za pomoci tortúry<sup>3</sup>.

„V 14. a 15. storočí boli v Uhorsku vydávané normy trestného práva v neprehľadnom množstve. Nebol vytvorený jednotný zákon, ktorý by bol rozpracoval všeobecné pravidlá trestného práva. Z tohto dôvodu sudcovia, ktorí sa nevyznali v tomto množstve zákonov a nejednotných sankcií, alebo sa ani vyznať nechceli, rozhodovali v každom prípade rozdielne a podľa vlastného uváženia.“<sup>4</sup> „Niekoľko storočí trvajúci vývoj stredovekého trestného procesu vyústil na konci stredoveku do sformovania osobitného procesného modelu, ktorý sa označuje ako inkvizičný proces. Inkvizičný proces bol založený na vyšetrovacej zásade, pričom všetky základné funkcie sústred'oval do rúk sudcu. Tento sám zabezpečoval aj vykonával dôkazy a napokon sám vo veci rozhodol o vine alebo nevine obžalovaného.“<sup>5</sup>

V nasledujúcom období osvietenský absolutistický panovníci Mária Terézia a Jozef II. chceli vládnuť podľa zákonov rozumu. Najvýznamnejšími predpismi trestného práva z tohto obdobia sú Tereziánsky trestný zákonník z roku 1768, ktorým sa trestné konanie definitívne stalo samostatným súdnym konaním, Všeobecný súdny kriminálny poriadok Jozefa II. z roku 1788, ktorý už nepripúšťal mučenie, ktoré bolo zrušené v roku 1776 a Trestný zákonník o zločinoch a ťažkých policajných priestupkoch z roku 1803. Práve za vlády Jozefa II. boli na našom území do trestného práva po prvýkrát zavedené zásady *nullum crimen sine lege* a *nulla poena sin lege*. V stručnosti možno uviesť, že pre celé

---

<sup>2</sup> MOSNÝ, P. – LACLAVÍKOVÁ, M. 2010. *Dejiny štátu a práva na území Slovenska I. od najstarších čias do roku 1848*. s. 83.

<sup>3</sup> IVANOVÁ–ŠALINGOVÁ, M. – MANÍKOVÁ, Z. 1979. *Slovník cudzích slov*. s. 885.: donucovanie mučením, týraním

<sup>4</sup> SIVÁK, F. 1998. *Dejiny štátu a práva na území Slovenska do roku 1918*. s. 84.

<sup>5</sup> IVOR, J. a kol. 2006. *Trestné právo procesné*. s. 14.

stredoveké a novoveké uhorské trestné právo bola charakteristická roztrieštenosť, v praktickej rovine jeho uplatnenia absencia právnej istoty a existencia nejednotnej a protirečivej súdnej praxe.

„Čo sa týka samotného prípravného konania, jeho história sa odvíjala od histórie celého trestného procesu a ten zase úzko súvisel s vývojom trestného zákonodarstva hmotného. Základné kontúry prípravného konania na území dnešného Slovenska sa vykryštalizovali v 19. storočí vo Francúzsku, Prusku a Rakúsko-Uhorsku. Prípravné konanie, tak ako ho zaviedli takzvané reformované trestné poriadky, bolo dedičstvom a priamym pokračovaním vyššie uvedeného inkvizičného procesu.“<sup>6</sup> „Vláda inkvizičného procesu v Rakúsku bola po roku 1848 iba na dobu tri a pol roka prerušená Trestným poriadkom Würthovým z roku 1850. V tomto poriadku bol zavedený obžalovací proces, rozdelený na dve samostatné štádiá. Bol zriadený inštitút vyšetrojúceho sudcu, z bývalej finančnej prokuratúry sa odčlenilo štátne zastupiteľstvo, vznikol systém porôt a boli rozšírené práva obhajoby. Na základe politickej objednávky bol v roku 1853 vydaný Hayeho Trestný poriadok, ktorý znamenal návrat k inkvizičnému konaniu z roku 1803. Namiesto záverečného obhajovacieho štádiá bol opätovne zavedený inštitút lehoty na rozmyslenie.

Pre prípravné konanie nastala významná zmena zavedením Glaserovho zákonníka z roku 1873. Tento zaviedol, že prípravné konanie prebiehalo v dvoch formách, a to vo forme prípravného vyhľadávania (policajného alebo súdneho) a vo forme prípravného vyšetrovania. Účel a význam u oboch foriem prípravného konania bol rovnaký. Obvinený mal v prípravnom konaní len nepatrné práva, aj keď formálne mal v ňom postavenie procesnej strany ako žalobca. Mohol si síce zvoliť obhajcu, avšak sa nemohol dostatočne oboznámiť s materiálmi vyšetrovania.“<sup>7</sup>

„Ďalšia zmena v rámci prípravného konania na Slovensku nastala zavedením Uhorského trestného poriadku v roku 1896, ktorý už mal znaky zákonodarstva vyspelých západných štátov.“<sup>8</sup> Pri uplatňovaní tohto trestného poriadku bol absolútnym pánom prípravného konania štátny zástupca. Vyšetrojúci sudca a aj okresný súd boli povinní rešpektovať pokyny štátneho zástupcu (napríklad pokyn na vznesenie obvinenia). Oproti predchádzajúcemu predpisu nastala výrazná zmena aj v prípade postavenia obvineného

---

<sup>6</sup> ROMŽA, S. 2010. *Koncepcia prípravného konania*. s. 22.

<sup>7</sup> ROMŽA, S. 2010. *Koncepcia prípravného konania*. s. 23-24.

<sup>8</sup> MOSNÝ, P. – HUBENÁK, L. 2008. *Dejiny štátu a práva na Slovensku*. s. 132.

a garancie jeho základných práv. Obvinený už bol viac procesnou stranou ako iba objektom konania.

„Po vzniku Československej republiky v roku 1918 zostali na základe takzvaného recepčného zákona v platnosti dovtedajšie trestnoprocesné predpisy. V Čechách, na Morave a v Sliezku naďalej platil Trestný poriadok z roku 1873 a na Slovensku a v Podkarpatskej Rusi platil Uhorský trestný poriadok z roku 1896. Tento právny dualizmus zostal v Československu zachovaný až do roku 1950. Taktiež pre osoby podliehajúce právomoci vojenských súdov platili dva vojenské Trestné poriadky, a to v Čechách zákon číslo 131 z roku 1912 a na Slovensku zákon číslo 33 z roku 1912, obidva však mali zhodný obsah.“<sup>9</sup>

Výraznejšia prestavba nášho právneho poriadku sa začala až v roku 1948, a to po prijatí Ústavy z 9. mája 1948, na ktorú nadviazalo aj viacero zákonov upravujúcich oblasť súdnictva. V tomto roku došlo aj k vypracovaniu Nového Trestného poriadku, ktorý bol vyhlásený pod číslom 87 Zb. s účinnosťou od 1.8.1950. „Tento Trestný poriadok upravoval prípravné konanie len v hrubých rysoch. Motívom tejto úpravy bola snaha trestný proces čo najviac odformalizovať. Vôbec nebolo určené, ktorým úkonom sa prípravné konanie začína. Neboli prepracované vzájomné vzťahy prokurátora a orgánov bezpečnosti. Úprava postavenia osoby, proti ktorej sa viedlo trestné konanie, nedávala dostatočné záruky rešpektovania jej práva na obhajobu. Skončenie prípravného konania bolo iba faktickým ukončením jednotlivých úkonov.“<sup>10</sup>

Z dôvodu uvedených nedostatkov bolo nevyhnutné prijatie nového Trestného poriadku, k čomu došlo dňa 19.12.1956 a vyhlásený bol pod číslom 64 Zb. „Novým spôsobom sa upravovalo najmä prípravné konanie, ktoré vykonávali vyšetrovatelia prokuratúry a ktoré sa končilo oboznámením obvineného s výsledkami vyšetrovania, a to za prítomnosti obhajcu. Obvinenému a obhajcovi sa priznalo právo nahliadnuť do spisu.“<sup>11</sup> Taktiež došlo k posilneniu dozoru prokurátora nad prípravným konaním, vytvoril sa inštitút vyšetrovateľov ako orgánu oddeleného od operatívnych zložiek polície, rozšírili sa práva obhajoby a zaviedli sa zákonné lehoty pre trvanie väzby a vyšetrovania.

K ďalšej významnej zmene čo sa týka prípravného konania na našom území došlo po schválení Ústavy Československej socialistickej republiky v roku 1960, ktorá kodifikovala niektoré základné zásady trestného konania, a tým zasiahla aj do samotného

---

<sup>9</sup> RÚŽEK, A. a kol. 1984. *Československé trestné konanie.*, s. 29.

<sup>10</sup> ROMŽA, S. 2010. *Koncepcia prípravného konania.* s. 25.

<sup>11</sup> ROMŽA, S. 2010. *Koncepcia prípravného konania.* s. 25.

prípravného konania. V nadväznosti na prijatie tejto ústavy bol dňa 29.11.1961 pod číslom 141 Zb. prijatý nový Trestný poriadok, ktorý bol počas doby svojej platnosti viac ako tridsaťkrát novelizovaný a platil až do prijatia v súčasnosti platného Trestného poriadku číslo 301/2005 Z.z., ktorý nadobudol účinnosť dňa 1.1.2006. Podľa Trestného poriadku z roku 1961 vyšetrovanie viedli vyšetrovatelia prokuratúry a Ministerstva vnútra. Dozor nad vyšetrovaním vykonával prokurátor, ktorý po skončení vyšetrovania rozhodoval o merite veci. Jedinou formou, v ktorej mohlo prebiehať prípravné konanie, bolo vyšetrovanie. Ak zistené skutočnosti nasvedčovali tomu, že bol spáchaný trestný čin, vyšetrovací orgán začal vyšetrovanie uznesením. Ak bol dostatočne odôvodnený záver, že daný trestný čin spáchala určitá osoba, vydal vyšetrovací orgán uznesenie o vznesení obvinenia.

Ako už bolo uvedené, tento Trestný poriadok bol mnohokrát novelizovaný. V roku 1965 zákonom číslo 57/1965 Zb. došlo k spresneniu konania pred začatím trestného stíhania, a to najmä čo sa týka prijímania trestných oznámení, ich objasňovania a rozhodovania o veci pred začatím trestného stíhania. Taktiež došlo k zavedeniu vyhl'adávaní ako ďalšej formy prípravného konania. Vyhl'adávanie sa vykonávalo o skutkovo jednoduchších trestných činoch a vyšetrovanie o závažných trestných činoch resp. v prípadoch, kedy sa to vyžadovalo vzhľadom na osobu obvineného alebo procesnú situáciu. Vykonávali ho vyšetrovatelia prokuratúry, Verejnej bezpečnosti a Štátnej bezpečnosti. Touto novelou bola výrazne rozšírená ich procesná samostatnosť. Novela rozšírila aj právo na obhajobu, a to hlavne tým, že vo vyšetrovaní bol obhajca oprávnený byť prítomný pri vyšetrovacích úkonoch už od vznesenia obvinenia. Všetky tieto zmeny viedli k posilneniu významu prípravného konania vo vzťahu ku konaniu pred súdom.

Ďalšia novela Trestného poriadku bola prijatá v roku 1969. Touto novelou bola zavedená tretia forma predsúdneho konania, a to objasňovanie prečinov. Objasňovanie bolo síce súčasťou trestného konania, formálne však nebolo trestným stíhaním, keďže vo veciach, v ktorých sa vykonávalo, trestné stíhanie začínalo a účinky vznesenia obvinenia nastávali tým, že návrh prokurátora na potrestanie bol doručený súdu. Účelom tohto postupu bola snaha o zjednodušenie a zrýchlenie konania o prečinoch ako menej závažných deliktov. Objasňovanie vykonávali orgány oprávnené vykonávať vyhl'adávanie. Ďalšia novela, ktorá sa významných spôsobom dotkla prípravného konania, bola realizovaná v roku 1990. Touto novelou došlo k posilneniu práv obhajoby a k posilneniu postavenia poškodeného, najmä čo sa týka udelenie jeho súhlasu resp. nesúhlasu s trestným stíhaním osoby, voči ktorej sa viedlo trestné stíhanie. Došlo taktiež

k zrušeniu objasňovania prečinov a vyhľadávanie sa vykonávalo o trestných činoch, za ktoré zákon ustanovoval trest odňatia slobody, ktorého horná hranica trestnej sadzby neprevyšovala jeden rok. Ďalšia novela Trestného poriadku z roku 1991 reagovala na prijatie Listiny základných práv a slobôd a prostredníctvom nej došlo k prevzatíu skoro všetkých základných ustanovení obsiahnutých vo významných medzinárodných dokumentoch o ľudských právach. V tejto novele sa nanovo zaviedla pozícia sudcu v prípravnom konaní, ktorý po novom rozhodoval o zásahoch do základných ľudských a občianskych práv. Ďalšou z radu noviel bola tá z roku 1992, ktorou sa zosúladiť Trestný poriadok s Ústavou Slovenskej republiky. Touto novelou došlo k zrušeniu inštitútu vyšetrovateľa prokuratúry, pričom vyšetrovanie už vykonávali len vyšetrovatelia Policajného zboru a prokurátori. Novelou z roku 1994 sa stanovila jediná forma predsúdneho štádia – vyšetrovanie. Zrušilo sa začatie trestného stíhania vo veci a trestné stíhanie sa začínalo až momentom vydania uznesenia o vznesení obvinenia. Upravila sa dĺžka trvania väzby, posilnilo sa postavenie poškodeného a došlo k zavedeniu pojmov ako neodkladný a neopakovateľný úkon.<sup>12</sup> „Novelou z roku 1999 bol opätovne zavedený inštitút začatia trestného stíhania vo veci, pričom policajný orgán bol príslušný začať trestné stíhanie za trestné činy, za ktoré zákon ustanovoval trest odňatia slobody, ktorého horná hranica trestnej sadzby neprevyšovala tri roky, a bol tiež oprávnený vykonávať niektoré procesné úkony. Z rozhodnutí v prípravnom konaní bol oprávnený prerušiť trestné stíhanie v prípade, že sa nepodarilo zistiť skutočnosť oprávňujúcu vykonať trestné stíhanie voči určitej osobe. Vzniesť obvinenie páchateľovi však mohol iba vyšetrovateľ, ktorému bol spis odovzdaný po zistení páchateľa.“<sup>13</sup> Významnou bola taktiež novela z roku 2002, ktorou došlo k zrušeniu inštitútu preverovania, vytvoreniu spoločného zástupcu poškodených a k zmene podmienok na začatie trestného stíhania. V nasledujúcom období platilo, že ak oznámenie neobsahovalo skutočnosť vylučujúcu, že bol spáchaný trestný čin a nebol dôvod na postup podľa § 159 ods. 1, 2 a 3 Trestného poriadku, vyšetrovateľ alebo policajný orgán začal bezodkladne trestné stíhanie. Ďalšia novela z roku 2003 zaviedla inštitúty spolupracujúceho, resp. korunného svedka a agenta – provokatéra a upravila inštitút zmieri tak, aby sa zvýraznil rozdiel oproti inštitútu podmieneného zastavenia trestného stíhania. Poslednou z radu významných noviel Trestného poriadku z roku 1961 bola tá z roku 2004, ktorá opäť upravila postavenie poškodeného, keď stanovila osobitný postup pre prípad, že počet poškodených prekročí hranicu 100 osôb. V takomto prípade

<sup>12</sup> ROMŽA, S. 2010. *Koncepcia prípravného konania*. s. 26 – 29.

<sup>13</sup> MANDALÍK, R. 2007. Skrátene vyšetrovanie. In: *Justičná revue*. s. 802.

mohol generálny prokurátor navrhnúť Najvyššiemu súdu, aby ten rozhodol o nepripustení poškodených do trestného konania.<sup>14</sup>

„Úplné zosúladenie trestného konania s princípmi ústavného zriadenia Slovenskej republiky, efektívnejšiu ochranu práv a oprávnených záujmov fyzických a právnických osôb, ako aj ochranu celospoločenských záujmov však priniesla až rekodifikácia slovenského trestného práva,<sup>15</sup> ktorá sa v rámci trestného konania prejavila najmä prijatím zákona č. 301/2005 Z.z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej ako „Trestný poriadok“),“ ktorý, ako už bolo uvedené, nadobudol účinnosť dňa 1.1.2006 a prijatím zákona č. 300/2005 Z.z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej ako „Trestný zákon“). Tento v súčasnosti platný Trestný poriadok bol taktiež mnohokrát novelizovaný, pričom práve terajšia právna úprava predsúdneho konania v ňom obsiahnutá bude podrobnejšie spracovaná v ďalších častiach tejto rigorózneho práce.

---

<sup>14</sup> ROMŽA, S. 2010. *Koncepcia prípravného konania*. s. 31.

<sup>15</sup> IVOR, J. a kol. 2006. *Trestné právo procesné*. s. 17.

## 2 PREDSÚDNE KONANIE

Predsúdne konanie je úsek trestného konania od jeho začatia až do podania obžaloby, návrhu na schválenie dohody o uznaní viny a prijatí trestu alebo právoplatnosti rozhodnutia orgánu činného v trestnom konaní vo veci samej.

### 2.1 Trestné konanie a jeho štádiá

„Trestné konanie je zákonom upravený postup orgánov činných v trestnom konaní a súdu, prípadne aj iných osôb zúčastnených na trestnom konaní, úlohou ktorého je bez dôvodných pochybností zistiť, či bol spáchaný trestný čin, a ak áno, zistiť jeho páchatel'a a uložiť mu podľa zákona trest alebo ochranné opatrenie, rozhodnutie vykonať alebo jeho výkon zabezpečiť, prípadne rozhodnúť o nároku poškodeného na náhradu škody, ďalej pôsobiť na upevnenie zákonnosti, na predchádzanie a zamedzovanie trestnej činnosti a na výchovu občanov.“<sup>16</sup> Podľa § 10 ods. 15 Trestného poriadku je trestným konaním konanie podľa Trestného poriadku. Ide teda o najširší pojem, ktorý zahŕňa celé konanie upravené Trestným poriadkom.

Trestné konanie v Slovenskej republike má charakter tzv. kontinentálneho trestného procesu. Trestný poriadok ho z hľadiska formálne – štrukturálneho člení na dva samostatné časové úseky, ktoré sa zvyknú označovať ako časti trestného konania. Tieto dve základné časti trestného konania sa nazývajú predsúdne konanie a konanie pred súdom. Z hľadiska obsahu a účelu, ktorý plnia, sa členia na ďalšie samostatné štádiá trestného konania. Pri rozlišovaní jednotlivých štádií trestného konania, teda pri určení kedy dané štádium začína a ktorým úkonom končí, sa vychádza z § 10 ods. 15 Trestného poriadku, v ktorom je okrem iného uvedené, že trestné stíhanie je úsek od začatia trestného stíhania až do právoplatnosti rozsudku, prípadne iného rozhodnutia orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu vo veci samej a prípravným konaním sa rozumie úsek od začatia trestného stíhania do podania obžaloby, návrhu na schválenie dohody o uznaní viny a prijatí trestu alebo právoplatnosti rozhodnutia orgánu činného v trestnom konaní vo veci samej.

V súlade s vyššie uvedeným predsúdne konanie ako prvú časť trestného konania tvoria tieto dve štádiá:

- a) postup pred začatím trestného stíhania,
- b) prípravné konanie.

---

<sup>16</sup> IVOR, J. a kol. 2006. *Trestné právo procesné*. s.18.

„Predsúdne konanie je teda úsek trestného konania, ktorý zahŕňa postup pred začatím trestného stíhania a prípravné konanie.“<sup>17</sup> Tieto jednotlivé štádiá predsúdneho konania budú podrobnejšie spracované v ďalších častiach rigoróznej práce.

Druhú časť trestného konania, teda konanie pred súdom, tvoria tieto štyri štádiá trestného konania:

- a) preskúmanie obžaloby a predbežné prejednanie obžaloby,
- b) hlavné pojednávanie,
- c) opravné konanie,
- d) vykonávacie konanie.

Samotné trestné stíhanie pred súdom je možné len na základe návrhu alebo obžaloby podanej prokurátorom, ktorý v konaní pred súdom obžalobu alebo návrh zastupuje. Táto skutočnosť je priamo uvedená v § 2 ods. 15 Trestného poriadku. Ide o uplatnenie obžalovacej zásady, ktorá spočíva v tom, že súd môže konať a rozhodnúť len vtedy, keď je prokurátorom podaná obžaloba alebo návrh na schválenie dohody o uznaní viny a prijatí trestu. V prípade, ak prokurátor dodatočne dospeje k názoru, že predmetná vec má byť, resp. môže byť vyriešená inak a konanie pred súdom by bolo neúčelné, môže vziať obžalobu späť, a to do začatia hlavného pojednávania, a v prípade návrhu na schválenie dohody o uznaní viny a prijatí trestu tak môže urobiť do začatia verejného zasadnutia. V takomto prípade predseda senátu vezme späťvzatie na vedomie uznesením a vec sa vráti do prípravného konania. Neskoršie späťvzatie je právne neúčinné a súd musí vo veci ďalej konať tak, ako keby k nemu vôbec nedošlo. V zmysle zachovania dispozičného práva prokurátora k obžalobe, ten môže aj po začatí hlavného pojednávania oznámiť, že ustupuje od obžaloby. Môže tak urobiť v celom rozsahu alebo len pre niektorý skutok. Súd v tomto prípade obžalovaného oslobodí, a to buď v celom rozsahu alebo za skutok, ktorý bol pôvodne uvedený v obžalobe, ale prokurátor následne oznámil, že pri tomto skutku ustupuje od obžaloby.

„Podaním obžaloby alebo návrhu na konanie o dohode o vine a treste prechádza trestné stíhanie z prípravného konania do štádia konania na súde.“<sup>18</sup> O podanej obžalobe alebo návrhu na dohodu o vine a treste môže konať a rozhodnúť sudca pre prípravné konanie, samosudca, predseda senátu alebo senát. V súvislosti s trestným konaním pred súdom je potrebné uviesť ešte niekoľko skutočností, ktoré priamo vyplývajú z § 2 Trestného poriadku. Ide o to, že každý má právo, aby jeho trestná vec bola spravodlivo

<sup>17</sup> JALČ, A. 2008. *Teoretické a praktické otázky dokazovania v trestnom konaní*. s. 64.

<sup>18</sup> OLEJ, J. a kol. 2012. *Trestné právo procesné*. s. 182.

a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom v jeho prítomnosti tak, aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom, ak Trestný poriadok neurčuje inak. Strany sú si v konaní pred súdom rovné. Súd môže vykonať aj dôkazy, ktoré strany nenavrhli a strany majú právo nimi navrhnutý dôkaz zabezpečiť. Trestné veci prejednáva súd verejne. Z hlavného pojednávania alebo verejného zasadnutia môže byť verejnosť vylúčená len v prípadoch ustanovených Trestným poriadkom. Rozsudok musí byť vždy vyhlásený verejne.

Ako už bolo uvedené, konanie pred súdom tvoria štyri štádiá trestného konania. Prvé z nich je nazvané preskúmanie obžaloby a predbežné prejednanie obžaloby. Už priamo z názvu tohto štádia vyplýva, že sa realizuje v dvoch rôznych formách. Rozhodujúcim pri určení, ktoré z nich sa v rámci trestného konania uskutoční, je výška hornej hranice trestnej sadzby za trestný čin, o ktorom sa trestné konanie vedie. Preskúmanie obžaloby sa vykoná, ak bola na súd podaná obžaloba pre prečin alebo zločin, ktorého horná hranica trestnej sadzby neprevyšuje osem rokov odňatia slobody. Naopak, predbežné prejednanie obžaloby sa vykoná v prípade, že bola na súd podaná obžaloba pre zločin, ktorého horná hranica trestnej sadzby prevyšuje osem rokov odňatia slobody. Cieľom tohto štádia trestného konania je umožniť súdu po podaní obžaloby preveriť jej odôvodnenosť, skontrolovať dodržiavanie zákonnosti v prípravnom konaní a ukončiť konanie vo veci rozhodnutím. Taktiež sa v rámci tohto štádia preveruje, či výsledok prípravného konania dostatočne odôvodňuje postavenie obvineného pred súd. Preskúmanie obžaloby vykonáva samosudca. Ide o obligatórne štádium trestného konania. To znamená, že ak sa vedie trestné konanie pre prečin alebo zločin, ktorého horná hranica trestnej sadzby neprevyšuje osem rokov odňatia slobody, musí samosudca podanú obžalobu vždy preskúmať a následne podľa jej obsahu a obsahu spisu spolu s ňou predloženým, rozhodnúť. Pokiaľ ide o predbežné prejednanie obžaloby, tak to, či sa uskutoční alebo nie, posudzuje predseda senátu podľa obsahu obžaloby a obsahu spisu. Ak predseda senátu usúdi, že predbežné prejednanie obžaloby nie je potrebné, nariadi hlavné pojednávanie. Ide teda o fakultatívne štádium trestného konania.

„Druhým štádiom konania pred súdom je hlavné pojednávanie. Hlavné pojednávanie je najdôležitejším štádiom trestného konania, v ktorom trestné stíhanie vyústi do vyslovenia zákonného a odôvodneného rozhodnutia o vine obžalovaného a o treste za spáchaný trestný čin, prípadne aj o ochrannom opatrení a o náhrade škody.“<sup>19</sup> Ešte pred

---

<sup>19</sup> IVOR, J. – ZÁHORA, J. 2009. *Repetitórium rekodifikovaného trestného práva*. s. 170.

samotným začatím hlavného pojednávania je predseda senátu poverený jeho prípravou. Cieľom je pripraviť hlavné pojednávanie tak, aby ho bolo možné skončiť meritórnym rozhodnutím na jednom zasadnutí. Z § 247 ods. 1 Trestného poriadku vyplýva, že termín hlavného pojednávania určí predseda senátu tak, aby obžalovaný od doručenia predvolania, prokurátor a obhajca od upovedomenia, mali lehotu aspoň päť pracovných dní. Hlavné pojednávanie koná súd zásadne verejne a rozsudok musí byť vyhlásený, ako už bolo uvedené, vždy verejne. Hlavné pojednávanie sa skončí vydaním rozhodnutia súdu. Súd na hlavnom pojednávaní rozhoduje buď formou rozsudku alebo uznesenia. Práve rozsudkom, či už odsudzujúcim alebo oslobodzujúcim, súd rozhodne o základnej otázke trestného stíhania, teda o vine, a ak uzná obžalovaného za vinného, aj o treste.

Ďalším štádiom konania pred súdom je opravné konanie. „Účelom tohto štádia je preskúmanie konkrétneho rozhodnutia a v prípade nesprávnosti jeho náprava v záujme účastníkov trestného konania. Nesprávnosť rozhodnutia môže spočívať v skutkových, právnych alebo procesných vadách, prípadne v ich kombinácii. Opravné konanie sa začína procesným úkonom, ktorým sa oprávnené osoby domáhajú preskúmania rozhodnutia, ktoré vydal orgán činný v trestnom konaní alebo súd, z dôvodov uvedených v zákone. Týmto procesným úkonom je opravný prostriedok.“<sup>20</sup> Z tohto možno vyvodiť, že ide o fakultatívne štádium trestného konania. V súčasnej dobe existuje v rámci slovenského trestného práva šesť opravných prostriedkov. Tieto možno členiť podľa rôznych kritérií, pričom najvýznamnejším a aj najviac používaným kritériom je delenie na riadne a mimoriadne opravné prostriedky. Podstata tohto delenia spočíva v tom, že riadny opravný prostriedok možno podať proti rozhodnutiu, ktoré ešte nenadobudlo právoplatnosť a mimoriadny opravný prostriedok sa podáva proti rozhodnutiu, ktoré je už právoplatné. Medzi riadne opravné prostriedky zaraďujeme odvolanie, sťažnosť a odpor. Naopak, medzi mimoriadne opravné prostriedky patria dovolanie, obnova konania a zrušenie právoplatných rozhodnutí v prípravnom konaní.

Posledným štádiom trestného konania je vykonávacie konanie. „Jeho účelom je zabezpečiť riadne a včasné vykonanie rozsudku a iných rozhodnutí vydaných v trestnom konaní.“<sup>21</sup> Samostatné štádium však tvorí len v prípade, že ide o výkon odsudzujúceho rozsudku.

V súvislosti so štádiami trestného konania je v závere potrebné ešte uviesť, že trestné konanie môže skončiť v ktoromkoľvek svojom štádiu. To znamená, že trestné

---

<sup>20</sup> IVOR, J. a kol. 2006. *Trestné právo procesné*. s. 673.

<sup>21</sup> MINÁRIK, Š. a kol. 2006. *Trestný poriadok. Stručný komentár*. s. 903.

konanie nemusí prejsť všetkými v tejto kapitole uvedenými štádiami a vo väčšine prípadov tomu tak ani nie je.

## 2.2 Základné zásady trestného konania

Z § 1 Trestného poriadku možno vyvodit' základný cieľ trestného konania v podobe náležitého zistenia trestného činu a spravodlivého potrestania páchatel'a. Orgány činné v trestnom konaní a súdy však musia pri tom postupovať tak, aby rešpektovali základné práva a slobody fyzických osôb a právnických osôb. Predpokladom na dosiahnutie tohto cieľa, za súčasného rešpektovania ústavného zriadenia Slovenskej republiky, celospoločenských potrieb a záujmov a v neposlednom rade práv a slobôd jednotlivcov je, aby orgány činné v trestnom konaní a súdy postupovali v súlade s určitými právno-politickými princípmi. Tieto princípy sa označujú ako základné zásady trestného konania a sú uvedené v § 2 Trestného poriadku.

„Základné zásady trestného konania sú vedúce právne idey, ktorým toto postavenie priznáva zákon.“<sup>22</sup> „Je na nich vybudovaný celý trestný proces, celá organizácia trestného konania, rozdelenie funkcií v trestnom konaní, teda aj všetky systémové a štrukturálne trestno-procesné vzťahy.“<sup>23</sup> Jednotlivé základné zásady trestného konania spolu súvisia, dopĺňajú sa a sú si rovnocenné.

„Význam základných zásad trestného konania je daný tým, že bez ich uplatnenia nemožno porozumieť jednotlivým trestnoprávnym normám, inštitútom a štádiám trestného konania, pretože sú základnými pravidlami pre ich výklad a aplikáciu v praxi.“<sup>24</sup> Pokiaľ ide o delenie základných zásad trestného konania, najčastejšie sa ako kritérium ich delenia využíva to, či ide o zásadu, ktorá sa uplatňuje počas celého trestného konania, vtedy hovoríme o všeobecných zásadách, alebo či platia len pre predsúdne resp. súdne konanie. S ohľadom na toto kritérium môžeme základné zásady trestného konania rozdeliť nasledovne:

### A) všeobecné zásady

- stíhania zo zákonných dôvodov a zákonným spôsobom
- zdržanlivosti a primeranosti
- prezumpcie nevinoty
- oficiality

<sup>22</sup> OLEJ, J. a kol. 2012. *Trestné právo procesné*. s. 15.

<sup>23</sup> MANDALÍK, R. 2012. Základné zásady trestného konania v predprípravnom konaní. In: *Justičná revue*. s. 1315.

<sup>24</sup> BALÁŽ, P. – PALKOVIČ, J. 2005. *Dokazovanie v trestnom konaní. Teoretická a praktická časť*. s. 25.

- práva na obhajobu
- voľného hodnotenia dôkazov
- spolupráce orgánov činných v trestnom konaní a súdu so záujmovými združeniami občanov
- práva na tlmočníka a prekladateľa

#### B) zásady predsúdneho konania

- rozhodovania súdu o zásahoch do základných práv a slobôd v predsúdnom konaní
- legality
- ne bis in idem
- náležitého zistenia skutkového stavu veci
- vyhľadávacia
- obžalovacia

#### C) zásady súdneho konania

- práva na súdne prejednanie trestnej veci v primeranej lehote
- práva byť prítomný a aktívny pri súdnom prejednaní vlastnej trestnej veci
- kontradiktórnosti
- možnosti súdu z vlastnej iniciatívy vykonať dôkazy
- rovnosti strán
- súdneho rozhodnutia trestnej veci
- verejnosti
- ústnosti
- bezprostrednosti

Základné zásady trestného konania majú veľký význam, ale z dôvodu obmedzenia rozsahu tejto rigoróznejšej práce nie je možné sa im podrobnejšie venovať.

### 2.3 Orgány predsúdneho konania

Orgánmi, ktoré sa podieľajú na priebehu predsúdneho konania sú sudca pre prípravné konanie a orgány činné v trestnom konaní, ktorými sú podľa § 10 ods. 1 Trestného poriadku prokurátor a policajt.

### 2.3.1 Sudca pre prípravné konanie

Sudca pre prípravné konanie bol do právneho poriadku Slovenskej republiky zavedený až prijatím súčasného Trestného poriadku v roku 2005. Podľa § 10 ods. 2 a ods. 3 Trestného poriadku súdnicstvo vykonávajú nezávislé a nestranné súdy na všetkých stupňoch oddelene od iných štátnych orgánov prostredníctvom sudcu pre prípravné konanie, samosudcu, predsedu senátu, senátu alebo v prípadoch ustanovených zákonom aj vyšším súdnym úradníkom, probačným a mediačným úradníkom a súdnym tajomníkom. Samotným sudcom pre prípravné konanie sa rozumie sudca súdu prvého stupňa, ktorý je rozvrhom práce súdu poverený rozhodovať o

- a) zásahoch do základných práv a slobôd v predsúdnom konaní, a to najmä pri rozhodovaní o väzbe, o vydaní príkazu na zatknutie, o vydaní príkazu na domovú prehliadku, o vydaní príkazu na použitie agenta, o vydaní príkazu na sledovanie osôb a vecí, o vydaní príkazu na vyhotovenie obrazových, zvukových alebo obrazovo – zvukových záznamov, o vydaní príkazu na odpočúvanie a záznam telekomunikačnej prevádzky a ďalšie,
- b) sťažnostiach proti rozhodnutiam prokurátora, ktorým prokurátor zaistil majetok obvineného na zaistenie nároku poškodeného, zamietol návrh poškodeného na zaistenie nároku poškodeného, zrušil alebo obmedzil zaistenie nároku poškodeného, vyňal zaistením postihnuté veci patriace inej osobe ako obvinenému alebo právnickej osobe a zaistil majetok obvineného podľa § 425 ods. 1 Trestného poriadku (ak vzhľadom na okolnosti prípadu možno očakávať uloženie trestu prepadnutia majetku a je obava, že by bol tento trest zmarený alebo sťažený),
- c) v iných prípadoch ustanovených Trestným poriadkom, ktorými sú rozhodnutia o ustanovení opatrovníka, o ustanovení obhajcu, o ustanovení spoločného zástupcu poškodeným a o postupe podľa § 204 Trestného poriadku (tzv. superrýchle konanie).

### 2.3.2 Prokurátor

Druhým orgánom predsúdneho konania je prokurátor. „Prokuratúra je samostatná hierarchicky usporiadaná jednotná sústava štátnych orgánov na čele s generálnym prokurátorom, v ktorej pôsobia prokurátori vo vzťahoch podriadenosti a nadriadenosti.“<sup>25</sup>

---

<sup>25</sup> HOFFMAN, M. 2010. *Prokuratúra SR- orgán ochrany práva*. s. 11.

Podľa článku 149 zákona č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov (ďalej ako „Ústava Slovenskej republiky“) prokuratúra Slovenskej republiky chráni práva a zákonom chránené záujmy fyzických osôb, právnických osôb a štátu. Pôsobnosť prokuratúry vykonávajú prokurátori. V tejto práci sa budem venovať len tým právomociam prokurátora, ktoré sa priamo týkajú predsúdneho konania. V rámci predsúdneho konania je cieľom činnosti prokurátora najmä zistiť všetky trestné činy a dozeráť na dodržiavanie zákonnosti v tomto štádiu trestného konania. Pri tomto prokurátor plní hlavne dve základné funkcie, a to funkciu dozoru a inštančnú funkciu, v rámci ktorej rozhoduje o sťažnostiach proti rozhodnutiam policajta.

Pred začatím trestného stíhania je prokurátor oprávnený prijať trestné oznámenie. Toto trestné oznámenie môže odovzdať policajtovi na vybavenie, čo vo väčšine prípadov aj urobí, alebo ho môže vybaviť sám. Tak isto ako policajt aj prokurátor je oprávnený začať trestné stíhanie, vykonať vyšetrovanie alebo skrátené vyšetrovanie alebo postupovať podľa § 204 Trestného poriadku.

„Pokiaľ ide o dozor nad dodržiavaním zákonnosti je úlohou prokurátora dozeráť na to, aby orgány činné v trestnom konaní dodržiavali všetky ustanovenia Trestného poriadku a aby postupovali v zhode s účelom trestného konania a základnými zásadami trestného konania. Musí pri tom dbať na to, aby nikto nebol bezdôvodne trestne stíhaný, nezákonne obmedzený v osobnej slobode a v iných základných právach a slobodách.“<sup>26</sup> Konkrétne práva a povinnosti prokurátora pri výkone tohto dozoru vyplývajú z § 230 Trestného poriadku. V zmysle tohto ustanovenia je teda prokurátor oprávnený:

- a) dávať záväzné pokyny na postup podľa § 197 Trestného poriadku, na vyšetrovanie a skrátené vyšetrovanie trestných činov a určovať lehoty na ich vybavenie; takéto pokyny sú súčasťou spisu,
- b) vyžadovať od policajta spisy, dokumenty, materiály a správy o stave konania vo veciach, v ktorých bolo začaté trestné stíhanie, na zistenie, či policajt včas začal trestné stíhanie a riadne v ňom postupuje,
- c) zúčastniť sa na vykonávaní úkonov policajta, osobne vykonať jednotlivý úkon alebo aj celé vyšetrovanie, alebo skrátené vyšetrovanie a vydať rozhodnutie v ktorejkoľvek veci; pritom postupuje podľa Trestného poriadku; proti takémuto rozhodnutiu prokurátora je prípustná sťažnosť rovnako ako proti rozhodnutiu policajta,

---

<sup>26</sup> MINÁRIK, Š. a kol. 2010. *Trestný poriadok. Druhé, prepracované a doplnené vydanie*. s. 597.

- d) vrátiť vec policajtovi na doplnenie vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania s pokynmi a určovať lehotu na ich doplnenie; o vrátení veci upovedomi obvineného a poškodeného,
- e) zrušiť nezákonné alebo neopodstatnené rozhodnutia policajta, ktoré môže nahradiť vlastnými rozhodnutiami; pri uznesení o zastavení trestného stíhania, prerušení trestného stíhania alebo o postúpení veci to môže urobiť do 30 dní od ich doručenia; ak rozhodnutie policajta nahradil vlastným rozhodnutím inak, než na podklade sťažnosti oprávnenej osoby, proti jeho rozhodnutiu je prípustná sťažnosť, rovnako ako proti rozhodnutiu policajta,
- f) odňať vec policajtovi a prikázať ju inému, a to aj miestne nepríslušnému policajtovi, alebo urobiť opatrenie, aby vec bola prikázaná inému policajtovi alebo policajtom,
- g) nariadiť, aby sa vo veciach uvedených v § 202 konalo vyšetrovanie.

V súvislosti s činnosťou prokurátora v predsúdnom konaní je potrebné spomenúť aj § 231 Trestného poriadku, v ktorom sú taxatívne vymedzené úkony, ktoré môže v prípravnom konaní vykonať iba prokurátor. V zmysle tohto ustanovenia iba prokurátor je oprávnený v prípravnom konaní:

- a) podať obžalobu,
- b) uzavrieť s obvineným dohodu o vine a treste a podať návrh súdu na jej schválenie,
- c) postúpiť vec podľa § 214 ods. 1 Trestného poriadku,
- d) prerušiť trestné stíhanie podľa § 228 ods. 4 Trestného poriadku,
- e) zastaviť trestné stíhanie podľa § 215 ods. 1 písm. c), e), f) a g) a ods. 2 a 3 Trestného poriadku alebo podmiennečne zastaviť trestné stíhanie podľa § 216 ods. 1 Trestného poriadku, alebo podmiennečne zastaviť trestné stíhanie spolupracujúceho obvineného podľa § 218 ods. 1 Trestného poriadku,
- f) schváliť zmier a zastaviť trestné stíhanie podľa § 220 ods. 1 Trestného poriadku,
- g) nariadiť zaistenie majetku obvineného a určiť, na ktoré prostriedky a veci sa toto zaistenie nevzťahuje, alebo zrušiť také zaistenie,
- h) vykonať zaistenie nároku poškodeného na náhradu škody, zrušiť toto zaistenie, a to aj čiastočne, alebo vec z neho vyňať,
- i) nariadiť exhumáciu mŕtvoly,

- j) vyžiadať súhlas na trestné stíhanie alebo na podanie návrhu na vzatie do väzby osoby, v ktorej prípade je na taký úkon potrebný súhlas Národnej rady Slovenskej republiky, Súdnej rady Slovenskej republiky, Ústavného súdu Slovenskej republiky alebo Európskeho parlamentu,
- k) navrhnúť súdu vzatie obvineného do väzby a predĺženie doby trvania väzby,
- l) navrhnúť vyžiadanie obvineného z cudziny,
- m) vykonať predbežné vyšetrenie v konaní o vydanie do cudziny, ak Trestný poriadok neustanovuje inak,
- n) navrhnúť súdu, na základe žiadosti príslušného cudzieho orgánu, predbežné zaistenie majetku patriaceho osobe, proti ktorej sa vedie v cudzine trestné stíhanie alebo časti tohto majetku nachádzajúceho sa na území Slovenskej republiky.

Podľa môjho názoru je v tejto časti potrebné spomenúť aj určité prípady, pri ktorých je potrebná spolupráca prokurátora a policajta. Mám na mysli inštitúty trestného konania, ktoré môže policajt v rámci predsúdneho konania využiť len so súhlasom resp. na príkaz prokurátora. Výlučne prokurátor je v rámci predsúdneho konania oprávnený vydať príkaz na uchovanie a vydanie počítačových údajov, vydať príkaz na osobnú prehliadku, vydať príkaz na prehliadku iných priestorov alebo pozemkov, dať súhlas na zadržanie a obmedzenie osobnej slobody podozrivej osoby, vydať príkaz na zadržanie zásielok, zámenu zásielok, kontrolovanú dodávku a predstieraný prevod a ďalšie. Spolupráca prokurátora s policajtom je nevyhnutná taktiež pri realizácii právnej pomoci vo vzťahu k cudzine.

### **2.3.3 Policajt**

Ďalším orgánom predsúdneho konania je policajt. Policajtom sa na účely Trestného poriadku podľa § 10 ods. 8 Trestného poriadku a takisto aj na účely tejto rigoróznejšej práce rozumie:

- a) vyšetrovateľ Policajného zboru,
- b) vyšetrovateľ finančnej správy, ak ide o trestné činy spáchané v súvislosti s porušením colných predpisov alebo daňových predpisov v oblasti dane z pridanej hodnoty pri dovoze a spotrebných daní,
- c) poverený príslušník Policajného zboru,
- d) poverený príslušník vojenskej polície v konaní o trestných činoch príslušníkov ozbrojených síl,

- e) poverený príslušník Zboru väzenskej a justičnej stráže v konaní o trestných činoch príslušníkov Zboru väzenskej a justičnej stráže a v objektoch Zboru väzenskej a justičnej stráže aj jeho zamestnancov a o trestných činoch osôb vo výkone trestu odňatia slobody alebo vo väzbe,
- f) poverený pracovník finančnej správy, ak ide o trestné činy spáchané v súvislosti s porušením colných predpisov alebo daňových predpisov v oblasti dane z pridanej hodnoty pri dovoze a spotrebných daní,
- g) veliteľ námornej lode v konaní o trestných činoch spáchaných na tejto lodi.

V § 8 ods. 9 a ods. 10 Trestného poriadku sú uvedené podmienky, za splnenia ktorých sa policajtom na účely Trestného poriadku rozumejú aj iné osoby.

Policajt je pri svojej činnosti procesne samostatný, pričom je viazaný iba záväzným pokynom prokurátora. K týmto záväzným pokynom prokurátora by som chcel z vlastnej skúsenosti uviesť, že v praxi sa využívajú len veľmi zriedkavo. Väčšina písomností prokurátora adresovaných policajtovi, ktoré obsahujú informácie o tom, čo by bolo potrebné v danej trestnej veci ešte vykonať, nemá charakter a náležitosti záväzného pokynu. Takáto písomnosť má teda len odporúčací charakter.

Policajt zodpovedá za správnosť, včasnosť a zákonnosť procesných úkonov, opatrení a rozhodnutí vykonaných vo vyšetrovaní resp. skrátrenom vyšetrovaní a postupuje tak, aby bol zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie. Pred začatím trestného stíhania policajt prijíma trestné oznámenie. Tu je dôležité podotknúť, že každý policajt je povinný prijať trestné oznámenie. Po prijatí trestného oznámenia je policajt oprávnený rozhodnúť podľa § 197 Trestného poriadku alebo začať trestné stíhanie podľa § 199 Trestného poriadku, a ak sú na to splnené podmienky, môže súčasne so začatím trestného stíhania alebo následne v priebehu vyšetrovania resp. skráteneho vyšetrovania vzniesť obvinenie voči konkrétnej osobe podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku. V prípravnom konaní je policajt oprávnený samostatne rozhodnúť o prerušení trestného stíhania, a ak nebolo v danej trestnej veci vznesené obvinenie, môže rozhodnúť o postúpení veci a o zastavení trestného stíhania.

### 3 POSTUP PRED ZAČATÍM TRESTNÉHO STÍHANIA

Postup pred začatím trestného stíhania je prvým štádiom trestného konania. V odbornej literatúre sa zvykne nazývať aj predprípravné konanie. Ide o fakultatívne štádium trestného konania, ktoré sa začína prijatím trestného oznámenia alebo iného podnetu na začatie trestného stíhania a končí začatím trestného stíhania alebo niektorým z rozhodnutí podľa § 197 ods. 1 alebo ods. 2 Trestného poriadku. „Postup orgánov činných v trestnom konaní pred začatím trestného stíhania je upravený v ustanoveniach § 196 až § 198 Trestného poriadku. Právna úprava obsahuje jednotnú úpravu týkajúcu sa prijatia, doplnenia a vybavenia trestných oznámení a iných podnetov na trestné stíhanie u všetkých trestných činov (prečinov aj zločinov).“<sup>27</sup>

Účelom trestného konania pred začatím trestného stíhania je predovšetkým obstarávanie podkladov pre začatie trestného stíhania resp. obstarávanie podkladov pre niektoré z rozhodnutí podľa § 197 ods. 1 alebo ods. 2 Trestného poriadku. Možno teda zjednodušene povedať, že účelom tohto štádia trestného konania je preverenie opodstatnenosti podaného trestného oznámenia alebo iného podnetu na začatie trestného stíhania.

„Cieľom postupu pred začatím trestného stíhania je zistenie dôvodného predpokladu:

- či sa skutok stal,
- či tento skutok je trestným činom,
- zistenie konkrétne trestne zodpovednej osoby, o ktorej sa dôvodne predpokladá, že tento trestný čin spáchala, ale iba v prípade, ak so začatím trestného stíhania je spojené vznesenie obvinenia voči konkrétnej osobe podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku,
- zistenie existencie procesných podmienok podľa § 206 Trestného poriadku,
- zistenie existencie dôvodov neprípustnosti trestného stíhania podľa § 9 ods. 1 Trestného poriadku.“<sup>28</sup>

#### 3.1 Trestné oznámenie

Ako už bolo uvedené, štádium trestného konania nazvané postup pred začatím trestného stíhania začína prijatím trestného oznámenia alebo iného podnetu na začatie

---

<sup>27</sup> MANDALÍK, R. 2011. Prečiny a konanie o prečinoch. In: *Justičná revue*. s. 1605.

<sup>28</sup> ROMŽA, S. 2010. *Koncepcia prípravného konania*. s. 81.

trestného stíhania. Trestné oznámenie sa podáva prokurátorovi alebo policajtovi, ktorí sú povinní ho prijať. Z § 62 ods. 3 Trestného poriadku vyplýva možnosť spísania zápisnice o ústnom podaní trestného oznámenia aj na súde. Súd je teda taktiež povinný trestné oznámenie prijať. V takomto prípade však súd predmetnú zápisnicu bez odkladu pošle prokurátorovi, keďže súd nie je povinný trestné oznámenie vybavovať.

Pri posudzovaní formálnych náležitostí trestného oznámenia sa postupuje podľa § 62 Trestného poriadku. Z toho vyplýva, že takéto podanie sa posudzuje vždy podľa obsahu, aj keď je nesprávne označené. Trestné oznámenie možno podať písomne, ústne do zápisnice, telegraficky, telefaxom, elektronickými prostriedkami podpísané so zaručeným elektronickým podpisom alebo bez elektronického zaručeného podpisu. Trestné oznámenie podané telegraficky, telefaxom alebo elektronickými prostriedkami bez zaručeného elektronického podpisu treba potvrdiť písomne alebo ústne do zápisnice do troch pracovných dní, inak sa o ňom nekoná. V praxi sa podľa mojej skúsenosti najčastejšie využíva možnosť podania trestného oznámenia písomne, za ktorou nasleduje možnosť ústneho nadiktovania do zápisnice. Z § 62 ods. 2 Trestného poriadku ďalej vyplýva, že ak sa trestné oznámenie podáva ústne, treba oznamovateľa poučiť o zodpovednosti za uvedenie vedome nepravdivých údajov, vrátane následkov krivého obvinenia a vypočúť ho o okolnostiach, za ktorých bol čin spáchaný, o osobných pomeroch toho, na koho sa oznámenie podáva, o dôkazoch a výške škody a iných následkoch, ktoré boli spôsobené trestným činom. Súčasťou poučenia oznamovateľa by malo byť taktiež upozornenie na trestné činy nadržovanie, marenie spravodlivosti, ohováranie a poškodzovanie cudzích práv, ktorých by sa mohol za určitých okolností oznamovateľ dopustiť. Ak je oznamovateľ súčasne poškodeným alebo jeho splnomocnencom, musí sa vypočúť aj k tomu, či žiada, aby súd rozhodol o jeho nároku na náhradu škody v trestnom konaní. Ak ide o niektorý z trestných činov uvedených v § 211 Trestného poriadku<sup>29</sup>, od oznamovateľa, ktorý je súčasne aj poškodeným, je potrebné vyžiadať súhlas na trestné stíhanie. Toto je potrebné samozrejme v tom prípade, ak je páchatel známy. Poškodený môže súhlas udeliť písomne alebo ústne do zápisnice. Vo všeobecnosti možno povedať, že výsluch osoby, ktorá podáva trestné oznámenie, sa má vždy vykonať tak, aby sa získali podklady na ďalšie konanie.

Trestné oznámenie musia podať štátne orgány, vyššie územné celky, obce a iné právnické osoby, a to vždy keď sa dozvedeli o skutočnostiach nasvedčujúcich tomu, že bol spáchaný trestný čin. Takéto skutočnosti sú povinné oznámiť orgánom činným v trestnom

---

<sup>29</sup> Ide napríklad o trestné činy ublíženie na zdraví, krádež, sprenevera, podvod, úžera, ohováranie, poškodzovanie cudzích práv a ďalšie.

konaní bez meškania. Ďalšie subjekty trestné oznámenie môžu podať. Môžu tak urobiť napríklad občania, záujmové združenia občanov, nemocnice a iné zdravotnícke zariadenia. Tak isto ako pri trestných oznámeniach podaných niektorým z vyššie uvedených subjektov sa postupuje aj v prípade anonymných trestných oznámení. Určitá výnimka však v tomto prípade existuje, a to taká, že samotné anonymné trestné oznámenie v žiadnom prípade nemôže slúžiť ako podklad na vznesenie obvinenia. „Informačná hodnota anonymu je vždy bez dôkazného účinku. Takto získané informácie nemožno považovať za trestno – procesný dôkaz, môžu mať iba podporný, orientačný význam. V prípade začatia trestného stíhania však musia byť všetky skutočnosti obsiahnuté v anonymnom podaní procesne riadne overené. Anonym teda môže slúžiť iba ako podklad na začatie trestného stíhania, avšak vo vzťahu k vzneseniu obvinenia ho treba považovať vždy za procesne nepoužiteľný dôkaz. Informácia vychádzajúca z anonymu musí byť preto dôsledne vyhodnotená a následne sa musia vykonať ďalšie, predovšetkým operatívne šetrenia, aby sa zistila, overila a zvýšila hodnota informácie.“<sup>30</sup>

Ojedinele sa môže vyskytnúť situácia, pri ktorej oznamovateľ pri podaní trestného oznámenia priamo označí seba za páchatel'a trestného činu. Ide o prípady takzvaného sebaobviňovania. Aj takéto oznámenie vlastnej trestnej činnosti sa pokladá za trestné oznámenie.

Pokiaľ ide o iné podnety na začatie trestného stíhania, tak pod týmto termínom sa rozumejú podnety obsahujúce skutočnosti nasvedčujúce tomu, že došlo k spáchaniu trestného činu. Takéto podnety môžu pochádzať od samotného prokurátora, policajta alebo súdu, ktorí sa môžu dozvedieť o trestnom čine pri výkone svojej funkcie. Ďalej takýto podnet môže pochádzať z masovokomunikačných prostriedkov, z písomných výziev, letákov a rôznych kontrolných orgánov. Tu podľa mňa treba ešte spomenúť operatívne orgány kriminálnej alebo finančnej polície, keďže významné percento podnetov na začatie trestného stíhania pochádza práve od týchto orgánov. Jednou zo základných úloh operatívnych orgánov je práve zisťovanie skutočností nasvedčujúcich tomu, že došlo k spáchaniu trestného činu a následné predloženie podnetu na začatie trestného stíhania.

K prijatiu trestného oznámenia je ešte potrebné uviesť, že ak nehrozí nebezpečenstvo z omeškania a pre oznamovateľa to nie je spojené s mimoriadnou stratou času alebo inými ťažkosťami, je žiadúce, aby toto prijal orgán činný v trestnom konaní, ktorý je podľa zákona vecne a miestne príslušný vykonať vo veci prípravné konanie.<sup>31</sup>

<sup>30</sup> PERHÁCS, Z. 2007. Začatie trestného stíhania a vznesenie obvinenia. In: *Justičná revue*. s. 4.

<sup>31</sup> KORGÓ, D. a kol. 2013. *Trestné právo procesné*. s. 271.

Uvedené sa aj v praxi veľmi často uplatňuje, kedy sa pred samotným podaním trestného oznámenia policajt alebo prokurátor oznamovateľa opýta, čoho sa trestné oznámenie bude týkať, a ak je zrejmé, že v danej veci je vecne alebo miestne príslušný konať iný orgán činný v trestnom konaní, upozorní oznamovateľa, že vhodnejšie by bolo ísť trestné oznámenie podať tam. Toto je však potrebné prezentovať len ako jednu z možností, pričom je na oznamovateľovi, či ju prijme alebo nie. Ak s tým nesúhlasí a chce podať trestné oznámenie u toho policajta alebo prokurátora ku ktorému sa dostavil, je tento povinný toto trestné oznámenie prijať.

### **3.2 Postup po prijatí trestného oznámenia**

Po prijatí trestného oznámenia ho policajt alebo prokurátor posúdi s ohľadom na vecnú a miestnu príslušnosť. Ak po preskúmaní trestného oznámenia dôjde k záveru, že nie je vecne alebo miestne príslušný, a teda nie je príslušný vo veci konať, postúpi ho príslušnému policajtovi alebo prokurátorovi. To platí aj vtedy, ak po doplnení trestného oznámenia zistí, že nie je ďalej príslušný v danej veci konať. O tomto bez meškania písomne upovedomí oznamovateľa a poškodeného. Ak trestné oznámenie bolo pred tým policajtovi odovzdané na vybavenie prokurátorom, upovedomí policajt o takomto postúpení aj prokurátora.

Prokurátor po prijatí trestného oznámenia toto nemusí vybaviť sám, ale môže ho odovzdať na vybavenie policajtovi. Prokurátor je oprávnený pri odovzdaní trestného oznámenia uložiť policajtovi aj povinnosť vykonať úkony, ktoré sú podľa jeho uváženia potrebné na objasnenie danej veci. O odovzdaní trestného oznámenia policajtovi prokurátor bez meškania písomne upovedomí oznamovateľa a poškodeného. V praxi prokurátor túto možnosť aj veľmi často využíva a len veľmi zriedkavo trestné oznámenie vybaví sám.

Pri posudzovaní vecnej príslušnosti ide najmä o posúdenie, či má v danej veci konať vyšetrovateľ Policajného zboru alebo poverený príslušník Policajného zboru. Pri tomto posudzovaní nezáleží na formálne vyjadrenej právnej kvalifikácii v podanom trestnom oznámení alebo v podnete na začatie trestného stíhania. Jediným a rozhodujúcim je obsah podkladového materiálu, z ktorého sa má riadne posúdiť právna kvalifikácia skutku. Vyšetrovateľ Policajného zboru je oprávnený konať a rozhodnúť vo veciach týkajúcich sa podozrenia zo spáchania zločinu alebo prečinu, za ktorý Trestný zákon stanovuje trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby prevyšujúcou 3 roky. Naproti tomu poverený príslušník Policajného zboru je oprávnený konať a rozhodnúť vo

veciach týkajúcich sa podozrenia zo spáchania prečinu, za ktorý Trestný zákon stanovuje trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby neprevyšujúcou 3 roky.

Miestna príslušnosť orgánov činných v trestnom konaní sa odvodzuje od miestnej príslušnosti súdov, pričom za miesto spáchania trestného činu sa považuje miesto, kde bol trestný čin spáchaný. Ak miesto činu nie je možné zistiť, alebo ak bol čin spáchaný v cudzine, miestna príslušnosť sa určí podľa obvodu, kde obvinený býva, pracuje alebo sa zdržiava. Ak sa nedajú tieto miesta zistiť, alebo sú mimo územia Slovenskej republiky, miestna príslušnosť sa určí podľa obvodu, kde daný čin vyšiel najavo.

Následne vecne a miestne príslušný policajt alebo prokurátor posúdi trestné oznámenie z formálnoprávneho hľadiska. Dá sa povedať, že preskúma trestné oznámenie v tom rozsahu, či z neho vyplývajú skutočnosti nasvedčujúce tomu, že bol spáchaný trestný čin a či je možné rozhodnúť podľa § 197 alebo § 199 Trestného poriadku. V prípade, že trestné oznámenie neobsahuje takéto skutočnosti, ale je predpoklad, že ich možno zadovážiť doplnením, môže tieto skutočnosti doplniť policajt alebo prokurátor, a to tak, aby bolo možné rozhodnúť podľa § 197 alebo § 199 Trestného poriadku do 30 dní od prijatia trestného oznámenia. Táto 30 dňová lehota je fakultatívna a plyní odo dňa, kedy bolo trestné oznámenie doručené vecne a miestne príslušnému policajtovi alebo prokurátorovi. Práve táto 30 dňová lehota je v súčasnej dobe veľmi sledovaná a na jej dodržiavanie sa kladie veľký dôraz.

Ako už bolo uvedené, prokurátor alebo policajt môže po prijatí trestné oznámenie doplniť, ak to pokladá za potrebné. Toto doplnenie môže urobiť:

- výsluchom osoby, ktorá mala spáchať trestný čin,
- výsluchom oznamovateľa,
- výsluchom poškodeného,
- vyžiadaním písomných podkladov od oznamovateľa alebo inej osoby alebo orgánu.

Všetky tieto možnosti doplnenia trestného oznámenia sú uvedené v § 196 ods. 2 Trestného poriadku. Toto ustanovenie má obrovský význam a veľkou mierou prispieva k úspešnému objasňovaniu konkrétnych trestných vecí. Z vlastnej skúsenosti môžem uviesť, že viac menej pri každom trestnom oznámení sa niektorý zo spôsobov doplnenia trestného oznámenia využije, resp. sa o to policajt aspoň pokúsi. To vyplýva aj z toho, že oznamovateľ spravidla v trestnom oznámení uvedie len tie skutočnosti, ktoré svedčia v jeho prospech, a preto je názor druhej strany (páchatel'a), ktorý je možné zabezpečiť prostredníctvom výsluchu osoby, ktorá mala spáchať trestný čin, nevyhnutný na riadne

objasnenie danej veci. Preto sa podľa môjho názoru výsluch osoby, ktorá mala spáchať trestný čin, využíva zo všetkých spôsobov doplnenia trestného oznámenia najčastejšie. Často je taktiež využívaný výsluch oznamovateľa, keďže ten často v trestnom oznámení neuvedie všetky skutočnosti, ktoré sú mu o danej veci známe, pretože ich nepokladá za dôležité. Často však ide o skutočnosti, ktoré majú veľký význam a policajt alebo prokurátor bez nich nie je schopný v danej veci rozhodnúť.

### **3.3 Rozhodnutia po prijatí trestného oznámenia**

Policajt alebo prokurátor môže po preskúmaní skutočností uvádzaných v trestnom oznámení, a taktiež po preskúmaní skutočností, ktoré zistil pri doplnení trestného oznámenia niektorým zo skôr uvedených inštitútov, dospieť k záveru o dôvodnosti začatia trestného stíhania podľa § 199 Trestného poriadku alebo o dôvodnosti rozhodnúť o podanom trestnom oznámení niektorým zo spôsobov uvedených v § 197 ods. 1 alebo ods. 2 Trestného poriadku.

Podľa § 197 ods. 1 Trestného poriadku policajt alebo prokurátor rozhodne, ak nie je dôvod na začatie trestného stíhania alebo na postup podľa § 197 ods. 2 Trestného poriadku. V takomto prípade vec uznesením:

- a) odovzdá príslušnému orgánu na prejednanie priestupku alebo iného správneho deliktu,
- b) odovzdá inému orgánu na disciplinárne konanie,
- c) odloží, ak je trestné stíhanie neprípustné alebo ak zanikla trestnosť činu, alebo
- d) odmietne.

Ad a): Takto postupuje policajt alebo prokurátor v tom prípade, ak dospel k záveru, že skutok, pre ktorý bolo podané trestné oznámenie, nevykazuje znaky skutkovej podstaty žiadneho trestného činu. Podľa jeho úsudku v danom prípade teda nejde o trestný čin ale konanie obsiahnuté v trestnom oznámení možno posúdiť ako priestupok alebo iný správny delikt. Takéto trestné oznámenie policajt alebo prokurátor odovzdá príslušnému orgánu, ktorým je orgán na to splnomocnený podľa osobitného zákona. Odovzdanie veci príslušnému orgánu na prejednanie priestupku alebo iného správneho deliktu je možné len v tom prípade, ak nie je takýto skutok, ktorý vykazuje znaky priestupku alebo iného správneho deliktu, premlčaný. Ak by v čase rozhodovania o danom skutku bol tento premlčaný, bolo by potrebné rozhodnúť podľa § 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku, a teda vec odmietnuť.

„Priestupkom je zavinené konanie, ktoré porušuje alebo ohrozuje záujem spoločnosti a je za priestupok výslovne označené v zákone č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej ako „zákon o priestupkoch“) alebo inom zákone, ak nejde o iný správny delikt postihnutelný podľa osobitných právnych predpisov, alebo o trestný čin.“<sup>32</sup> „Iný správny delikt v právnom poriadku Slovenskej republiky nie je definovaný.“<sup>33</sup> Z definície priestupku je možné vyvodit', že iný správny delikt je protiprávne konanie fyzickej alebo právnickej osoby, ktoré nie je v zákone o priestupkoch výslovne uvedené ako priestupok, a s ktorým zákon spája hrozbu správnej sankcie.

Ad b): Takto policajt alebo prokurátor rozhodne v tom prípade, ak dospel k záveru, že skutok, pre ktorý bolo podané trestné oznámenie, nevykazuje znaky skutkovej podstaty žiadneho trestného činu, ale ide o konanie, ktoré možno posúdiť ako disciplinárne previnenie. Aj v tomto prípade platí, že takéto trestné oznámenie môže orgán činný v trestnom konaní odovzdať príslušnému orgánu na prejednanie len v tom prípade, ak nie je disciplinárne previnenie premlčané. Príslušným orgánom na disciplinárne konanie sú orgány podľa osobitných zákonov (napr. kárne senáty stavovských organizácií).

Ad c): Podľa § 197 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku policajt alebo prokurátor rozhodne, a teda vec odloží, ak je trestné stíhanie neprípustné alebo ak zanikla trestnosť činu. Ide o prípady, kedy skutok, pre ktorý bolo podané trestné oznámenie, vykazuje znaky trestného činu, ale trestné stíhanie z dôvodu určitej prekážky nie je možné začať. Prípady, kedy je trestné stíhanie neprípustné, určuje § 9 ods. 1 Trestného poriadku. Podľa tohto ustanovenia trestné stíhanie nemožno začať, a ak už bolo začaté, nemožno v ňom pokračovať a musí byť zastavené, v prípade, ak

- a) trestné stíhanie je premlčané,
- b) ide o osobu, ktorá je vyňatá z pôsobnosti orgánov činných v trestnom konaní a súdu, alebo o osobu, na ktorej stíhanie je potrebný súhlas, ak taký súhlas nebol oprávneným orgánom daný,
- c) ide o osobu, ktorá pre nedostatok veku nie je trestne zodpovedná,
- d) je vedené proti tomu, kto zomrel alebo bol vyhlásený za mŕtveho,
- e) ide o osobu, proti ktorej sa skoršie stíhanie pre ten istý skutok skončilo právoplatným rozsudkom súdu alebo bolo právoplatne zastavené, podmienene zastavené a obvinený sa osvedčil, alebo sa skončilo schválením zmieru a

---

<sup>32</sup> Zákon o priestupkoch § 2 ods. 1

<sup>33</sup> IVOR, J. a kol. 2006. *Trestné právo procesné*. s. 542.

zastavením trestného stíhania, ak rozhodnutie nebolo v predpísanom konaní zrušené,

- f) je trestné stíhanie podmienené súhlasom poškodeného a nebol súhlas daný alebo bol vzatý späť, alebo
- g) tak ustanovuje medzinárodná zmluva.

Druhým prípadom, kedy policajt alebo prokurátor musí rozhodnúť o odložení veci, je keď zanikla trestnosť činu. K zániku trestnosti činu pred začatím trestného stíhania môže dôjsť v prípade okolností upravených v § 13 ods. 3 a § 14 ods. 3 Trestného zákona, kde sú uvedené okolnosti, za ktorých zaniká trestnosť zločinu resp. trestného činu, ak nedošlo k ich dokonaniu. Ďalšie okolnosti spôsobujúce zánik trestného činu sú uvedené v § 84 až 87 Trestného zákona. Medzi tieto okolnosti patria zmena zákona, účinná ľútosť a premlčanie trestného stíhania. Ide o okolnosti, ktoré nastali po spáchaní trestného činu, ale skôr ako sa o ňom právoplatne rozhodlo, a ktorých následkom je zánik práva štátu trestne stíhať a potrestať páchateľa. K dôvodom zániku trestnosti sa prihliada z úradnej povinnosti. Ak teda takéto okolnosti nastanú, spravidla nemožno v trestnom konaní pokračovať, a ak už bolo začaté, musí byť zastavené. Ak trestné konanie nebolo začaté, pri existencii týchto okolností sa trestné stíhanie ani nezačne.

Ad d): Policajt alebo prokurátor uznesením vec odmietne, ak skutok, pre ktorý bolo podané trestné oznámenie, nevykazuje znaky trestného činu ani priestupku, iného správneho deliktu či disciplinárneho previnenia. Odmietnutie veci nie je meritórnym rozhodnutím majúcim charakter veci rozhodnutej, a teda netvorí prekážku v ďalšom konaní. To znamená, že pokiaľ iný príslušný orgán prípravného konania v súlade so zákonom a na základe vlastného hodnotenia dôkaznej situácie usúdi, že existuje podozrenie, že bol spáchaný trestný čin a tohto sa dopustila konkrétna osoba, je povinný vydať zodpovedajúce uznesenie.

Rozhodnutia podľa § 197 ods. 1 sú obligatórne. Policajt alebo prokurátor má však pred začatím trestného stíhania ešte jednu možnosť ako rozhodnúť okrem možností uvedených v § 197 ods. 1 Trestného poriadku alebo začatia trestného stíhania podľa § 199 Trestného poriadku. Táto možnosť je upravená v § 197 ods. 2 Trestného poriadku. Ide o fakultatívne rozhodnutie, čo vyplýva z toho, že policajt alebo prokurátor takto môže (nie musí) rozhodnúť a vec odložiť, ak je trestné stíhanie neúčelné vzhľadom na okolnosti uvedené v § 215 ods. 2 Trestného poriadku.

Ako už bolo skôr uvedené, v prípade rozhodnutí podľa § 197 ods. 1 a ods. 2 Trestného poriadku policajt alebo prokurátor rozhoduje uznesením. „Takéto rozhodnutia

netvorí prekážku právoplatne skončenej veci. To znamená, že tieto rozhodnutia neskôr nebránia začatiu trestného stíhania podľa § 199 Trestného poriadku a nie je potrebné dosiahnuť ich zrušenie prostredníctvom mimoriadnych opravných prostriedkov.<sup>34</sup> Rozhodnutia podľa § 197 ods. 1 a ods. 2 Trestného poriadku sa doručujú oznamovateľovi a poškodenému do vlastných rúk. Povinnosť doručovať tieto rozhodnutia do vlastných rúk vyplýva z § 66 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, keďže ide o rozhodnutia, voči ktorým môžu tieto osoby podať opravný prostriedok. Konkrétne môžu oznamovateľ a poškodený podať voči týmto rozhodnutiam sťažnosť, a to do 3 dní od oznámenia uznesenia. Sťažnosť sa podáva orgánu, proti ktorého uzneseniu smeruje a v týchto prípadoch nemá odkladný účinok. Ak v danej veci rozhodol policajt, doručí toto uznesenie aj prokurátorovi a to najneskôr do 48 hodín od jeho vydania.

Podľa môjho názoru, v tejto časti rigoróznejšej práce je potrebné uviesť aj spôsob, ktorým sa postupuje v prípade duplicitného trestného oznámenia. Ide o prípady, kedy je podané trestné oznámenie obsahovo rovnaké s trestným oznámením podaným v minulosti. V takýchto prípadoch, kedy bolo o trestnom oznámení orgánmi činnými v trestnom konaní podľa príslušných ustanovení Trestného poriadku právoplatne rozhodnuté a ten istý oznamovateľ následne po takomto právoplatnom rozhodnutí o jeho trestnom oznámení podá opätovne orgánom činným v trestnom konaní nové trestné oznámenie s rovnakým obsahom, ktoré neobsahuje žiadne nové skutočnosti, orgány činné v trestnom konaní o tomto trestnom oznámení už podľa Trestného poriadku nerozhodujú. Oznamovateľ sa v takýchto prípadoch písomne upovedomí, že o trestnom oznámení sa nebude rozhodovať v zmysle ustanovení Trestného poriadku z dôvodu, že o obsahovo rovnakom trestnom oznámení už bolo právoplatne rozhodnuté. Takýto postup však nie je možný, ak trestné oznámenie, hoci aj obsahovo úplne totožné, bolo podané inou osobou. V takomto prípade sa o trestnom oznámení musí rozhodnúť uznesením.

V súvislosti s rozhodnutiami po prijatí trestného oznámenia, pre lepšiu predstavu, ktorý spôsob rozhodnutia sa v akej miere využíva, by som chcel uviesť štatistiku odboru kriminálnej polície Okresného riaditeľstva Policajného zboru Banská Bystrica za rok 2013. V tomto roku bolo celkovo podaných 1110 trestných oznámení a podnetov na začatie trestného stíhania. Z toho bolo 400 vecí vybavených postupom podľa § 197 Trestného poriadku. Konkrétne v 14 prípadoch bolo rozhodnuté podľa § 197 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, podľa § 197 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku nebolo rozhodnuté ani

---

<sup>34</sup> OLEJ, J. a kol. 2012. *Trestné právo procesné*. s. 152.

raz, v 70 prípadoch bolo rozhodnuté podľa § 197 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, v 315 prípadoch bolo rozhodnuté podľa § 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku a v 1 prípade bolo rozhodnuté podľa § 197 ods. 2 Trestného poriadku. Pre porovnanie z celkového počtu 1110 trestných oznámení a podnetov na začatie trestného stíhania bolo v 513 prípadoch začaté trestné stíhanie podľa § 199 Trestného poriadku, resp. bolo začaté trestné stíhanie a súčasne vznesené obvinenie. Zvyšok tvoria iné spôsoby vybavenia, ako napríklad rozhodnutie o duplicitnosti trestného oznámenia a najmä postúpenia trestného oznámenia z dôvodu vecnej alebo miestnej príslušnosti.

V rámci postupu pred začatím trestného stíhania je potrebné ešte uviesť možnosť oznamovateľa a poškodeného požiadať prokurátora o preskúmanie postupu policajta podľa § 197 Trestného poriadku. Prokurátor tento postup preskúma najneskôr do 30 dní od podania žiadosti a výsledok bez meškania písomne oznámi oprávnenej osobe, ktorá žiadosť podala.

## 4 PRÍPRAVNÉ KONANIE

„Prípravné konanie je ďalším štádiom trestného konania, ktoré spravidla nasleduje po postupe pred začatím trestného stíhania. Na rozdiel od postupu pred začatím trestného stíhania ide o obligatórne štádium trestného konania, ktoré predstavuje samostatný úsek predsúdneho konania.“<sup>35</sup> V Trestnom poriadku prípravné konanie upravujú § 199 až § 236.

Prípravné konanie je v § 10 ods. 15 Trestného poriadku definované ako úsek od začatia trestného stíhania do podania obžaloby, návrhu na schválenie dohody o uznaní viny a prijatí trestu alebo právoplatnosti rozhodnutia orgánu činného v trestnom konaní vo veci samej. Prípravné konanie väčšinou nadväzuje na výsledky postupu pred začatím trestného stíhania a predchádza konaniu pred súdom, ku ktorému má predbežný charakter. Predbežný charakter vyplýva zo skutočnosti, že ťažisko dokazovania spravidla spočíva v konaní pred súdom, keďže len súd je oprávnený rozhodnúť o vine a treste. Aj vzhľadom na tento predbežný charakter, ale aj z dôvodu, aby nedochádzalo k zmareniu účelu prípravného konania, je toto štádium trestného konania neverejné. Z tohto je zrejmé, že v tomto štádiu trestného konania sa neuplatňuje zásada verejnosti. „Taktiež sa neuplatňuje zásada kontradiktórnosti, pretože prípravné konanie nie je charakterizované sporom dvoch súperiacich strán, ktorý by rozhodol tretí nezávislý subjekt. Naproti tomu sa v prípravnom konaní uplatňuje zásada stíhania len zo zákonných dôvodov a zákonným spôsobom, zásada oficiality, zásada legality a zásada oportunitý.“<sup>36</sup>

„Účelom prípravného konania je najmä zhromaždenie, preverenie a vykonanie dôkazov v takom rozsahu, aby trestná vec mohla byť v prípravnom konaní rozhodnutá orgánom činným v trestnom konaní, alebo aby bola predložená na rozhodnutie súdu.“<sup>37</sup>

„Orgány činné v trestnom konaní majú zistiť skutkový stav, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. Napriek svojmu predbežnému charakteru ku konaniu pred súdom, prípravné konanie v značnej miere ovplyvňuje aj priebeh a výsledok hlavného pojednávania. Súd je totižto povinný sa na hlavnom pojednávaní vysporiadať aj s dôkazmi produkovanými v priebehu prípravného konania, o to viac, ak určitý dôkaz nemožno vykonať na hlavnom pojednávaní a tento bol

---

<sup>35</sup> OLEJ, J. a kol. 2012. *Trestné právo procesné*. s. 154 – 155.

<sup>36</sup> ŠIMOVCĚK, I. a kol. 2011. *Trestné právo procesné*. s. 207.

<sup>37</sup> IVOR, J. a kol. 2006. *Trestné právo procesné*. s. 546.

v zákonom predpísanej procesnej forme vykonaný a zadokumentovaný v priebehu prípravného konania.<sup>38</sup>

„Prípravné konanie plní štyri základné funkcie:

- a) vyhľadávaciu funkciu; jej podstata spočíva v tom, aby sa čo najskôr odhalili skutky, ktoré majú znaky trestného činu a vyhľadali dôkazy potrebné na rozhodnutie. Touto funkciou sa prípravné konanie podstatne odlišuje od konania pred súdom, v ktorom spravidla k odhaľovaniu latentných (skrytých) trestných činov a latentných dôkazov nedochádza,
- b) zabezpečovaciu funkciu; jej podstata spočíva v zaistení dôkazov, ktoré by nebolo možné vykonať v konaní pred súdom, keďže na naplnenie účelu trestného konania je potrebné nielen dôkazy vyhľadať, ale ich aj procesným spôsobom zabezpečiť tak, aby mohli byť využité pri rozhodovaní v priebehu celého trestného konania. Týmto spôsobom sa zabráni znehodnoteniu a zničeniu dôkazov,
- c) verifikačnú (filtračnú) funkciu; jej podstata spočíva v tom, že zabraňuje tomu, aby pred súd boli postavené osoby, u ktorých nie je dostatočne odôvodnené podozrenie zo spáchania trestného činu. Cieľom je teda, aby bolo trestné stíhanie vedené len v prípade odôvodneného záveru, že trestný čin spáchala určitá osoba a obžaloba bola podaná len ak to odôvodňujú výsledky vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania,
- d) odklonnú funkciu; jej podstatou je možnosť po splnení zákonných podmienok vybavenia niektorých trestných vecí mimo konania pred súdom. Táto funkcia sa uplatňuje v rozhodnutí o podmiennečnom zastavení trestného stíhania, podmiennečnom zastavení trestného stíhania spolupracujúceho obvineného, zmieri a v konaní pred súdom aj schválením dohody o vine a treste alebo rozhodnutím formou trestného rozkazu.<sup>39</sup>

Prípravné konanie spravidla prebieha v štyroch základných fázach:

- a) začatie trestného stíhania a vznesenie obvinenia,
- b) vyšetrovanie alebo skrátené vyšetrovanie,
- c) skončenie vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania,
- d) rozhodnutie vo veci.

---

<sup>38</sup> OLEJ, J. a kol. 2012. *Trestné právo procesné*. s. 155.

<sup>39</sup> KORGÓ, D. a kol. 2013. *Trestné právo procesné*. s. 278 – 279.

## **4.1 Začatie trestného stíhania a vznesenie obvinenia**

### **4.1.1 Začatie trestného stíhania**

Podnetom na začatie trestného stíhania je trestné oznámenie alebo informácie, ktoré získal policajný orgán vlastnou činnosťou. Začatie trestného stíhania je prvou fázou prípravného konania a spravidla sa pri ňom nadväzuje na skutkový stav, ktorý orgány činné v trestnom konaní zistili v postupe pred začatím trestného stíhania. „Začatie trestného stíhania tvorí východiskovú podmienku trestného konania v štádiu prípravného konania“<sup>40</sup> a umožňuje orgánom činným v trestnom konaní vykonávať procesné úkony s účinnosťou pre celé trestné konanie.

Podmienky na začatie trestného stíhania sú uvedené v § 199 Trestného poriadku negatívnym spôsobom. Podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku, ak nie je dôvod na postup podľa § 197 ods. 1 alebo ods. 2 Trestného poriadku, policajt začne trestné stíhanie bez meškania, najneskôr však do 30 dní od prijatia trestného oznámenia, ak ho treba doplniť. Trestné stíhanie sa začne vydaním uznesenia. Ak hrozí nebezpečenstvo z omeškania, začne policajt trestné stíhanie vykonaním zaistovacieho úkonu, neopakovateľného úkonu alebo neodkladného úkonu. Po ich vykonaní vyhotoví uznesenie o začatí trestného stíhania, v ktorom uvedie, ktorým z týchto úkonov bolo trestné stíhanie začaté. Podľa § 199 ods. 2 Trestného poriadku policajt postupuje primerane podľa ods. 1, ak sa o skutočnostiach odôvodňujúcich začatie trestného stíhania dozvie inak ako z trestného oznámenia.

„Z uvedeného vyplýva, že na začatie trestného stíhania musia byť súčasne splnené tri podmienky, a to:

- a) existencia trestného oznámenia alebo iného podnetu na začatie trestného stíhania,
- b) neexistencia zákonných dôvodov na postup podľa § 197 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku,
- c) existencia skutkových okolností nasvedčujúcich tomu, že bol spáchaný trestný čin.“<sup>41</sup>

Trestné stíhanie sa začína pre skutok, ktorý má znaky trestného činu a ktorý môže policajt subsumovať pod niektorú skutkovú podstatu trestného činu uvedenú v osobitnej časti Trestného zákona. V mnohých prípadoch v čase začatia trestného stíhania nie je známy páchatel daného trestného činu. Takáto skutočnosť však nie je prekážkou pre

---

<sup>40</sup> PERHÁCS, Z. 2011. K zopakovaniu a doplneniu výsluchu svedka po vznesení obvinenia. In: *Justičná revue*. s. 440.

<sup>41</sup> OLEJ, J. a kol. 2012. *Trestné právo procesné*. s. 156.

začatie trestného stíhania. Zo zistených skutočností však musí vyplývať podozrenie, že bol spáchaný konkrétny trestný čin. Nestačí teda len všeobecné podozrenie z trestnej činnosti.

V prípadoch, kedy v čase začatia trestného stíhania nie je známy páchatel' a dôjde k začatiu trestného stíhania podľa § 199 ods. 1 alebo ods. 2 Trestného poriadku, zvykne sa hovoriť o začatí trestného stíhania vo veci. Z vlastnej skúsenosti môžem uviesť, že v praxi sa veľmi často aj v prípadoch, kedy je páchatel' známy resp. ak sa daného konania mohla dopustiť len jedna konkrétna osoba (napr. konateľ spoločnosti), začína trestné stíhanie len vo veci. Toto býva spôsobené najmä tým, že v rámci postupu pred začatím trestného stíhania sa nepodariť zabezpečiť všetky podklady potrebné pre rozhodnutie o vznesení. Často je to spôsobené napríklad tým, že sa v rámci postupu pred začatím trestného stíhania nepodariť vypočítať osobu, ktorá mala spáchať trestný čin a prokurátori, najmä v prípadoch ekonomickej trestnej činnosti, nechcú v takomto prípade vznesenie obvinenia akceptovať. V praxi sa začatie trestného stíhania často využíva aj v prípadoch, kedy sa v rámci postupu pred začatím trestného stíhania nepodariť zistiť skutkový stav veci v takom rozsahu, aby bolo možné jednoznačne rozhodnúť podľa § 197 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku a začatie trestného stíhania sa pokladá za „najpriateľnejšie“ riešenie tejto situácie.

Ako už bolo uvedené, trestné stíhanie najčastejšie začína policajt vydaním uznesenia o začatí trestného stíhania podľa § 199 Trestného poriadku. Účinky uznesenia o začatí trestného stíhania nastávajú okamihom jeho vydania. Podľa ods. 1 tohto paragrafu začne policajt trestné stíhanie vtedy, ak bolo podnetom na začatie trestného stíhania trestné oznámenie. Ak však išlo o iný podnet ako trestné oznámenie, malo by byť trestné stíhanie začaté podľa ods. 2. V praxi sa často toto nerozlišuje a väčšina trestných stíhaní je začatá podľa ods. 1 aj vtedy, keď ide o iný podnet ako trestné oznámenie. Nejde o závažnú chybu, ktorá by mala vplyv na ďalší priebeh trestného konania a ešte nikdy som sa nestretol s tým, že by toto bolo dôvodom zrušenia uznesenia prokurátorom.

„Uznesenie o začatí trestného stíhania podľa § 199 Trestného poriadku musí obsahovať určité obligatórne náležitosti:

- a) označenie orgánu o rozhodnutie ktorého ide,
- b) dátum a miesto rozhodnutia,
- c) výrok, ktorý musí obsahovať opis skutku s uvedením miesta, času, prípadne iných okolností za akých k nemu došlo, o aký trestný čin v tomto skutku ide, a to jeho zákonným pomenovaním a uvedením príslušného ustanovenia Trestného zákona,

d) poučenie o opravnom prostriedku.<sup>42</sup>

Pokiaľ ide o poučenie o opravnom prostriedku, tak z § 185 Trestného poriadku vyplýva, že opravným prostriedkom proti uzneseniu je sťažnosť, pričom sťažnosťou možno napadnúť každé uznesenie policajta okrem uznesenia o začatí trestného stíhania. Z tohto vyplýva, že v poučení pri uznesení o začatí trestného stíhania bude uvedené, že proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná. Podstatné v súvislosti s uznesením o začatí trestného stíhania je aj to, že takéto uznesenie neobsahuje odôvodnenie. Táto skutočnosť sa do jeho textu neuvádza.

„Trestné stíhanie môže policajt začať jedným uznesením aj o viacerých skutkoch. Každý skutok však musí byť v uznesení označený tak, aby nedošlo k ich zámene. Za jeden skutok sa spravidla považujú prejavy vôle páchatel'a navonok, ktoré sú kauzálne pre následok, pokiaľ sú pokryté zavinením. Podstatu skutku možno nájsť v konaní a následku, ktorý ním bol spôsobený.“<sup>43</sup>

Ako už bolo uvedené v prípade, že hrozí nebezpečenstvo z omeškania, začne policajt trestné stíhanie vykonaním zaist'ovacieho úkonu, neopakovateľného úkonu alebo neodkladného úkonu.

Zaist'ovací úkon je taký úkon trestného konania, ktorým sa zaist'ujú osoby na účely trestného konania, alebo veci dôležité pre trestné konanie. Charakter zaist'ovacieho úkonu majú napríklad zadržanie a obmedzenie osobnej slobody podozrivej osoby, vydanie veci, odňatie veci, prevzatie zaistenej veci, zaistenie zaknihovaných cenných papierov, zaistenie peňažných prostriedkov, osobná prehliadka, domová prehliadka, prehliadka iných priestorov a pozemkov. V prípade zaist'ovacieho úkonu sa trestné stíhanie začína okamihom začatia vykonávania tohto úkonu a nie súhlasom na jeho vykonanie.

„Neopakovateľný úkon je taký úkon, ktorý v ďalšom konaní už nemožno vykonať. Neopakovateľný úkon nie je možné vykonať, pretože osoba alebo predmet, ktoré tieto informácie poskytli, už neexistujú alebo sú pre účely trestného konania definitívne nedosiahnuteľné.“<sup>44</sup> Neopakovateľným úkonom je napríklad výsluch svedka, ktorý zomiera alebo je cudzím štátnym príslušníkom a na území Slovenskej republiky sa nezdržiava.

„Neodkladný úkon je taký úkon, vykonanie ktorého vzhľadom na nebezpečenstvo zmarenia alebo zničenia neznesie z hľadiska účelu trestného konania odklad na čas, kým sa

<sup>42</sup> KORGO, D. a kol. 2013. *Trestné právo procesné*. s. 280.

<sup>43</sup> IVOR, J. a kol. 2006. *Trestné právo procesné*. s. 549.

<sup>44</sup> ČENTÉŠ, J. a kol. 2012. *Trestné právo procesné. Všeobecná a osobitná časť*, s. 470.

začne trestné stíhanie. Typickým znakom takéhoto úkonu je, že sa musí vykonať ihneď, pretože z hľadiska plynutia času alebo vplyvom vonkajších podmienok môže byť jeho vykonanie zmarené. Neodkladný úkon možno v priebehu trestného konania opakovať, ale relevantné informácie, ktoré boli takto zaistené, nemajú dôkaznú silu ako tie, ktoré boli zaistené pri prvotnom výkone tohto procesného úkonu.<sup>45</sup> Neodkladný úkon je napríklad osobná prehliadka, domová prehliadka a zadržanie a obmedzenie osobnej slobody podozrivej osoby.

Policajt po vykonaní zaist'ovacieho, neodkladného alebo neopakovateľného úkonu vyhotoví ihneď uznesenie o začatí trestného stíhania, v ktorom uvedie, ktorým úkonom bolo trestné stíhanie začaté a taktiež uvedie deň, kedy bol tento úkon vykonaný. V takomto prípade má uznesenie o začatí trestného stíhania povahu deklaratórneho aktu. To vyplýva z toho, že uznesením o začatí trestného stíhania sa v takomto prípade osvedčuje stav, ktorý už bol vytvorený zaist'ovacím, neodkladným alebo neopakovateľným úkonom. Z tohto dôvodu je veľmi dôležité, aby sa ako deň začatia trestného stíhania uviedol deň vykonania úkonu. „Najčastejšie ide o prípady, kedy sú policajti privolaní na miesto spáchania trestného činu a tam vykonajú procesné úkony.“<sup>46</sup> Podľa mojej skúsenosti, ak sa trestné stíhanie začína niektorým z vyššie uvedených úkonov, najčastejšie sa v praxi trestné stíhanie začína obhliadkou miesta činu ako neodkladným úkonom.

„Miestna príslušnosť policajtov v trestnom konaní je odvodená od miestnej príslušnosti súdov. Policajt začne trestné stíhanie vykonaním zaist'ovacieho úkonu, neodkladného úkonu alebo neopakovateľného úkonu aj vtedy, ak nemožno dosiahnuť, aby tieto úkony vykonal príslušný orgán. Pôjde najmä o prípady, kedy nie je možné dosiahnuť prítomnosť príslušného orgánu pri týchto úkonoch. Následne však najneskoršie do troch dní od ich vykonania odovzdá vec príslušnému orgánu. Ide o opatrenie, ktorým tento orgán sleduje to, aby následné úkony vykonal príslušný orgán.“<sup>47</sup> Predmetnú vec odovzdá spolu s uznesením o začatí trestného stíhania. Z právnej úpravy vyplýva, že pre začatie trestného stíhania nepríslušným policajtom musia byť obligatórne splnené dve podmienky. Prvou je potreba vykonania takéhoto zaist'ovacieho, neodkladného alebo neopakovateľného úkonu a druhou podmienkou je, aby miestne nepríslušný policajt, ktorý v danej veci začal trestné stíhanie, bol na začatie trestného stíhania v tejto veci vecne príslušný. „Vecná príslušnosť

<sup>45</sup> KORGO, D. a kol. 2013. *Trestné právo procesné*. s. 281.

<sup>46</sup> JALČ, A. 2008. *Teoretické a praktické otázky dokazovania v trestnom konaní*. s. 70.

<sup>47</sup> VIKTORYOVÁ, J. a kol. 2011. *Výšetrovanie*. s. 49.

policajta na začatie trestného stíhania je závislá od formy prípravného konania.<sup>48</sup> Vecná príslušnosť policajta bude podrobnejšie rozobratá v ďalších častiach tejto rigorózne práce.

O začatí trestného stíhania policajt písomne bez meškania upovedomí oznamovateľa a poškodeného. Zaslaním upovedomenia sa oznamovateľ a poškodený dozvedia o postupe pri vybavovaní ich trestného oznámenia. Z tohto vyplýva, že oznamovateľovi a poškodenému sa nedoručuje uznesenie o začatí trestného stíhania. V praxi sa niekedy vyskytujú prípady, kedy policajt, aby nemusel vyhotoviť upovedomenie o začatí trestného stíhania, radšej pošle oznamovateľovi a poškodenému uznesenie. Takýto postup však nie je správny a je v rozpore s príslušným ustanovením Trestného poriadku, v ktorom sa vyslovne hovorí o upovedomení daných osôb. V upovedomení sa uvedie, kedy a kým bolo začaté trestné stíhanie, za aký trestný čin a na akom skutkovom základe. V záujme zabezpečenia dozoru nad zákonnosťou začatia trestného stíhania, policajt musí takéto uznesenie najneskôr do 48 hodín od jeho vyhotovenia doručiť prokurátorovi.

Začatie trestného stíhania má veľký význam na ďalší priebeh trestného konania, keďže policajt je po začatí trestného stíhania oprávnený vykonať všetky úkony podľa Trestného poriadku, s výnimkou tých, pri ktorých je výslovne dané, že sa môžu vykonať až po vznesení obvinenia. V súvislosti so začatím trestného stíhania je dôležité ešte uviesť, že podľa § 230 ods. 2 písm. c) Trestného poriadku je oprávnený začať trestné stíhanie aj prokurátor. V praxi však prokurátori využívajú túto možnosť veľmi ojedinele.

#### **4.1.2 Vznesenie obvinenia**

„Najvýznamnejším úkonom, ktorý sa spravidla vykonáva po začatí trestného stíhania je vznesenie obvinenia. Tento inštitút určuje predmet trestného konania, keďže obžalobu je možné podať len pre skutok, pre ktorý bolo vznesené obvinenie.“<sup>49</sup> „Základný význam vznesenia obvinenia je v tom, že trestné stíhanie sa začína viesť proti určitej osobe pre určitý trestný čin a zároveň sa kategoricky určuje jej postavenie v trestnom konaní ako obvineného. Od tohto momentu možno na takúto osobu uplatňovať ustanovenia Trestného poriadku týkajúce sa obvineného a zároveň aj dotyčná osoba môže využívať práva, ktoré prináležia výlučne obvinenému.“<sup>50</sup> Konkrétna osoba sa obvineným stáva už vydaním uznesenia o vznesení obvinenia a nie až okamihom jeho oznámenia. Takéto uznesenie je

---

<sup>48</sup> KORGO, D. a kol. 2013. *Trestné právo procesné*. s. 282.

<sup>49</sup> OLEJ, J. a kol. 2012. *Trestné právo procesné*. s. 158.

<sup>50</sup> VIKTORYOVÁ, J. a kol. 2011. *Výšetrovanie*. s. 49.

účinné od jeho vydania, lebo síce je voči nemu prípustná sťažnosť, táto však nemá odkladný účinok.

Podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku ak je na podklade trestného oznámenia alebo zistených skutočností po začatí trestného stíhania dostatočne odôvodnený záver, že trestný čin spáchala určitá osoba, policajt bez meškania vydá uznesenie o vznesení obvinenia. Pri tomto postupe sa musí rešpektovať jedna zo základných zásad trestného konania, podľa ktorej nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako zo zákonných dôvodov a spôsobom, ktorý upravuje zákon. Z tohto ustanovenia sa dajú vyvodiť základné podmienky, ktoré musia byť splnené aby mohlo dôjsť k vzneseniu obvinenia:

- a) začaté trestné stíhanie,
- b) zistené skutočnosti dostatočne odôvodňujú záver, že trestný čin spáchala určitá osoba,
- c) absencia okolností, ktoré vylučujú vznesenie obvinenia.

Ad a): Vznesenie obvinenia bez začatia trestného stíhania je závažnou procesnou chybou, ktorá má vážne procesné následky vo vzťahu k zabezpečeným dôkazom a k ich použitiu v ďalšom priebehu trestného konania. Tu treba podotknúť, že táto podmienka je splnená aj vtedy, keď k začatiu trestného stíhania a vzneseniu obvinenia dôjde súčasne jedným uznesením.

Ad b): „Pre vznesenie obvinenia nestačí, aby zistené skutočnosti nasvedčovali záveru, že bol spáchaný trestný čin, ale je potrebné, aby sa odôvodnil záver, že trestný čin spáchala určitá osoba. K záveru o spáchaní trestného činu určitou osobou stačí vyšší stupeň pravdepodobnosti, ktorý však musí byť konkrétnymi skutočnosťami dostatočne odôvodnený. Nestačí všeobecné podozrenie z trestnej činnosti, ktoré nie je konkrétne doložené. Nie je však ani potrebné, aby trestná činnosť bola spoľahlivo preukázaná ako v prípade obžaloby. Presvedčenie o dôvodnosti podozrenia nie je totožné s presvedčením o vine, aj keď s ním niekedy splýva.“<sup>51</sup> Vznesenie obvinenia konkrétnej osobe nie je rozhodnutím o tom, že daná osoba trestný čin spáchala, ale vyjadruje iba vyšší stupeň pravdepodobnosti, že konkrétna osoba je páchatelom skutku, ktorý má znaky trestného činu.

Ad c): Pred vznesením obvinenia musí policajt preskúmať, či takémuto rozhodnutiu nebránia skutočnosti uvedené v 9 ods. 1 Trestného poriadku (nepripustnosť trestného

---

<sup>51</sup> MINÁRIK, Š. a kol. 2010. *Trestný poriadok. Druhé, prepracované a doplnené vydanie*. s. 567.

stíhania). Z tohto ustanovenia vyplýva, že trestné stíhanie nemožno začať, a ak už bolo začaté, nemožno v ňom pokračovať (a teda ani vzniesť obvinenie) a musí byť zastavené:

- a) ak je trestné stíhanie premlčané, s výnimkou, ak vyhlási obvinený do troch dní odvtedy, čo mu bolo uznesenie o zastavení trestného stíhania oznámené, že na prejednaní veci trvá,
- b) ak ide o osobu, ktorá je vyňatá z pôsobnosti orgánov činných v trestnom konaní a súdu, alebo o osobu, na ktorej stíhanie je potrebný súhlas, ak taký súhlas nebol oprávneným orgánom daný,
- c) ak ide o osobu, ktorá pre nedostatok veku nie je trestne zodpovedná,
- d) proti tomu, kto zomrel alebo bol vyhlásený za mŕtveho,
- e) ak ide o osobu, proti ktorej sa skoršie stíhanie pre ten istý skutok skončilo právoplatným rozsudkom súdu alebo bolo právoplatne zastavené, podmienčne zastavené a obvinený sa osvedčil alebo sa skončilo schválením zmieru a zastavením trestného stíhania, ak rozhodnutie nebolo v predpísanom konaní zrušené,
- f) ak je trestné stíhanie podmienené súhlasom poškodeného a nebol súhlas daný alebo bol vzatý späť,
- g) ak tak ustanovuje medzinárodná zmluva.

Ak sú splnené všetky zákonné podmienky vyplývajúce z § 206 ods. 1 Trestného poriadku, musí policajt bez meškania vydať uznesenie o vznesení obvinenia. V praxi môžu nastať dve situácie. Prvá je taká, že na podklade trestného oznámenia alebo iných zistených skutočností pred začatím trestného stíhania je dostatočne odôvodnený záver, že trestný čin spáchala určitá osoba, a teda sú splnené podmienky na aplikáciu § 206 Trestného poriadku. V takomto prípade policajt vydá spoločné uznesenie o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia. Z tohto vyplýva, že o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia možno rozhodnúť aj jedným uznesením. Druhou situáciou, ktorá môže nastať je, že pri začatí trestného stíhania neboli splnené podmienky pre aplikáciu § 206 Trestného poriadku a bolo začaté trestné stíhanie len vo veci. V takomto prípade sa obvinenie vznesie v priebehu vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania, keď bude dostatočne odôvodnený záver, že trestný čin spáchala určitá osoba. Ešte raz treba podotknúť, že vznesením obvinenia sa v žiadnom prípade nevyjadruje vina obvineného. „Vyšetrovanie v tomto okamihu ešte stále pokračuje, pretože je potrebné objasniť a dokázať všetky právne významné okolnosti tvoriace predmet dokazovania, a to so zreteľom na osobu páchatel'a, ako aj so zreteľom na

konkrétny trestný čin. Obvinený má možnosť vyjadriť sa k predmetu obvinenia, navrhnúť dôkazy a podobne.“<sup>52</sup>

Policajt vznesenie obvinenia ihneď po vydaní uznesenia oznámi obvinenému. Oznámi mu to tým, že mu doručí rovnopis tohto uznesenia, a ak bolo uznesenie o vznesení obvinenia oznámené jeho vyhlásením, je policajt povinný vydať obvinenému rovnopis tohto uznesenia bez meškania. Nedoručené uznesenie o vznesení obvinenia obvinenému nenadobúda právoplatnosť. Uznesenie je však vykonateľné už jeho vydaním. Uznesenie o vznesení obvinenia policajt doručí najneskôr do 48 hodín prokurátorovi, a ak je obvineným súdny exekútor, notár, znalec, tlmočník alebo prekladateľ, aj ministrovi spravodlivosti Slovenskej republiky, a ak je obvineným advokát, aj Slovenskej advokátskej komore. Ak má obvinený obhajcu, doručí sa uznesenie o vznesení obvinenia aj jemu a u mladistvého obvineného aj jeho zákonnému zástupcovi a štátnemu orgánu starostlivosti o mládež. O vznesení obvinenia policajt bez meškania upovedomí oznamovateľa a poškodeného. Oznamovateľovi a poškodenému sa teda rovnopis takéhoto uznesenia nedoručuje, ale sa o tom upovedomia, a to spravidla písomne. Ak je obvineným sudca, vydať uznesenie o vznesení obvinenia môže len prokurátor generálnej prokuratúry a uznesenie doručí najneskôr do 48 hodín ministrovi spravodlivosti Slovenskej republiky. V tomto prípade o sťažnosti proti uzneseniu o vznesení obvinenia rozhoduje generálny prokurátor.

Uznesenie o vznesení obvinenia musí obsahovať označenie orgánu o ktorého rozhodnutie ide, meno a priezvisko policajta, ktorý ho vydal, dátum a miesto rozhodnutia, označenie osoby, voči ktorej sa vznáša obvinenie, opis skutku, ktorý musí byť vymedzený tak, aby nemohol byť zamenený s iným skutkom, preto okrem miesta a času treba uviesť aj spôsob jeho vykonania charakterizujúci konanie páchatel'a a zavinenie, prípadne aj pohnútku, následok, prípadne iné okolnosti, za ktorých k nemu došlo, zákonné pomenovanie trestného činu o ktorý ide, a to aj s uvedením príslušného ustanovenia Trestného zákona, odôvodnenie, v ktorom sa uvedú skutočnosti, ktoré odôvodňujú vznesenie obvinenia, vrátane okolností, z ktorých sa vyvodzuje účasť obvineného na spáchaní trestného činu, ak je to podľa povahy veci potrebné a poučenie o opravnom prostriedku.

Pokiaľ ide o opis skutku, tak ten sa v uznesení o vznesení obvinenia realizuje prostredníctvom formulácie výrokovej vety resp. skutkovej vety. Skutková veta má byť

---

<sup>52</sup> POLÁK, P. 2008. Přípravné konanie v kontexte vzťahu medzi začatím trestného stíhania a vznesením obvinenia. In *Predsúdne konanie*. s. 125.

logicky usporiadaná a formulovaná stručne, jasne a zrozumiteľne, tak aby neobsahovala nepodstatné skutočnosti. Určitá výnimka, čo sa týka stručnosti, je prípustná pri ekonomických trestných činoch, kde vzhľadom na ich komplikovanosť môže byť skutková veta formulovaná obširnejšie. V súvislosti s formuláciou výrokovej vety je potrebné poukázať na chybu resp. nesprávny postup, ktorý sa v praxi často vyskytuje. Ide o to, že je nesprávne, keď sa do uznesenia o vznesení obvinenia, ale samozrejme aj do uznesenia o začatí trestného stíhania, namiesto opisu konania, ktoré má znaky konkrétneho trestného činu, uvedie právna veta, prenesená z príslušnej skutkovej podstaty trestného činu. Napríklad ak by išlo trestný čin úkladnej vraždy, nesprávne by bola skutková veta uvedená: „obvinený obeť úmyselne usmrtil s vopred uváženou pohnútkou a to tak, že ...“. „Takáto právna veta by sa v skutkovej vete nemala vôbec uvádzať, pretože ak sa má kvalifikovať určitý skutok ako trestný čin, tak až z opisu konania musí jednoznačne vyplynúť, že obvinený svojim konaním naplnil skutkovú podstatu konkrétneho trestného činu. Preto, ak sa popri opise konania predsa len uvedie právna veta z príslušnej skutkovej podstaty, nemá to síce za následok zrušenie uznesenia prokurátorom, ale je to prinajmenšom nadbytočné a rušivé.“<sup>53</sup>

Opravným prostriedkom je v tomto prípade sťažnosť, ktorú možno podať do troch dní od oznámenia uznesenia, a to orgánu proti ktorého uzneseniu smeruje. Ako už bolo uvedené, sťažnosť v tomto prípade nemá odkladný účinok.

„Vznesenie obvinenia je predpokladom na to, aby bolo možné vykonať niektoré procesné úkony, ako napríklad rozhodnutie o väzbe, vyšetrovanie duševného stavu a zadržanie obvineného.“<sup>54</sup> Ďalším významným dôsledkom vznesenia obvinenia je, že sa ním prerušuje plynutie premlčacej doby trestného stíhania.

„Ak v priebehu vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania vyjde najavo, že obvinený spáchal ďalší trestný čin, na ktorý sa uznesenie o vznesení obvinenia nevzťahovalo, vznesie policajt obvinenie aj pre tento ďalší skutok.“<sup>55</sup> „Ak pre tento skutok nebolo začaté trestné stíhanie, policajt musí najskôr začať trestné stíhanie aj pre tento skutok alebo rozhodne jedným uznesením o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia. Rovnako postupuje policajt, ak v priebehu vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania zistí, že na spáchaní skutku, pre ktorý nebolo vznesené obvinenie, sa zúčastnila ďalšia

---

<sup>53</sup> PERHÁCS, Z. 2007. Začatie trestného stíhania a vznesenie obvinenia. In: *Justičná revue*. s. 1408.

<sup>54</sup> VIKTORYOVÁ, J. – PALAREC, J. a kol. 2009. *Základy vyšetrovania*. s. 34.

<sup>55</sup> VIKTORYOVÁ, J. a kol. 2011. *Vyšetrovanie*. s. 50.

osoba.<sup>56</sup> „Ak obvinený pokračuje v konaní, pre ktoré je stíhaný, aj po oznámení vznesenia obvinenia, takéto konanie sa od tohto procesného úkonu posudzuje ako nový skutok. Toto neplatí, ak ide o trestný čin zanedbanie povinnej výživy. V takomto prípade ide o pokračovanie konania až do doby, kým je vyhlásený rozsudok súdu prvého stupňa alebo kým sa súd druhého stupňa neodoberie na záverečnú poradu.<sup>57</sup>

Ak v priebehu vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania vyjde najavo, že skutok, pre ktorý bolo vznesené obvinenie, je iným trestným činom alebo aj ďalším trestným činom, ako bol v uznesení o vznesení obvinenia právne kvalifikovaný, policajt obvineného na túto okolnosť písomne upozorní. Upozornenie sa môže uviesť aj v zápisnici. Rovnopis takéhoto upozornenia alebo zápisnice doručí policajt do 48 hodín prokurátorovi. Z tohto vyplýva, že ak je potrebná zmena právnej kvalifikácie trestného činu, pre ktorý bolo vydané uznesenie o vznesení obvinenia, nemusí sa vydávať nové uznesenie, ale stačí to naznačiť v zápisnici, pričom tento úkon policajta má charakter opatrenia.

V prípade, že osoba, ktorej má byť vznesené obvinenie, neuvedie svoje pravé meno, priezvisko, dátum narodenia alebo bydlisko, alebo hodnoverne nepreukáže údaje o svojej totožnosti, napríklad, ak nemá pri sebe žiadny doklad totožnosti v dôsledku čoho policajt nemôže hodnoverne zistiť totožnosť tejto osoby, policajt zabezpečí a k uzneseniu o vznesení obvinenia namiesto osobných údajov priloží daktyloskopické odtlačky, obrazové záznamy (fotografie), údaje o vonkajšom meraní tela, zvláštnych telesných znameniach a namiesto osobných údajov sa v uznesení o vznesení obvinenia uvedie jej prezývka alebo iné označenie a podrobný opis. Ak sa v priebehu vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania podarí dodatočne zistiť skutočnú totožnosť osoby, ktorej bolo obvinenie vznesené len s uvedením jej prezývky alebo iného označenia, alebo ak dodatočne vyjde najavo, že totožnosť takejto osoby, je iná, ako bolo uvedené v uznesení o vznesení obvinenia, policajt upozorní obvineného na túto okolnosť a takéto upozornenie zaznačí v zápisnici. Rovnopis zápisnice doručí do 48 hodín prokurátorovi, a ak je obvinený vo väzbe, aj súdu, ktorý o väzbe rozhodol, ústavu, v ktorom sa väzba vykonáva a obhajcovi obvineného. Úkony vykonané pred zistením skutočnej totožnosti osoby nie je potrebné opakovať, ak boli vykonané spôsobom, ktorý ustanovuje Trestný poriadok.

V súvislosti s uznesením o vznesení obvinenia je podľa môjho názoru potrebné ešte upozorniť na § 37 Trestného poriadku, v ktorom sú uvedené prípady povinnej obhajoby.

---

<sup>56</sup> MINÁRIK, Š. a kol. 2010. *Trestný poriadok. Druhé, prepracované a doplnené vydanie*. s. 568.

<sup>57</sup> MINÁRIK, Š. a kol. 2010. *Trestný poriadok. Druhé, prepracované a doplnené vydanie*. s. 569.

Povinná obhajoba, znamená, že po vznesení obvinenia musí mať obvinený obhajcu už v prípravnom konaní, ak

- a) je vo väzbe, vo výkone trestu odňatia slobody alebo na pozorovaní v zdravotníckom ústave,
- b) je pozbavený spôsobilosti na právne úkony alebo jeho spôsobilosť na právne úkony je obmedzená,
- c) ide o konanie o obzvlášť závažnom zločine,
- d) ide o konanie proti mladistvému,
- e) ide o konanie proti ušlému,
- f) ak to považuje prokurátor alebo policajt za nevyhnutné najmä preto, že majú pochybnosť o spôsobilosti obvineného náležite sa obhajovať.

Ak ide o niektorý z vyššie uvedených prípadov, policajt musí na túto skutočnosť obvineného upozorniť. V praxi sa najčastejšie toto upozornenie uvádza na konci uznesenia o vznesení obvinenia. Uviesť také upozornenie priamo v uznesení o vznesení obvinenia je najvhodnejšie aj s ohľadom na to, že nutnosť obvineného mať obhajcu vzniká už vznesením obvinenia. „Obvinenému treba najskôr umožniť, aby si obhajcu zvolil. Ak si obvinený nezvolí obhajcu hneď, určí sa mu na zvolenie lehota. Dĺžka tejto lehoty sa určí so zreteľom na povahu a okolnosti prípadu tak, aby nebol ohrozený účel nutnej obhajoby. Určenie lehoty neprichádza do úvahy, ak obvinený vyhlási, že si obhajcu zvoliť nechce. Obhajca bude obvinenému ustanovený podľa § 40 Trestného poriadku, ak si obvinený obhajcu nezvolil hneď alebo v určenej lehote a obhajca mu nebol zvolený ani inou oprávnenou osobou.“<sup>58</sup> Podľa mojej skúsenosti sa v praxi najčastejšie určuje na zvolenie obhajcu trojdňová lehota, ktorá plynie od oznámenia upozornenia o povinnej obhajobe. Túto lehotu možno pokladať za dostatočnú, keďže taká istá lehota je aj na podanie sťažnosti proti uzneseniu. Nie je však vylúčené, aby policajt určil kratšiu alebo dlhšiu lehotu. „V prípade, že si obvinený obhajcu zvolí, je povinný v určenej lehote policajtovi oznámiť meno obhajcu, ktorého si zvolil a zabezpečiť aj predloženie plnomocenstva, aby bolo zrejmé, že zvolený obhajca obhajobu prevzal.“<sup>59</sup> „V čase, keď obvinený obhajcu nemá, napriek tomu, že ho mať musí, možno vykonať len tie vyšetrovacie úkony, ktoré vzhľadom na nebezpečenstvo ich zmarenia, straty alebo podstatného oslabenia ich

---

<sup>58</sup> R I/1979

<sup>59</sup> V 12/1991

dôkaznej hodnoty alebo straty ďalších dôkazov, teda z hľadiska účelu trestného konania, neznosú odklad dovtedy, kým obvinený obhajcu bude mať.<sup>60</sup>

V závere tejto časti by som ešte raz chcel poukázať na rozdiely pri začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia. „Podmienky na začatie trestného stíhania môžu byť nižšej kvality ako podmienky na vznesenie obvinenia. To vyplýva aj z toho, že trestné stíhanie sa musí začať aj vtedy, keď nie je možné jednoznačne vylúčiť, že trestný čin sa nestal. Naproti tomu, vzniesť obvinenie je možné len vtedy, ak je na základe dôkazov vykonaných v takej kvalite a množstve dostatočne odôvodnený záver, že určitá osoba svojím konaním naplnila zákonné znaky konkrétnej skutkovej podstaty trestného činu.“<sup>61</sup> Vznesenie obvinenia teda vyžaduje súčasné splnenie dvoch podmienok, a to, že musí byť ustálená konkrétna osoba, ktorá skutok spáchala, a taktiež musí byť dostatočne odôvodnený záver, že daný skutok je trestným činom.

#### **4.1.3 Dočasné odloženie vznesenia obvinenia**

Dočasné odloženie vznesenia obvinenia je jedným z inštitútov trestného konania prostredníctvom ktorého sa bojuje proti korupcii a organizovanému zločinu. Snahou je eliminovať činnosť zločineckých a teroristických skupín prostredníctvom členov týchto skupín tak, aby sa pri spolupráci s orgánmi činnými v trestnom konaní a súdom podieľali na objasnení korupcie, trestného činu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny, trestného činu založenia, zosnovania a podporovania teroristickej skupiny alebo zločinu spáchaného organizovanou skupinou, zločineckou skupinou alebo teroristickou skupinou, trestného činu úkladnej vraždy alebo zistení ich páchatel'ov. Cieľom tohto inštitútu je motivovať členov vyššie uvedených skupín, aby dobrovoľne ukončili činnosť v týchto skupinách, a aby orgánom činným v trestnom konaní poskytlí informácie o trestných činoch páchaných týmito skupinami resp. informácie o ich členoch. „Podstatou dočasného odloženia vznesenia obvinenia je teda formálna dohoda medzi páchatel'om trestného činu a štátom, podľa ktorej za poskytnutie dôkazne relevantných informácií, ktorými dôjde k usvedčeniu iných spolupáchateľ'ov a k posilneniu dôkaznej pozície obžaloby, sa spolupracujúcemu páchatel'ovi poskytne výhoda dočasnej beztrestnosti, na ktorú by inak nemal nárok.“<sup>62</sup>

---

<sup>60</sup> R I/1979

<sup>61</sup> PERHÁCS, Z. 2007. Začatie trestného stíhania a vznesenie obvinenia. In: *Justičná revue*. s. 1411.

<sup>62</sup> MINÁRIK, Š. a kol. 2010. *Trestný poriadok. Druhé, prepracované a doplnené vydanie*. s. 564.

„Dočasné odloženie vznesenia obvinenia je možné využiť ak sú súčasne splnené nasledovné podmienky:

- a) v trestnom konaní boli zistené skutočnosti dostatočne odôvodňujúce záver, že spolupracujúca osoba spáchala trestný čin,
- b) vznesenie obvinenia by podstatne sťažilo objasnenie niektorého z vyššie uvedených trestných činov alebo páchatel'a takéhoto trestného činu,
- c) spolupracujúca osoba sa výraznou mierou podieľa na objasnení niektorého z vyššie uvedených trestných činov alebo zistení ich páchatel'a,
- d) spolupracujúca osoba nie je organizátorom, návodcom alebo objednávatel'om trestného činu, na objasnení ktorého sa podieľa.“<sup>63</sup>

„V prípade posúdenia podmienok aplikovania tohto inštitútu vo vzťahu k spolupracujúcej osobe sa hodnotí najmä táto osoba, okolnosti prípadu, miera účasti tejto osoby na páchaní trestnej činnosti, ako aj spôsobilosť výpovede spolupracujúcej osoby prispieť k objasneniu trestnej činnosti, prípadne k zisteniu páchatel'ov tejto trestnej činnosti.“<sup>64</sup> Policajt je povinný si pred aplikáciou tohto inštitútu zabezpečiť súhlas prokurátora. O aplikovaní dočasného vznesenia obvinenia sa nevydáva uznesenie, ale policajt vyhotoví záznam. Takýto záznam musí policajt zaslať prokurátorovi do 48 hodín. Následkom dočasného odloženia vznesenia obvinenia je, že spolupracujúca osoba sa v tejto časti trestného konania stáva svedkom. Ak prokurátor zistí, že dôvody na dočasné odloženie vznesenia obvinenia pominuli, vydá policajtovi záväzný pokyn, aby takejto osobe vzniesol obvinenie.

„S výnimkou prípadu kedy bolo obvinenie vznesené z dôvodu, že spolupracujúca osoba zmenila postoj pri objasňovaní trestného činu, tak prokurátor môže vo vzťahu k spolupracujúcej osobe zastaviť trestné stíhanie podľa § 215 ods. 3 Trestného poriadku, podmiennečne zastaviť trestné stíhanie spolupracujúceho obvineného podľa § 218 Trestného poriadku, prerušiť trestné stíhanie podľa § 228 ods. 3 Trestného poriadku alebo podať obžalobu a navrhnúť súdu, aby pri ukladaní trestu aplikoval mimoriadne zníženie trestu odňatia slobody. Do úvahy prichádza aj postup, na základe ktorého prokurátor uzatvorí s takouto osobou dohodu o vine a treste.“<sup>65</sup>

---

<sup>63</sup> KORGÓ, D. a kol. 2013. *Trestné právo procesné*. s. 286.

<sup>64</sup> IVOR, J. a kol. 2006. *Trestné právo procesné*. s. 550.

<sup>65</sup> KORGÓ, D. a kol. 2013. *Trestné právo procesné*. s. 287.

## 4.2 Vyšetrovanie a skrátené vyšetrovanie

Dokazovanie v priebehu prípravného konania môže byť vykonané vo forme vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania. „Vyšetrovanie a skrátené vyšetrovanie je úsek trestného konania od začatia trestného stíhania do podania návrhu na podanie obžaloby alebo iného rozhodnutia. V rámci tohto úseku trestného konania sa vyhľadávajú, zabezpečujú a vykonávajú dôkazy v prípravnom konaní.“<sup>66</sup> Fakticky však existuje ešte jedna forma prípravného konania. Ide o osobitnú formu skráteného vyšetrovania nazývanú superrýchle konanie. V odbornej literatúre sa superrýchle konanie niekedy zvykne označovať aj ako zrýchlené vyšetrovanie alebo zrýchlené skrátené vyšetrovanie. Týchto viacero rôznych pomenovaní je spôsobené tým, že ustanovenie Trestného poriadku, ktoré tento postup upravuje, nie je pomenované a z tohto dôvodu sa v aplikačnej praxi ako aj v odbornej literatúre uvádzajú rôzne pomenovania.

### 4.2.1 Vyšetrovanie

Vyšetrovanie je forma prípravného konania, ktorú je oprávnený vykonať vyšetrovateľ Policajného zboru a vyšetrovateľ finančnej správy, ak ide o trestné činy spáchané v súvislosti s porušením colných predpisov alebo daňových predpisov v oblasti dane z pridanej hodnoty pri dovoze a spotrebných daní. Z § 230 ods. 2 písm. c) Trestného poriadku vyplýva, že vyšetrovanie rovnako ako aj skrátené vyšetrovanie je oprávnený vykonať aj prokurátor. Vyšetrovanie sa obligatórne vykonáva o zločinoch, teda o úmyselných trestných činoch, za ktoré Trestný zákon v osobitnej časti ustanovuje trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby prevyšujúcou päť rokov. Taktiež sa vyšetrovanie vykoná o prečinoch, ak:

- a) je obvinený vo väzbe, vo výkone trestu odňatia slobody alebo na pozorovaní v zdravotníckom ústave, okrem prečinov spáchaných vo výkone väzby alebo vo výkone trestu odňatia slobody,
- b) ide o náhle úmrtie obvineného vo výkone väzby alebo odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody,
- c) ide o trestné činy extrémizmu,
- d) nariadi to prokurátor.

„Prokurátor môže nariadiť vyšetrovanie vo veciach, pri ktorých pre ich rozsiahlosť, zložitosť a dôkaznú náročnosť nemožno zaručiť, že vykonaním skráteného vyšetrovania sa

---

<sup>66</sup> MINÁRIK, Š. a kol. 2006. *Trestný poriadok. Stručný komentár*. s. 523.

kvalitne a rýchlo ustáli skutkový stav a v prípadoch, kedy sa nepodari skončiť skrátené vyšetrovanie do dvoch mesiacov od vznesenia obvinenia. Nariadiť vyšetrovanie môže prokurátor tiež v prípade, ak orgán vykonávajúci skrátené vyšetrovanie pochybil pri svojom procesnom postupe a rozhodovaní, a navyše nerešpektoval pokyn prokurátora zameraný na odstránenie pochybností. Prokurátor vyšetrovanie nariaďuje vo forme záväzného pokynu.<sup>67</sup>

„Vyšetrovanie sa vykoná taktiež v prípadoch súbehu trestných činov, teda ak je potrebné vykonať vyšetrovanie aspoň o jednom trestnom čine, vykoná sa vyšetrovanie o všetkých trestných činoch toho istého obvineného, a aj proti všetkým obvineným, ktorých trestné činy súvisia. Príslušnosť vyšetrovateľa Policajného zboru a vyšetrovateľa finančnej správy, ktorí vykonávajú vyšetrovanie o zločine alebo prečine sa nekončí, ak v priebehu vyšetrovania sa zistí, že dôvody pre ktoré boli príslušní vo veci konať, pominuli.“<sup>68</sup> Naproti tomu, akonáhle nastane niektorý z dôvodov, pri ktorých sa vykonáva vyšetrovanie aj pri prečinoch alebo keď vyšetrovanie nariadi prokurátor, policajt, ktorý vykonával v danej veci skrátené vyšetrovanie, odovzdá vec na vykonanie vyšetrovania.

#### **4.2.2 Skrátené vyšetrovanie**

Skrátené vyšetrovanie sa vykonáva o prečinoch, teda o trestných činoch spáchaných z nedbanlivosti a úmyselných trestných činoch, za ktoré Trestný zákon v osobitnej časti ustanovuje trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby neprevyšujúcou päť rokov, ak nenastanú dôvody pre ktoré sa aj pri prečinoch vykonáva vyšetrovanie.

Skrátené vyšetrovanie o prečinoch, pre ktoré Trestný zákon ustanovuje trest odňatia slobody, ktorého horná hranica trestnej sadzby neprevyšuje tri roky, vykonáva:

- a) poverený príslušník Policajného zboru,
- b) poverený príslušník vojenskej polície v konaní o trestných činoch príslušníkov ozbrojených síl,
- c) poverený príslušník Zboru väzenskej a justičnej stráže v konaní o trestných činoch príslušníkov Zboru väzenskej a justičnej stráže a v objektoch Zboru väzenskej a justičnej stráže aj jeho zamestnancov a o trestných činoch osôb vo výkone trestu odňatia slobody alebo vo väzbe,

---

<sup>67</sup> OLEJ, J. a kol. 2012. *Trestné právo procesné*. s. 161 – 162.

<sup>68</sup> KORGÓ, D. a kol. 2013. *Trestné právo procesné*. s. 288.

- d) poverený pracovník finančnej správy, ak ide o trestné činy spáchané v súvislosti s porušením colných predpisov alebo daňových predpisov v oblasti dane z pridanej hodnoty pri dovoze a spotrebných daní,
- e) veliteľ námornej lode v konaní o trestných činoch spáchaných na tejto lodi.

V prípade prečinov pre ktoré Trestný zákon ustanovuje trest odňatia slobody, ktorého horná hranica trestnej sadzby prevyšuje tri roky, skrátené vyšetrowanie vykonáva vyšetrovateľ Policajného zboru alebo vyšetrovateľ finančnej správy. „Príslušnosť vyšetrovateľa Policajného zboru alebo vyšetrovateľa finančnej správy, ktorí vykonávajú skrátené vyšetrowanie o prečine, sa nekončí, ak sa v priebehu skráteného vyšetrowania zistí, že pominuli dôvody, pre ktoré bol príslušný vo veci konať.“<sup>69</sup> Z trestných sadzieb trestných činov pri ktorých sa vykonáva skrátené vyšetrowanie je zrejmé, že skrátené vyšetrowanie sa vykonáva o menej závažných trestných činoch ako sú tie, o ktorých sa vykonáva vyšetrowanie. Postup policajta, ktorý takéto skrátené vyšetrowanie vykonáva je preto jednoduchší, čo sa prejavuje najmä pri vykonávaní niektorých dôkazov a ich dokumentácii. Vo všeobecnosti policajt vykonávajúci skrátené vyšetrowanie postupuje podľa procesných ustanovení vzťahujúcich sa na vyšetrowanie, pričom sa uplatňujú nasledovné odchýlky:

- a) výsluch svedka policajt vykoná, ak ide o neopakovateľný úkon, neodkladný úkon alebo ak ide o svedka, ktorý bol osobne prítomný pri spáchaní trestného činu, pričom v ostatných prípadoch policajt vyžiada od svedkov vysvetlenie, o ktorom spíše záznam,
- b) ostatné dôkazy sa vyhľadajú a zabezpečia, aby mohli byť vykonané v ďalšom konaní, o čom urobí policajt záznam,
- c) skrátené vyšetrowanie treba spravidla skončiť do dvoch mesiacov od vznesenia obvinenia.

Ad a): Nie je teda potrebné vypočúvať všetkých svedkov. Pri vyžiadaní vysvetlenia osoba nemá v prípravnom konaní postavenie svedka. O podanom vysvetlení sa spíše záznam, v ktorom sa uvedie meno a priezvisko osoby, dátum narodenia a jej bydlisko. Ďalej sa v tomto zázname uvedie obsah podaného vysvetlenia, najmä akú skutočnosť táto osoba môže dosvedčiť pred súdom. Záznam slúži na to, či sa takáto osoba v ďalšom konaní vypočuje ako svedok. Osoba, ktorá podala vysvetlenie, záznam nepodpisuje. Záznam podpíše len policajt, ktorý ho spísal a založí ho do spisu.

---

<sup>69</sup> KORGÓ, D. a kol. 2013. *Trestné právo procesné*. s. 289.

V rozpore s týmto v praxi sa vykonávajú aj v prípadoch skráteného vyšetrovania výsluchy všetkých svedkov. Spisovanie záznamov o vysvetlení sa vôbec nevyužíva, keďže tieto nie sú zo strany prokuratúry vôbec akceptované. Z vlastnej skúsenosti môžem uviesť, že napríklad pred tým, ako dôjde v priebehu skráteného vyšetrovania k vzneseniu obvinenia, musia byť v predmetnej veci vypočuté všetky osoby, ktoré majú určitú vedomosť o danom skutku a toto vypočutie musí byť vykonané formou výsluchu danej osoby v procesnom postavení svedka.

Ad b): Policajt nevykonáva všetky dôkazy, tieto je však povinný vyhľadať a zabezpečiť, aby mohli byť v prípade potreby vykonané neskôr.

Ad c): Ak sa skrátené vyšetrovanie neskončí do dvoch mesiacov od vznesenia obvinenia, policajt je povinný písomne oznámiť prokurátorovi, prečo nebolo možné skrátené vyšetrovanie skončiť a aké úkony je potrebné ešte vykonať, ako aj lehotu v ktorej ich mieni vykonať. Prokurátor môže policajtovi pokynom zmeniť rozsah úkonov, ktoré majú byť ešte vykonané a určiť lehotu, v ktorej majú byť vykonané. Prokurátor môže taktiež vzhľadom na okolnosti prípadu nariadiť, aby sa v danej veci vykonalo vyšetrovanie.

V odbornej literatúre je uvedené, že cieľom právnej úpravy skráteného vyšetrovania je, aby takéto konanie bolo rýchle a zjednodušené, odformalizované oproti prípravnému konaniu vykonávaného formou vyšetrovania. Toto podľa môjho názoru pri súčasnom stave nie je dosiahnuté, keďže pre činnosť policajta nie je žiadnym spôsobom rozlišujúce, či sa vykonáva vyšetrovanie alebo skrátené vyšetrovanie. Postup je v oboch prípadoch taký istý, pričom rozdiel je len v lehote na skončenie vyšetrovania resp. skráteného vyšetrovania. Táto lehota sa však aj tak v mnohých prípadoch nedodržiava, resp. sa ani nedá dodržať, vzhľadom na množstvo úkonov, ktoré je potrebné v danej veci vykonať.

#### **4.2.3 Superrýchle konanie**

Trestný poriadok považuje superrýchle konanie za osobitnú formu skráteného vyšetrovania. Jeho účelom je, aby bol skutok rýchlo a neformálne objasnený tak, aby mohol byť obvinený v zákonom stanovenej lehote postavený pred súd. V § 204 ods. 1 Trestného poriadku, ktorý túto formu skráteného vyšetrovania upravuje je uvedené, že ak bola prokurátorovi odovzdaná spolu so spisom osoba, ktorá bola zadržaná ako podozrivá pri páchaní prečinu, na ktorý zákon ustanovuje trest odňatia slobody, ktorého horná hranica neprevyšuje päť rokov, bezprostredne po ňom, alebo po tom, čo odpadla prekážka jej bezprostredného zadržania najviac do 24 hodín po spáchaní prečinu a prokurátor ju neprepustí na slobodu, odovzdá ju najneskôr do 48 hodín od zadržania súdu, ktorému tiež

podá obžalobu spolu so spisom. Ak prokurátor zistí dôvody väzby, súčasne navrhne, aby bol obvinený vzatý do väzby. „Na základe podania obžaloby a návrhu na vzatie do väzby sa v týchto prípadoch začína konanie pred sudcom pre prípravné konanie, ktoré je procesne upravené v § 348 Trestného poriadku.“<sup>70</sup>

Policajt oprávnený vo veci konať po zadržaní podozrivého vypočuje k okolnostiam, pre ktoré bol zadržaný. Dôležité je poznamenať, že trestné stíhanie je začaté už samotným zadržaním. Následne ak sa ukáže, že zadržanie bolo dôvodné, vnesie policajt podozrivému obvinenie a vypočuje ho ako obvineného. Ďalej policajt vyhladá, zabezpečí a vykoná dôkazy, ktoré sú potrebné pre prokurátora na rozhodnutie, o tom či podá obžalobu, alebo prepustí osobu na slobodu. Rozhodnutie o zadržanej osobe prislúcha výlučne prokurátorovi. „Ak po výsluchu zadržanej osoby pominuli dôvody jej zadržania, prokurátor ju prepustí zo zadržania na slobodu. Rovnako postupuje prokurátor aj v prípade obvineného, ak vec nie je objasnená v takom rozsahu, aby mohol súdu podať na obvineného obžalobu. V takomto prípade zároveň môže vrátiť spis policajtovi s pokynom na doplnenie vyšetrovania. Pri preštudovaní spisu obvineným a obhajcom policajt neupozorňuje obvineného a obhajcu na možnosť preštudovať spis tri dni vopred. V prípade vrátenia spisu policajtovi na doplnenie vyšetrovania, postupuje policajt podľa ustanovení o skrátenom vyšetrovaní.“<sup>71</sup>

#### **4.2.4 Spoločný postup vo vyšetrovaní a skrátenom vyšetrovaní**

Policajt vykonáva vyšetrovanie a skrátené vyšetrovanie spravidla osobne. Toto však nevylučuje možnosť dožiadať o vykonanie úkonov trestného konania mimo obvodu policajta, v obvode ktorého má byť úkon vykonaný. Vecná príslušnosť policajta, ktorý vykonáva dožiadanie, musí byť však zachovaná. To znamená, že ak vyšetrovanie alebo skrátené vyšetrovanie vykonáva vyšetrovateľ Policajného zboru, aj dožiadanie vykoná vyšetrovateľ Policajného zboru. Podľa Trestného poriadku sa dožiadanie vybavuje spravidla do siedmich dní odo dňa jeho doručenia. Ak dožiadanie nemožno vykonať v tejto lehote, dožiadateľský orgán o tom vyrozumie dožadujúci orgán. V praxi sa takéto vyrozumienie skoro nikdy neposiela, keďže vybaviť dožiadanie do siedmich dní je vo väčšine prípadov nemožné, pretože často ide o výsluchy osôb v rôznom procesnom postavení, pričom len samotné predvolanie na takýto úkon zaslané prostredníctvom pošty trvá okolo desať dní. Z vlastnej skúsenosti môžem uviesť, že vybavenie dožiadania trvá spravidla okolo jedného

<sup>70</sup> SOJKA, S. 2007. Superrýchle konanie (§ 204, § 348 Trestného poriadku). In: Justičná revue. s. 186.

<sup>71</sup> OLEJ, J. a kol. 2012. *Trestné právo procesné*. s. 166.

mesiaca. „V dožiadaní sa uvádzajú údaje o spise, čoho sa týka a aké úkony sa majú vykonať. Ďalej treba stručne vyhodnotiť vec z hľadiska skutkového, taktického, a ak má byť vykonaný výsluch obvineného alebo svedka, treba uviesť otázky a problematiku, na ktorú má byť výsluch zameraný. Dožiadaný orgán vykonáva vo svojom obvode tiež ďalšie nevyhnutné úkony, vykonanie ktorých vyplynulo z výsledkov úkonov, ktoré na základe dožiadania vykonal.“<sup>72</sup> Policajt pri vyšetrovaní a skrátrenom vyšetrovaní taktiež spolupracuje s inými štátnymi orgánmi, právnickými osobami a fyzickými osobami.

V záujme rýchlosti a hospodárnosti trestného konania sa nemusia opakovať zaist'ovacie, neodkladné alebo neopakovateľné úkony, ktorými bolo začaté trestné stíhanie a ani úkony, ktoré boli vykonané po začatí trestného stíhania nepríslušným policajtom, ak boli vykonané v súlade s príslušnými ustanoveniami Trestného poriadku. Ak tieto úkony neboli vykonané v súlade so zákonom, musia sa zopakovať, resp. ak sa zopakovať nedajú, tak sa na ne v ďalšom priebehu trestného konania neprihliada.

Policajt pri vyšetrovaní a skrátrenom vyšetrovaní postupuje z vlastnej iniciatívy tak, aby čo najrýchlejšie zaobstaral podklady na objasnenie skutku v rozsahu potrebnom na posúdenie daného prípadu, vrátane zistenia páchatel'a tohto skutku a jeho následkov. Základnými skutočnosťami potrebnými pre posúdenie prípadu sú predovšetkým okolnosti, ktorých súhrn má dať odpoveď na otázku, či vyšetrovaná udalosť napĺňa znaky niektorej skutkovej podstaty trestného činu uvedenú v Trestnom zákone a či tento trestný čin spáchal obvinený. Tieto skutočnosti vo všeobecnosti možno vyvodit' z § 119 ods. 1 Trestného poriadku podľa, ktorého v trestnom konaní treba dokazovať najmä:

- a) či sa stal skutok a či má znaky trestného činu,
- b) kto tento skutok spáchal a z akých pohnútok,
- c) závažnosť činu vrátane príčin a podmienok spáchania,
- d) osobné pomery páchatel'a v rozsahu potrebnom na určenie druhu a výmery trestu a uloženie ochranného opatrenia a iné rozhodnutia,
- e) následok a výšku škody spôsobenej trestným činom,
- f) príjmy z trestnej činnosti a prostriedky na jej spáchanie, ich umiestnenie, povahu, stav a cenu.

Z tohto možno vyvodit' predmet a rozsah dokazovania, ktorý je určený tým, že policajt musí zistiť skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom pre rozhodnutie v prípravnom konaní. „Rozsah dokazovania sa

---

<sup>72</sup> Nariadenie ministra vnútra SR o vymedzení príslušnosti útvarov PZ a útvarov Ministerstva vnútra SR pri odhaľovaní trestných činov, pri zisťovaní páchatel'ov a o postupe v trestnom konaní 175/2010. čl. 22.

chápe ako hranica dokazovania, teda množstvo a kvalita dôkazov, ktorými má byť zistený predmet dokazovania. Okruh okolností, ktoré bude treba dokazovať v konkrétnom prípade, a to tak z hľadiska predmetu, ako aj z hľadiska rozsahu dokazovania bude v každom prípade závisieť od podmienok a okolností prípadu.<sup>73</sup> K tomuto je potrebné ešte uviesť, že za dôkaz môže slúžiť všetko, čo môže prispieť k náležitému objasneniu veci a čo sa získalo z dôkazných prostriedkov podľa Trestného poriadku alebo podľa osobitného zákona. Policajt zadovážuje dôkazy bez ohľadu na to, či svedčia v prospech alebo neprospech obvineného. Obvinený nesmie byť žiadnym spôsobom k výsluchu a k priznaniu nútený. Odopretie výpovede obvineným sa nesmie použiť ako dôkaz proti nemu.

Policajt je v rámci trestného konania procesne samostatný a zodpovedný za postup vo vyšetrovaní a v skrátanom vyšetrovaní. Taktiež je zodpovedný za zákonné a včasné vykonanie úkonov. Určitá výnimka z procesnej samostatnosti policajta existuje pri tých úkonoch, na ktorých vykonanie je potrebné predchádzajúce rozhodnutie alebo súhlas prokurátora alebo sudcu pre prípravné konanie. Predchádzajúci príkaz alebo súhlas prokurátora potrebuje policajt napríklad pri požadovaní údajov, ktoré sú predmetom obchodného tajomstva, bankového tajomstva alebo daňového tajomstva, pri zadržení osoby podozrivej zo spáchania trestného činu, pri odňatí veci, pri prehliadke iných priestorov a pozemkov, pri osobnej prehliadke, pri zadržení a zámene zásielok a pri sledovaní osôb a vecí. Predchádzajúci príkaz alebo súhlas sudcu pre prípravné konanie potrebuje policajt napríklad pri domovej prehliadke, pri vyhotovovaní obrazových, zvukových alebo obrazovo – zvukových záznamov, pri odpočúvaní a zázname telekomunikačnej prevádzky a pri vyšetrení duševného stavu obvineného alebo svedka.

V § 201 Trestného poriadku, ktorý upravuje spoločný postup vo vyšetrovaní a v skrátanom vyšetrovaní je v ods. 5 a 6 upravený aj postup v prípade sporov o príslušnosť medzi orgánmi činnými v trestnom konaní a v prípade rozhodovania o odňatí a prikázaní veci medzi orgánmi činnými v trestnom konaní. V oboch týchto prípadoch rozhoduje príkazom s primeraným odôvodnením ich najbližšie spoločne nadriadený orgán a ak ide o spory medzi policajtmi, ktorí sú v pôsobnosti rôznych ministerstiev, tak prokurátor vykonávajúci dozor podľa § 230 Trestného poriadku.

---

<sup>73</sup> MINÁRIK, Š. a kol. 2010. *Trestný poriadok. Druhé, prepracované a doplnené vydanie*. s. 557.

#### **4.2.5 Účasť obvineného a obhajcu na úkonoch vo vyšetrovaní a v skrátrenom vyšetrovaní**

Práva a povinnosti obvineného sú vo všeobecnej rovine uvedené v § 34 Trestného poriadku. Veľký význam v súvislosti s právom obvineného na obhajobu vo vzťahu k prípravnému konaniu má § 213 Trestného poriadku, ktorý upravuje účasť obvineného a obhajcu na úkonoch vo vyšetrovaní a v skrátrenom vyšetrovaní. Účasť obvineného a obhajcu na úkonoch trestného konania predstavuje určitú výnimku zo zásady, podľa ktorej je prípravné konanie neverejné.

Policajt môže povoliť účasť obvineného na vyšetrovacích úkonoch a umožniť mu klásť vypočúvaným svedkom otázky. Z tohto vyplýva, že policajt môže, ale aj nemusí, toto umožniť. V praxi policajti účasť obvineného na vyšetrovacích úkonoch povoľujú veľmi ojedinele, a to najmä preto, že je pre policajta jednoduchšie vykonávať výsluchy svedkov bez prítomnosti ďalších osôb v tomto prípade, teda bez prítomnosti obvineného, a to najmä výsluchy tých svedkov, ktorí svedčia v neprospech obvineného. Podľa znenia § 213 Trestného poriadku policajt povolí účasť obvineného na vyšetrovacích úkonoch najmä vtedy, ak obvinený nemá obhajcu a úkon spočíva vo výsluchu svedka, pri ktorom je dôvodný predpoklad, že ho nebude možné vykonať v konaní pred súdom, iba ak by zabezpečovanie jeho prítomnosti alebo jeho prítomnosť mohli ohroziť vykonanie tohto úkonu. Dôvodom ohrozenia úkonu je napríklad, ak ide o výsluch ohrozeného svedka, chráneného svedka, svedka, ktorého totožnosť je utajená alebo aj v prípade, ak ide o výsluch svedka, ktorý má obavu z prítomnosti obvineného pri výsluchu, a preto by mohol vypovedať nepravdivo. V prípade, že policajt povolí obvinenému účasť na výsluchu svedka, môže mu obvinený klásť otázky po tom, ako policajt ukončí výsluch. Pri zabezpečovaní účasti obvineného na vyšetrovacích úkonoch policajt postupuje rovnako ako pri vyzisťovaní obhajcu. Obvinený nie je povinný zúčastniť sa na vykonávaní vyšetrovacích úkonov, o ktorých ho policajt vyzisťoval a taktiež policajt nemôže jeho účasť na vyšetrovacích úkonoch vynucovať.

Trochu odlišná situácia je v prípade obhajcu, keďže ten má právo od vznesenia obvinenia zúčastniť sa vyšetrovacích úkonov, ktorých výsledok môže byť použitý ako dôkaz v konaní pred súdom. „Toto právo obhajcu nemusí byť dodržané iba vtedy, ak vykonanie vyšetrovacieho úkonu nemožno odložiť na neskôr a obhajcu o ňom vyzisťovať. Táto procesná situácia prichádza do úvahy vtedy, ak pôjde o vykonanie neodkladného úkonu alebo neopakovateľného úkonu. Tento postup je skôr výnimočný, pretože zmyslom práva na obhajobu je umožniť a zabezpečiť prítomnosť obhajcu na úkonoch prípravného

konania, teda reálne zabezpečiť právo na obhajobu.<sup>74</sup> „Ak sa obhajca zúčastní na výsluchu obvineného, svedka, znalca, poškodeného alebo inej osoby, po skončení ich výsluchu policajtom im môže klásť otázky, ktoré policajt doslovne uvedie v zápisnici o tomto výsluchu spolu s odpoveďami na tieto otázky.“<sup>75</sup> Ak obhajca oznámi policajtovi, že sa chce zúčastniť vyšetrovacieho úkonu, policajt je povinný mu včas oznámiť čas, miesto a druh úkonu. V oznámení obhajca uvedie, či sa chce zúčastniť všetkých úkonov trestného konania, resp. môže uviesť ktorého konkrétného vyšetrovacieho úkonu sa chce zúčastniť. Ako už bolo uvedené, policajt nemusí obhajcu vyrozumieť o vyšetrovacom úkone, ak vykonanie tohto úkonu nemožno odložiť a vyrozumenie obhajcu nemožno zabezpečiť. V takomto prípade je policajt povinný o tejto skutočnosti urobiť písomný záznam a založiť ho do vyšetrovacieho spisu. V ostatných prípadoch policajt vyrozumie obhajcu o úkone, a to buď osobne, telefonicky alebo písomne. Vyrozumieť obhajcu je policajt povinný s dostatočným predstihom tak, aby obhajca mal čas zabezpečiť svoju účasť na úkone alebo zabezpečiť za seba zastúpenie. K tomuto je potrebné poznamenať, že „je porušením práva obvineného na obhajobu, ak jeho obhajca nebol riadne vyrozumiený o výsluchu svedka, hoci o ňom mal byť vyrozumiený a tento úkon bol vykonaný v jeho neprítomnosti.“<sup>76</sup> „Zápisnica o výsluchu svedka, ktorý bol vykonaný v prípravnom konaní bez toho, aby bol o tomto úkone upovedomený obhajca obvineného, ktorý včas oznámil policajtovi, že sa chce na tomto výsluchu zúčastniť, je na hlavnom pojednávaní procesne nepoužiteľná, lebo takýmto postupom boli porušené práva obvineného na obhajobu, a preto nemôže byť na hlavnom pojednávaní ani prečítaná.“<sup>77</sup> Účasť obhajcu na vyšetrovacích úkonoch je jeho právom a nie povinnosťou. Vždy je teda na jeho rozhodnutí či sa na danom vyšetrovacom úkone zúčastní. V prípade, že sa obhajca na nariadený vyšetrovací úkon nedostaví, hoci bol o ňom riadne vyrozumiený, policajt vykoná tento vyšetrovací úkon aj bez jeho účasti, pričom v zápisnici o úkone sa poznačí, že obhajca bol vyrozumiený a je neprítomný. Ak však ide o výsluch obvineného, ktorý trvá na účasti obhajcu pri tomto výsluchu, policajt nemôže takýto výsluch vykonať bez účasti obhajcu.

#### 4.2.6 Súhlas poškodeného

V prípade súhlasu poškodeného ide o dispozičné právo poškodeného, ktoré sa vzťahuje na celé trestné konanie. „V tomto prípade sa jedná o výnimku zo zásady oficiality

<sup>74</sup> KORGO, D. a kol. 2013. *Trestné právo procesné*. s. 292.

<sup>75</sup> MINÁRIK, Š. a kol. 2010. *Trestný poriadok. Druhé, prepracované a doplnené vydanie*. s. 585.

<sup>76</sup> 206/2002 NS SR

<sup>77</sup> R 78/2002

a legality, a to tým spôsobom, že pri určitých trestných činoch sa rieši konflikt záujmu štátu na trestnom stíhaní a záujmu poškodeného, ktorý má blízky vzťah k páchatel'ovi (obvinenému) v prospech poškodeného, ktorý môže byť v dôsledku potrestania páchatel'a nepriamo tiež postihnutý.<sup>78</sup> Z § 211 Trestného poriadku vyplýva, že trestné stíhanie pre trestný čin ublíženia na zdraví, ohrozovania pohlavnou chorobou, neposkytnutia pomoci, krádeže, sprenevery, neoprávneného užívania cudzej veci, neoprávneného používania cudzieho motorového vozidla, podvodu, podielníctva, úžery, zatajenia veci, porušovania povinností pri správe cudzieho majetku, poškodzovania veriteľ'a, zvýhodňovania veriteľ'a, poškodzovania cudzej veci, poškodenia a zneužitia záznamu na nosiči informácií, porušovania autorského práva, krivého obvinenia, nebezpečného prenasledovania, ohovárania, poškodzovania cudzích práv, proti tomu, kto je vo vzťahu k poškodenému osobou, voči ktorej by mal poškodený ako svedok právo odprieť výpoveď, ako aj pre trestný čin opilstva, ak inak vykazuje znaky skutkovej podstaty niektorého z týchto trestných činov, možno začať a už v začatom trestnom stíhaní pokračovať iba so súhlasom poškodeného. Ak je poškodených jedným skutkom niekoľko, stačí súhlas len jedného z nich.

Rozsah osôb voči ktorým má svedok právo odprieť výpoveď vyplýva z § 130 ods. 1 Trestného poriadku. Z tohto ustanovenia je možné vyvodiť, že k tomu, aby mohol byť aplikovaný § 211 Trestného poriadku musí byť páchatel' niektorého z vyššie uvedených trestných činov príbuzný poškodeného v priamom rade, jeho súrodenec, osvojiteľ, osvojenec, manžel alebo druh. Pomer poškodeného a obvineného musí však existovať v čase, keď sa trestné stíhanie má viesť alebo vedie, a nie v čase, keď bol trestný čin spáchaný. V začatom trestnom stíhaní teda nemožno pokračovať, ak v jeho priebehu takýto pomer vznikne, a to nielen vtedy, keď poškodený súhlas odoprie, ale aj vtedy, keď o udelenie súhlasu nebol požiadaný. Poškodený dáva súhlas na trestné stíhanie pre konkrétny trestný čin, ktorého právna kvalifikácia vyplýva z trestného oznámenia a zo zadovážených podkladov vo vyšetrovaní resp. skrátenom vyšetrovaní. Poškodený môže dať súhlas s trestným stíhaním prokurátorovi alebo policajtovi. Samotný súhlas im môže poškodený oznámiť písomne alebo ústne do zápisnice pri svojom výsluchu. Ak je súhlas poškodeného na trestné stíhanie daný, orgány činné v trestnom konaní a súd postupujú rovnako ako v konaní o trestnom čine, keď sa takýto súhlas nevyžaduje. Poškodený môže súhlas, ktorý dal na trestné stíhanie, vziať späť, a to dovtedy, kým sa odvolací súd

---

<sup>78</sup> MINÁRIK, Š. a kol. 2010. *Trestný poriadok. Druhé, prepracované a doplnené vydanie*. s. 578.

neodoberie na záverečnú poradu. Poškodený môže súhlas na trestné stíhanie vziať späť výslovným vyhlásením prokurátorovi alebo policajtovi písomne alebo ústne do zápisnice. Odopretie súhlasu na trestné stíhanie alebo jeho vzatie späť je dôvodom neprípustnosti trestného stíhania podľa § 9 ods. 1 písm. f) Trestného poriadku. V prípade odopretia súhlasu na trestné stíhanie alebo jeho vzatia späť musí policajt v štádiu pred začatím trestného stíhania rozhodnúť podľa § 197 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, a teda vec odložiť. Ak už bolo trestné stíhanie začaté, v takomto prípade musí byť toto zastavené podľa § 215 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku. Výnimkou, kedy aj za splnenia vyššie uvedených podmienok sa súhlas poškodeného nevyžaduje a trestné stíhanie sa začne aj bez neho je, ak bola trestným činom spôsobená smrť alebo poškodeným je štát, vyšší územný celok, obec, právnická osoba s majetkovou účasťou štátu alebo právnická osoba, ktorá hospodári s verejnými financiami.

#### **4.2.7 Žiadosť o preskúmanie postupu policajta**

Obvinený, poškodený a zúčastnená osoba<sup>79</sup> majú právo kedykoľvek v priebehu vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania žiadať prokurátora, aby bol preskúmaný postup policajta, najmä aby boli odstránené prietahy alebo iné nedostatky vo vyšetrovaní alebo skrátenom vyšetrovaní, pričom nezáleží na tom, či ide o prietahy policajtom zavinené alebo nezavinené. Pokiaľ ide o iné nedostatky policajta vo vyšetrovaní alebo skrátenom vyšetrovaní môžu spočívať v tom, že policajt urobil alebo neurobil určité rozhodnutie, opatrenie alebo postupoval alebo nepostupoval v súlade so zákonom. Žiadosť o preskúmanie postupu policajta sa spravidla zasiela prokurátorovi. V prípade, že bola zaslaná policajtovi, tento ju musí bez meškania predložiť prokurátorovi. Prokurátor je povinný takúto žiadosť preskúmať, pričom ak zistí v postupe policajta prietahy alebo iné nedostatky, odstráni ich buď sám alebo dá na to pokyn policajtovi. O výsledku preskúmania prokurátor žiadateľa písomne upovedomí a uvedie aj aké opatrenia boli urobené v záujme nápravy zistených nedostatkov.

#### **4.3 Skončenie vyšetrovania a skráteného vyšetrovania**

Ako už bolo v predchádzajúcich častiach tejto rigoróznej práce uvedené, úlohou policajta je v prípravnom konaní zistiť skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie. Podmienky za splnenia ktorých

---

<sup>79</sup> Zúčastnená osoba je osoba, ktorej môže byť, podľa návrhu má byť alebo bola zhabaná vec, peňažná čiastka alebo majetok.

môže byť vyšetrovanie alebo skrátené vyšetrovanie skončené nie sú v Trestnom poriadku presne upravené, ale vo všeobecnosti možno povedať, že nevyhnutnou podmienkou je nadobudnutie vnútorného presvedčenia policajta, z ktorého vychádza možnosť skončenia prípravného konania.

V § 208 ods. 1 Trestného poriadku je uvedené, že ak policajt pokladá vyšetrovanie alebo skrátené vyšetrovanie za skončené a jeho výsledky postačujúce na podanie návrhu na obžalobu alebo iné rozhodnutie, ktorým je podmienené zastavenie trestného stíhania, podmienené zastavenie trestného stíhania spolupracujúceho obvineného, zmier alebo dohoda o vine a treste, umožní obvinenému, jeho obhajcovi, poškodenému, jeho splnomocnencovi, opatrovníkovi alebo zúčastnenej osobe a jej splnomocnencovi v primeranej lehote preštudovať vyšetrovací spis a podať návrhy na doplnenie vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania. V prípade všetkých uvedených rozhodnutí s výnimkou podania návrhu na podanie obžaloby sa preštudovanie vyšetrovacieho spisu umožní len vtedy, ak takéto rozhodnutie prichádza do úvahy až po skončení vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania. Preštudovanie vyšetrovacieho spisu je možné vykonať aj dožiadaním. Ak je obvineným mladistvý, právo na preštudovanie vyšetrovacieho spisu a podať návrhy na doplnenie vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania má aj jeho zákonný zástupca, resp. opatrovník a orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. Týchto práv sa môžu všetky uvedené osoby výslovne vzdať, o čom musia byť poučené. Preštudovanie vyšetrovacieho spisu oprávnenými osobami je ich právom a nie povinnosťou. Za nevyužitie možnosti preštudovať vyšetrovací spis nemožno však považovať prípad, keď sa oprávnená osoba nedostavila na preštudovanie ale svoju neúčastť riadne ospravedlnila.

Policajt je povinný oprávnené osoby na možnosť preštudovať si vyšetrovací spis upozorniť. Upozornenie sa môže urobiť písomne, ústne do zápisnice, telegraficky, telefaxom, alebo elektronickými prostriedkami podpísané zaručeným elektronickým podpisom. V praxi sa najčastejšie využíva písomné upozornenie, pri ktorom sa oprávnenej osobe zašle písomnosť nazvaná „upozornenie na možnosť preštudovať vyšetrovací spis“. V tejto písomnosti je uvedené, že po skončení vyšetrovania adresáta tejto písomnosti podľa § 208 ods. 1 Trestného poriadku policajt upozorňuje na možnosť preštudovať vyšetrovací spis a podať návrhy na doplnenie vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania. Následne je presne špecifikovaná trestná vec, v rámci ktorej sa bude preštudovanie vyšetrovacieho spisu konať a určenie miesta a času kedy bude preštudovanie vyšetrovacieho spisu umožnené. V závere je uvedené, že nie je povinnosťou dostaviť sa na preštudovanie

vyšetrovacieho spisu a účasťou na tomto úkone nevzniká nárok na náhradu nevyhnutných výdavkov a ušlej odmeny za prácu. Policajt je teda povinný oprávnené osoby okrem vyššie uvedeného poučiť aj o tom, že sa môžu práva na preštudovanie vyšetrovacieho spisu vzdať. Obvinený a obhajca musia byť na možnosť preštudovania vyšetrovacieho spisu upozornení najmenej tri dni vopred. Túto lehotu možno skrátiť len ak s tým súhlasí obvinený a jeho obhajca. Trojdňová lehota neplatí v prípade, ak bolo vykonané superrýchle konanie.

„Pri preštudovaní vyšetrovacieho spisu musí policajt predložiť celý vyšetrovací spis, ktorý musí byť očíslovaný a to vrátane príloh. Pokiaľ obvinený nebol skôr upozornený na zmenu právnej kvalifikácie, je potrebné tak urobiť vo vyrozumení o možnosti preštudovať vyšetrovací spis, alebo pred začatím študovania vyšetrovacieho spisu, o čom treba urobiť záznam do spisu.“<sup>80</sup> Ak sú v danej trestnej veci stíhaní viacerí spoluobvinení, každému obvinenému a aj jeho obhajcovi sa musí predložiť na preštudovanie celý vyšetrovací spis a nielen tá časť, ktorá sa týka konkrétneho spoluobvineného. Na preštudovanie vyšetrovacieho spisu musí byť poskytnutá primeraná lehota, ktorú určí policajt. Policajt pri určení primeranej lehoty vychádza z rozsahu vyšetrovacieho spisu, skutkovej a právnej zložitosti danej trestnej veci a osobnej spôsobilosti obvineného. Osoby, ktoré majú právo preštudovať vyšetrovací spis, môžu podať návrhy na doplnenie vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania. Ak boli takéto návrhy podané, policajt to uvedie v zázname o preštudovaní vyšetrovacieho spisu. Návrh na doplnenie vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania môže policajt odmietnuť, ak ho nepovažuje za potrebný. Ak naopak policajt pokladá návrh na doplnenie vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania za dôvodný, vyšetrovanie doplní v rozsahu, v akom to považuje za potrebné. Návrh môže spočívať priamo v označení a vykonaní určitého dôkazného prostriedku, alebo v označení skutočnosti, ktorá má byť zaistená. Návrhom je aj vyjadrenie obvineného alebo jeho obhajcu, v ktorom poukazujú na porušenie procesných predpisov, pokiaľ v súvislosti s tým navrhujú aj opakovať niektorý úkon. V takomto prípade musí policajt po doplnení vyšetrovania opäť umožniť oprávneným osobám preštudovať vyšetrovací spis a urobiť návrhy na doplnenie vyšetrovania. Za návrh na doplnenie vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania sa naopak nepovažuje vyjadrenie obvineného alebo jeho obhajcu, že spáchanie trestného činu nie je preukázané a že navrhujú zastaviť trestné stíhanie.

---

<sup>80</sup> OLEJ, J. a kol. 2012. *Trestné právo procesné*. s. 167.

Priebeh preštudovania sa zadokumentuje v zázname o preštudovaní vyšetrovacieho spisu, ktorý je súčasťou vyšetrovacieho spisu. V tomto zázname je okrem iného uvedené, kedy a kde sa preštudovanie uskutočnilo a osoby, ktoré boli v danej trestnej veci oprávnené sa preštudovania zúčastniť. Pri každej z týchto osôb je uvedený dátum a spôsob vyrozumenia, a či je daná osoba prítomná alebo neprítomná na preštudovaní. Taktiež sa uvedie, že oprávnená osoba preštudovala kompletný vyšetrovací spis, rozsah času v ktorom preštudovanie prebehlo a vyjadrenie oprávnenej osoby, či jej bol poskytnutý primeraný čas na preštudovanie vyšetrovacieho spisu. V závere záznamu sa uvedú návrhy oprávnených osôb na doplnenie vyšetrovania a rozhodnutie policajta o týchto návrhoch. V opačnom prípade sa uvedie, že daná oprávnená osoba, ktorá sa zúčastnila preštudovania vyšetrovacieho spisu nemá návrhy na doplnenie vyšetrovania. „Pokiaľ by obvinený alebo iná oprávnená osoba chceli úmyselne mariť vyšetrovanie alebo skrátené vyšetrovanie, alebo oddŕaľovať jeho skončenie bezdôvodným predlžovaním študovania vyšetrovacieho spisu, policajt v takom prípade určí lehotu, počas ktorej budú osobe vyšetrovacie spisy ponechané na preštudovanie. Táto skutočnosť sa uvedie do záznamu o preštudovaní vyšetrovacieho spisu vrátane vyjadrenia dotknutých osôb.“<sup>81</sup>

Po skončení samotného vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania policajt predloží prokurátorovi vyšetrovací spis s návrhom na podanie obžaloby alebo na iné rozhodnutie podľa §§ 214, 215, 216, 218, 220 alebo 232 Trestného poriadku ak policajt nerozhodne sám podľa § 214 ods. 2 Trestného poriadku alebo § 215 ods. 4 Trestného poriadku, a to v prípadoch, kedy nebolo vo veci vznesené obvinenie.

„Návrh na podanie obžaloby musí obsahovať označenie príslušného útvaru Policajného zboru, číslo vyšetrovacieho spisu, deň a miesto spísania návrhu, meno, priezvisko, dátum a miesto narodenia obvineného, jeho bydlisko, údaje o väzbe, presné opísanie skutku, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie a vznesené obvinenie, zisteného vyšetrovaním s uvedením miesta, času a spôsobu jeho spáchania, resp. s uvedením iných skutočností, aby skutok nemohol byť zamenený s iným, vrátane tých skutočností, ktoré odôvodňujú použitie vyššej trestnej sadzby, právnu kvalifikáciu skutku s uvedením príslušného ustanovenia Trestného zákona, zoznam vykonaných a navrhovaných dôkazov, o ktoré sa návrh opiera a odôvodnenie, prečo policajt nevyhovel návrhom na vykonanie ďalších dôkazov alebo odmietol predložené dôkazy.“<sup>82</sup> S vyšetrovacím spisom policajt predloží aj očíslované vecné dôkazy a ich zoznam, ak to ich povaha umožňuje. Ak je to

<sup>81</sup> MINÁRIK, Š. a kol. 2010. *Trestný poriadok. Druhé, prepracované a doplnené vydanie*. s. 572.

<sup>82</sup> MINÁRIK, Š. a kol. 2010. *Trestný poriadok. Druhé, prepracované a doplnené vydanie*. s. 575.

potrebné pre posúdenie, do návrhu na podanie obžaloby sa uvedenie aj zoznam trestných spisov o predchádzajúcom odsúdení obvineného. „Obdobné náležitosti ako návrh na podanie obžaloby má aj návrh na postúpenie veci podľa § 214 ods. 1 Trestného poriadku alebo na zastavenie trestného stíhania podľa § 215 ods. 1, 2 alebo 3 Trestného poriadku, ktorý policajt spracuje osobitne. V takomto návrhu však namiesto navrhovaných dôkazov policajt uvedie v čom vidí dôvody na takýto postup a neuvádza v ňom, prečo nevyhovela návrhom na vykonanie ďalších dôkazov alebo odmietol predložené dôkazy. Návrh na podmienené zastavenie trestného stíhania podľa § 216 ods. 1 Trestného poriadku, podmienené zastavenie trestného stíhania spolupracujúceho obvineného podľa § 218 ods. 1 Trestného poriadku, na schválenie zmieru a zastavenie trestného stíhania podľa § 220 ods. 1 Trestného poriadku a na konanie o dohode o vine a treste podľa § 232 ods. 1 Trestného poriadku môže policajt spracovať osobitne, pričom pri tom postupuje primerane ako pri návrhu na podanie obžaloby alebo v návrhu na podanie obžaloby upozorní na to, že sú splnené podmienky na takýto postup.“<sup>83</sup>

V súvislosti so skončením vyšetrovania a skráteného vyšetrovania je potrebné ešte uviesť lehoty, v ktorých je potrebné vyšetrovanie resp. skrátené vyšetrovanie skončiť. Vyšetrovanie obzvlášť závažných zločinov je potrebné skončiť do šiestich mesiacov od vznesenia obvinenia a v ostatných prípadoch do štyroch mesiacov. Skrátené vyšetrovanie je potrebné skončiť do dvoch mesiacov od vznesenia obvinenia a superrýchle konanie do 48 hodín od zadržania podozrivého. Ak nie je vyšetrovanie skončené v týchto lehotách, policajt prokurátorovi písomne oznámi, prečo nebolo možné vyšetrovanie skončiť v ustanovených lehotách, aké úkony treba ešte vykonať a aký čas bude ešte vyšetrovanie pokračovať. Prokurátor môže policajtovi pokynom zmeniť rozsah úkonov, ktoré majú byť ešte vykonané. Môže tiež určiť inú lehotu, akú má vyšetrovanie ešte trvať.

---

<sup>83</sup> MINÁRIK, Š. a kol. 2010. *Trestný poriadok. Druhé, prepracované a doplnené vydanie*. s. 576.

## 5 ROZHODNUTIA V PRÍPRAVNOM KONANÍ

„Rozhodnutia orgánov činných v trestnom konaní a súdov v prípravnom konaní sú výsledkom prejednávania určitých otázok spojených s priebehom trestného konania, ktorý sa navonok prejavuje ako záväzný spôsob ich riešenia. Vydaním rozhodnutia sa završuje príslušný úsek trestného konania, pričom z rozhodnutia vyplývajú pre subjekty, ktorých sa to týka, vynútiteľné práva a povinnosti alebo sa nimi záväzným spôsobom konštatuje existencia, či neexistencia právne významných skutočností. Rozhodnutia orgánov činných v trestnom konaní a súdov v prípravnom konaní sú ich špecifickými procesnými úkonmi, individuálnymi právnymi aktmi, v ktorých tieto orgány vyjadrujú v mene štátu svoju vôľu a riešia otázky spojené s priebehom trestného konania.“<sup>84</sup>

Problematika rozhodnutí v prípravnom konaní je zaradená v druhej časti piateho dielu Trestného poriadku. Okrem rozhodnutí uvedených v tejto časti Trestného poriadku je potrebné poznamenať, že rozhodnutiami v prípravnom konaní sú aj rozhodnutia vydané v súvislosti s väzbou, rozhodnutia o zadržaní osoby, rozhodnutia o pribratí znalca a rozhodnutia vo forme príkazov na vydanie, odňatie a prevzatie veci, na uchovanie a vydanie počítačových údajov, na domovú prehliadku a prehliadku iných priestorov a pozemkov, na osobnú prehliadku a na zabezpečenie informácií.

„Rozhodnutia v prípravnom konaní, ktoré sa prijímajú na záver prípravného konania, možno rozdeliť na štyri základné skupiny:

- a) rozhodnutia, ktorými sa ukončuje prípravné konanie (postúpenie veci podľa § 214 Trestného poriadku, zastavenie trestného stíhania podľa § 215 Trestného poriadku a zmier podľa § 220 Trestného poriadku),
- b) rozhodnutia, ktorými sa dočasne ukončuje prípravné konanie (podmienečné zastavenie trestného stíhania podľa § 216 Trestného poriadku a podmienečné zastavenie trestného stíhania spolupracujúceho obvineného podľa § 218 Trestného poriadku),
- c) rozhodnutia, ktorými sa predbežne ukončuje prípravné konanie (prerušenie trestného stíhania podľa § 228 Trestného poriadku),
- d) rozhodnutia, ktoré majú povahu sui generis (dohoda o vine a treste podľa § 232 Trestného poriadku a obžaloba podľa § 234 Trestného poriadku).“<sup>85</sup>

---

<sup>84</sup> ROMŽA, S. 2010. *Koncepcia prípravného konania*. s. 178.

<sup>85</sup> ČENTÉŠ, J. a kol. 2012. *Trestné právo procesné. Všeobecná a osobitná časť*. s. 491.

„Rozhodnutia v skupinách a) a b) sa vyznačujú tým, že po nadobudnutí právoplatnosti sú nezmeniteľné a záväzné. Vytvárajú prekážku rozhodnutej veci a vec nimi rozhodnutá nemôže byť predmetom konania v inom rozhodnutí a nemôže byť predmetom konania v inom procese. Ich zmenu by bolo možné dosiahnuť len prostredníctvom mimoriadnych opravných prostriedkov.“<sup>86</sup> Naproti tomu rozhodnutím v skupine c), teda prerušením trestného stíhania podľa § 228 Trestného poriadku nie je vec definitívne skončená a v prípade, že odpadnú dôvody, pre ktoré bola vec prerušená, možno kedykoľvek v trestnom konaní pokračovať. Pre rozhodnutia uvedené v skupine d) je príznačné, že nejde o meritórne rozhodnutia, ktorými by sa trestné stíhanie končilo. Týmto rozhodnutiami sa však končí prípravné konanie a tvoria nevyhnutnú podmienku pre začatie konania na súde, pričom súd je po ich podaní povinný vo veci ďalej konať a rozhodnúť. Ich podaním sa prokurátor stáva stranou v súdnom konaní.

V tejto časti rigoróznej práce budú podrobnejšie spracované rozhodnutia, ktoré sa prijímajú na záver prípravného konania. Keďže vo väčšine týchto prípadov sa rozhoduje formou uznesenia, je potrebné v úvode spomenúť § 176 ods. 1 Trestného poriadku, z ktorého vyplýva, že uznesenie musí obsahovať:

- a) označenie orgánu, o ktorého rozhodnutie ide, mená a priezviská osôb, ktoré sa na rozhodnutí zúčastnili,
- b) dátum a miesto rozhodnutia,
- c) výrok uznesenia s uvedením zákonných ustanovení, ktoré boli použité, a ak ide o rozhodnutie vo veci samej, aj skutok a jeho právnu kvalifikáciu,
- d) odôvodnenie, ak zákon neustanovuje niečo iné,
- e) poučenie o opravnom prostriedku.

## 5.1 Postúpenie veci

Postúpenie veci upravuje § 214 Trestného poriadku. Prokurátor alebo policajt postúpi vec inému orgánu, ak výsledky vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania preukazujú, že nejde o trestný čin, ale ide o skutok, ktorý by mohol byť priestupkom alebo iným správnym deliktom, alebo by mohol byť prejednaný v disciplinárnom konaní. Iným orgánom je orgán, ktorý je oprávnený prejednávať priestupky alebo iné správne delikty, alebo ktorý vykonáva disciplinárne konanie. V prípade, že by v danej veci nebolo ešte začaté trestné stíhanie, bol by po zistení takýchto skutočností odôvodnený postup podľa

---

<sup>86</sup> ROMŽA, S. 2010. *Koncepcia prípravného konania*. s. 179.

§ 197 ods. 1 písm. a) alebo písm. b) Trestného poriadku, a teda odovzdanie veci. Postúpiť vec je oprávnený prokurátor, a ak nebolo vznesené obvinenie, aj policajt. V prípade, že obvinenie bolo vznesené a existujú dôvody na postúpenie veci, policajt predloží prokurátorovi vyšetrovací spis spolu s návrhom na postúpenie veci. Postúpenie veci sa týka obvineného a určitého skutku a nie jeho právnej kvalifikácie. „Postúpenie veci inému orgánu je možné len vtedy, ak bol zistený skutkový stav bez dôvodných pochybností, z toho hľadiska, že skutok nemá znaky trestného činu.“<sup>87</sup> Potrebné je taktiež skúmať, či spáchanie priestupku, iného správneho deliktu alebo disciplinárneho previnenia nebolo premlčané, keďže v takomto prípade by vec nemohla byť postúpená, ale muselo by byť trestné stíhanie zastavené.

„O postúpení veci sa rozhoduje uznesením, ktoré sa doručuje obvinenému a poškodenému. Uznesenie o postúpení veci obsahuje náležitosti uvedené v § 176 ods. 1 Trestného poriadku. Výroková časť obsahuje opis skutku s uvedením zákonných ustanovení, ktoré boli použité a uvedie sa tiež označenie orgánu, ktorému sa vec postupuje. V odôvodnení uznesenia sa uvedú právne a skutkové dôvody, ktoré oprávňujú postúpenie veci.“<sup>88</sup> „Ak poškodený nie je zároveň aj oznamovateľom, doručuje sa takéto uznesenie aj oznamovateľovi. Ak uznesenie vydal policajt, je povinný ho do 48 hodín doručiť prokurátorovi. Obvinený a poškodený majú právo podať proti takémuto uzneseniu sťažnosť, ktorá má odkladný účinok.“<sup>89</sup> O sťažnosti proti uzneseniu policajta rozhoduje prokurátor a proti uzneseniu prokurátora nadriadený prokurátor. Právoplatné rozhodnutie o postúpení veci, v ktorej bolo vedené trestné stíhanie proti obvinenému, má povahu rozhodnutej veci. Zrušenie takéhoto rozhodnutia prichádza do úvahy len na základe podaného mimoriadneho opravného prostriedku. Právoplatné rozhodnutie o postúpení veci, v ktorej nebolo vznesené obvinenie, nie je prekážkou rozhodnutej veci. Rozhodnutím o postúpení veci nie sú dotknuté nároky poškodeného na náhradu škody v občianskosúdnom konaní alebo v konaní pred iným príslušným orgánom.

## 5.2 Zastavenie trestného stíhania

Zastaviť trestné stíhanie podľa § 215 Trestného poriadku môže policajt alebo prokurátor v ktorejkoľvek fáze prípravného konania, ak boli dokazovaním zistené podmienky na takýto postup. „V prípade zastavenia trestného stíhania treba náležite

---

<sup>87</sup> R 11/1997

<sup>88</sup> KORGO, D. a kol. 2013. *Trestné právo procesné*. s. 295.

<sup>89</sup> ŠIMOVICEK, I. a kol. 2011. *Trestné právo procesné*. s. 216.

objasniť skutočnosť, či skutok nie je trestným činom, alebo či by nemohol byť prejednaný ako priestupok, iný správny delikt alebo v rámci disciplinárneho konania. V prípade, ak po vykonaní všetkých dosiahnuteľných dôkazov, časť dôkazov viny obvineného z trestného činu potvrdzuje, časť ju však vyvracia, prokurátor nemôže zastaviť trestné stíhanie, ale je povinný podať obžalobu.<sup>90</sup> Procesným následkom zastavenia trestného stíhania je skutočnosť, že sa v trestnom stíhaní nepokračuje. Zastaviť trestné stíhanie v prípadoch, v ktorých bolo vznesené obvinenie konkrétnej osobe je oprávnený iba prokurátor. Takéto rozhodnutie po nadobudnutí právoplatnosti tvorí prekážku rozhodnutej veci a môže byť zrušené len prostredníctvom mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak bolo v predmetnej trestnej veci len začaté trestné stíhanie podľa § 199 Trestného poriadku je oprávnený zastaviť trestné stíhanie podľa § 215 ods. 1 Trestného poriadku aj policajt. Z tohto vyplýva, že policajt je oprávnený zastaviť trestné stíhanie len podľa § 215 ods. 1 Trestného poriadku, a to len vtedy, ak nebolo vznesené obvinenie. Takéto rozhodnutie policajta v tomto prípade netvorí prekážku rozhodnutej veci. Ak v priebehu vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania vo veci, v ktorej bolo vznesené obvinenie, policajt zistí niektorý z dôvodov na zastavenie trestného stíhania, predloží prokurátorovi vyšetrovací spis spolu s návrhom na zastavenie trestného stíhania.

V prípade jednočinného súbehu, teda keď páchateľ jedným skutkom spácha viac trestných činov, nie je možné zastaviť trestné stíhanie len pre niektorý trestný čin, pretože by sa tým zastavilo celé trestné stíhanie. V takomto prípade sa obvinený upozorní policajtom alebo prokurátorom, že skutok bude stíhaný len ako trestný čin, na ktorý sa dôvod, pre ktorý by prichádzalo do úvahy zastaviť trestné stíhanie, nevzťahuje. V prípade viacčinného súbehu, teda ak sa páchateľ viacerými samostatnými skutkami dopustí viacerých trestných činov, je policajt alebo prokurátor oprávnený zastaviť trestné stíhanie za jeden zo skutkov, ak to odôvodňujú výsledky dokazovania. V ďalších skutkoch prebieha trestné stíhanie ďalej a vykonávajú sa potrebné procesné úkony.

O zastavení trestného stíhania rozhoduje policajt alebo prokurátor uznesením. Takéto uznesenie obsahuje náležitosti uvedené v § 176 ods. 1 Trestného poriadku. Vo výrokovej časti uznesenia sa musí presne uviesť opis skutku tak, aby tento nemohol byť zamenený s iným skutkom. V odôvodnení uznesenia treba uviesť závery, ktoré boli zistené vyšetrovaním alebo skráteným vyšetrovaním, s uvedením skutkových a právnych dôvodov zastavenia trestného stíhania. Uznesenie o zastavení trestného stíhania sa doručuje

---

<sup>90</sup> IVOR, J. a kol. 2006. *Trestné právo procesné*. s. 557.

obvinenému a poškodenému. Ak uznesenie vydal policajt, je povinný ho do 48 hodín doručiť prokurátorovi. Obvinený a poškodený môžu proti uzneseniu o zastavení trestného stíhania podať sťažnosť, ktorá má odkladný účinok. Obvinený je oprávnený podať sťažnosť, len pokiaľ sa ňou domáha priaznivejšieho rozhodnutia. Priaznivejšie rozhodnutie nemôže dosiahnuť, ak bolo trestné stíhanie zastavené podľa § 215 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku. Ak obvinený podal proti takémuto uzneseniu sťažnosť, musela by byť zamietnutá ako sťažnosť podaná neoprávnenou osobou. Obvinený a poškodený nemôžu podať sťažnosť proti uzneseniu o schválení zmieru a zastavení trestného stíhania a obvinený taktiež nemôže podať sťažnosť proti uzneseniu podľa § 215 ods. 3 Trestného poriadku.

Zastavenie trestného stíhania môže byť obligatórne alebo fakultatívne. Obligatórne je zastavenie trestného stíhania podľa § 215 ods. 1 Trestného poriadku. To znamená, že keď z vykonaného dokazovania vyplýva niektorá skutočnosť uvedená v tomto ustanovení, prokurátor, a ak nebolo vznesené obvinenie aj policajt, musí trestné stíhanie zastaviť. Naproti tomu, v § 215 ods. 2 a ods. 3 Trestného poriadku sú uvedené dôvody, za splnenia ktorých môže prokurátor trestné stíhanie zastaviť. Dôležité je teda, že v týchto prípadoch nie je prokurátor povinný trestné stíhanie zastaviť, ale môže tak urobiť, ak to uzná za vhodné. Fakultatívne zastavenie trestného stíhania možno aplikovať, ak vec bola dostatočne objasnená a nebolo možné trestné stíhanie zastaviť obligatórne.

Ako už bolo uvedené, podľa § 215 ods. 1 Trestného poriadku prokurátor, a ak nebolo vznesené obvinenie aj policajt, zastaví trestné stíhanie, ak

a) je nepochybné, že sa nestal skutok, pre ktorý sa vedie trestné stíhanie,

„Zastavenie trestného stíhania podľa tohto ustanovenia je možné len vtedy, ak je bez akýchkoľvek pochybností zistené, že sa nestal skutok, pre ktorý sa vedie trestné stíhanie. Ak z vykonaného dokazovania vzniknú pochybnosti o jeho existencii a rozpory medzi dôkazmi svedčiacimi, že skutok bol spáchaný a skupinou dôkazov tvrdiacich opak, sa nedajú odstrániť ani vykonaním ďalších dôkazov, prokurátor za takéhoto dôkazného stavu trestné stíhanie zastaviť nemôže a musí podať obžalobu.“<sup>91</sup>

b) nie je tento skutok trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci,

Podľa tohto ustanovenia je možné zastaviť trestné stíhanie ak bolo dokazovaním zistené, že skutok pre ktorý sa vedie trestné stíhanie nenapĺňa znaky skutkovej podstaty trestného činu. Podmienky, že skutok nie je trestným činom a nie je ani dôvod na

---

<sup>91</sup> KORGÓ, D. a kol. 2013. *Trestné právo procesné*. s. 297.

postúpenie veci musia byť splnené súčasne. Skutkový stav je potrebné vyhodnotiť aj z toho hľadiska, či daný skutok nenapĺňa znaky priestupku, iného správneho deliktu alebo disciplinárneho previnenia, pretože ak došlo k naplneniu týchto znakov, je prokurátor resp. policajt povinný postúpiť vec inému príslušnému orgánu na prejednanie. V takomto prípade je potrebné taktiež skúmať, či spáchanie priestupku, iného správneho deliktu alebo disciplinárneho previnenia nebolo premlčané, keďže v takomto prípade by vec nemohla byť postúpená, ale muselo by byť trestné stíhanie zastavené.

c) je nepochybné, že skutok nespáchal obvinený,

Z uvedeného je zrejmé, že zastavenie trestného stíhania podľa tohto ustanovenia prichádza do úvahy len v prípadoch, keď už bolo v danej veci vznesené obvinenie. Ide o prípady kedy je preukázané, že sa skutok stal, má všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu, ale v rámci vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania sa nepodarilo preukázať, že skutok spáchal obvinený. Môže ísť o prípad, keď obvinený nie je usvedčený dôkazmi získanými vyšetrovaním alebo skráteným vyšetrovaním, ale aj o prípad, keď bolo preukázané, že páchatel' je iná určitá osoba alebo doposiaľ nezistený páchatel'. Po takomto zastavení trestného stíhania sa ďalej vedie trestné stíhanie podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku a vykonávajú sa ďalšie dôkazné prostriedky, a to za účelom zistenia páchatel'a a následného vznesenia obvinenia podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku. Ak sa v priebehu ďalšieho dokazovania nepodarí zistiť páchatel'a daného trestného činu, trestné stíhanie bude prerušené podľa § 228 ods. 1 Trestného poriadku.

d) je trestné stíhanie neprípustné podľa § 9 Trestného poriadku,

Pokiaľ dôjde k splneniu niektorej z podmienok neprípustnosti trestného stíhania podľa § 9 ods. 1 Trestného poriadku, trestné stíhanie sa musí okamžite zastaviť. Prípady, kedy je trestné stíhanie neprípustné, sú uvedené v predchádzajúcej časti tejto rigoróznej práce nazvanej „rozhodnutia po prijatí trestného oznámenia“. K tomuto je nevyhnutné uviesť, že v prípade zastavenia trestného stíhania z dôvodu premlčania, podľa § 9 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, je potrebné obvineného poučiť aj o tom, že v trestnom konaní sa bude pokračovať, ak vyhlási do troch dní od doručenia uznesenia, že na prejednaní veci trvá. Trestné konanie, v ktorom sa pokračuje na základe takéhoto vyhlásenia obvineného, nemožno zastaviť z rovnakého dôvodu, z ktorého už bolo pôvodne zastavené. „Ak sa týka dôvod uvedený v § 9 ods. 1 Trestného poriadku len niektorého z čiastkových útokov

pokračovacieho trestného činu, nebráni to tomu, aby sa vo zvyšnej časti takéhoto činu viedlo trestné stíhanie.<sup>92</sup>

e) obvinený nebol v čase činu pre nepríčetnosť trestne zodpovedný,

K zastaveniu trestného stíhania podľa tohto ustanovenia môže dôjsť vtedy ak sa zistí, že skutok sa skutočne stal, obsahuje všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu a spáchal ho obvinený, ktorý pre svoju duševnú poruchu v čase jeho spáchania nemohol rozpoznať jeho protiprávnosť alebo ovládať svoje konanie. Ak sú pochybnosti o príčetnosti páchatel'a, možno pribrať uznesením dvoch znalcov z odboru psychiatrie. Zastaviť trestné stíhanie je potom oprávnený výhradne prokurátor, ktorý znalecké posudky posúdi. Pokiaľ by bol pobyt páchatel'a voči ktorému bolo z dôvodu nepríčetnosti zastavené trestné stíhanie na slobode nebezpečný, prokurátor predloží súdu návrh na uloženie ochranného opatrenia.

f) obvinený mladistvý, ktorý v čase činu neprekročil pätnásť rok veku, nedosiahol takú úroveň rozumovej a mravnej vyspelosti, aby mohol rozpoznať jeho protiprávnosť alebo ovládať svoje konanie,

V tomto postupe sa prejavuje osobitosť vzťahujúca sa na obvineného, ktorý v čase činu neprekročil 15. rok veku a prakticky nadväzuje na osobitný spôsob konania – konanie proti mladistvému.

g) sa schváli zmier medzi obvineným a poškodeným,

Za splnenia podmienok uvedených v § 220 ods. 1 Trestného poriadku môže prokurátor schváliť zmier a následne zastaviť trestné stíhanie.

h) zanikla trestnosť činu.

Podmienkou na aplikáciu tohto ustanovenia je, že zastavenie trestného stíhania sa musí opierať o zistenie, že k spáchaniu trestného činu došlo a obvinený je páchatel'om tohto trestného činu. Okolnosti, ktoré spôsobujú zánik trestnosti činu, nastali po spáchaní trestného činu. Trestnosť činu zaniká pri splnení podmienok uvedených v § 13 ods. 3, § 14 ods. 3, § 21 ods. 2, § 84 – § 87 Trestného zákona. Procesným následkom zániku trestnosti je, že páchatel'a nemožno treste stíhať, a ak bolo trestné stíhanie začaté, musí byť zastavené.

„Zastavenie trestného stíhania podľa § 215 ods. 1 Trestného poriadku nie je podmienené návrhom, čo však neznamená, že možnosť podať takýto návrh je vylúčená. Práve naopak, návrh na zastavenie trestného stíhania môže podať ktorýkoľvek subjekt

---

<sup>92</sup> OLEJ, J. a kol. 2012. *Trestné právo procesné*. s. 171.

trestného konania, ak zistí, že bola splnená niektorá z podmienok uvedených v § 215 ods. 1 Trestného poriadku.<sup>93</sup>

Pokiaľ ide o zastavenie trestného stíhania podľa § 215 ods. 2 Trestného poriadku, prokurátor môže takto postupovať, ak to uzná za vhodné. Dôvody, pre ktoré môže byť trestné stíhanie zastavené podľa tohto ustanovenia sú však v trestnom poriadku uvedené taxatívne a taktiež musí byť splnené, že prokurátor nemôže v danej veci postupovať podľa § 215 ods. 1 Trestného poriadku. Z § 215 ods. 2 Trestného poriadku vyplýva, že prokurátor môže zastaviť trestné stíhanie, ak

- a) je trest, ku ktorému môže trestné stíhanie viesť, celkom bezvýznamný popri treste, ktorý bol obvinenému pre iný čin už právoplatne uložený, alebo

Pri takomto rozhodnutí prokurátor vychádza z predpokladu, že uložený trest za iný skutok je dostatočný na jeho prevýchovu, a to najmä k tomu, aby viedol riadny život. Pri rozhodovaní prokurátor vychádza z porovnania výšky trestu, ktorý bol obvinenému za iný trestný čin už právoplatne uložený a z porovnania trestu, ktorý by mohol byť uložený za predmetný trestný čin. V trestnom stíhaní, ktoré bolo zastavené podľa § 215 ods. 2 písm. a) Trestného poriadku sa pokračuje, ak obvinený vyhlási do troch dní od doručenia zastavujúceho uznesenia, že na prejednaní veci trvá. O tomto je potrebné obvineného poučiť.

- b) o skutku obvineného bolo už právoplatne rozhodnuté disciplinárne iným orgánom alebo orgánom príslušným na konanie o priestupku alebo o inom správnom delikte, cudzozemským súdom alebo iným cudzozemským orgánom príslušným na konanie o trestnom čine, priestupku alebo o inom správnom delikte a toto rozhodnutie možno považovať za dostačujúce,
- c) o skutku odovzdanom na trestné stíhanie do cudziny bolo právoplatne rozhodnuté cudzozemským súdom alebo iným cudzozemským orgánom príslušným na konanie o trestnom čine, priestupku alebo o inom správnom delikte a toto rozhodnutie možno považovať za dostačujúce,
- d) ide o skutok, ktorý je prečinom a ktorý spáchala osoba z donútenia v priamej súvislosti s tým, že bol na nej spáchaný trestný čin obchodovania s ľuďmi, trestný čin sexuálneho zneužívania alebo trestný čin výroby detskej pornografie.

Čo sa týka zastavenia trestného stíhania podľa § 215 ods. 3 Trestného poriadku, taktiež ide o fakultatívny spôsob zastavenia trestného stíhania, ktorého základom je

---

<sup>93</sup> KLÁTIK, J. 2007. Obligatorne zastavenie trestného stíhania. In: *Justičná revue*. s. 831.

formálna dohoda medzi páchatel'om trestného činu a štátom zastúpeným prokurátorom, ktorej podstatou je, že obvinený sa v trestnom konaní významnou mierou podieľal na objasnení trestného činu korupcie, trestného činu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny, trestného činu založenia, zosnovania a podporovania teroristickej skupiny alebo zločinu spáchaného organizovanou skupinou, zločineckou skupinou alebo teroristickou skupinou alebo zistení alebo usvedčení páchatel'a tohto trestného činu. Súčasne s uvedeným musia byť splnené ešte dve podmienky, aby mohlo byť týmto spôsobom rozhodnuté, a to, že záujem spoločnosti na objasnení takéhoto trestného činu prevyšuje záujem na trestnom stíhaní tohto obvineného pre taký trestný čin alebo pre iný trestný čin a obvineným nie je organizátor, návodca alebo objednávateľ trestného činu, na ktorého objasnení sa podieľal.

### 5.3 Podmienečné zastavenie trestného stíhania

Podmienečné zastavenie trestného stíhania predstavuje určitý odklon od štandardného trestného konania, pri ktorom dochádza k uzatvoreniu dohody medzi štátom a obvineným, na základe ktorej nedôjde k potrestaniu páchatel'a. Takýto spôsob rozhodnutia taktiež slúži ako prostriedok na urovnanie sporov medzi obvineným a poškodeným.

„Podstatou podmienečného zastavenia trestného stíhania je dočasné zastavenie prebiehajúceho trestného stíhania s tým, že ak obvinený vyhovie stanoveným podmienkam počas určitej skúšobnej doby, jeho trestné stíhanie bude definitívne zastavené. V konaní o podmienečnom zastavení trestného stíhania sa nerozhoduje o tom, či obvinený trestný čin spáchal alebo nespáchal a neukladá sa ani žiadny trest.“<sup>94</sup> „Uznesenie o podmienečnom zastavení trestného stíhania, ktoré nadobudlo právoplatnosť, je rozhodnutím dočasným, ktorým sa síce rozhodlo právoplatne, avšak nie s konečnou platnosťou. Nejde teda o meritórne rozhodnutie. Až keď rozhodnutie o tom, že sa obvinený osvedčil, nadobudne právoplatnosť alebo uplynú dva roky od skončenia skúšobnej doby a takéto rozhodnutie nie je vydané, nastanú účinky zastavenia trestného stíhania a vytvára sa prekážka rozhodnutej veci.“<sup>95</sup> Ide o fakultatívny spôsob rozhodnutia, a teda obvinený nemá žiadny právny nárok domáhať sa takéhoto typu rozhodnutia. K tomu aby mohol byť aplikovaný tento postup musí byť trestné konanie vedené o prečine, za ktorý Trestný zákon ustanovuje

<sup>94</sup> ŠIMOVČEK, I. a kol. 2011. *Trestné právo procesné*. s. 220.

<sup>95</sup> KLÁTIK, J. 2007. Podmienečné zastavenie trestného stíhania- alternatívny spôsob riešenia trestnej veci. In: *Justičná revue*. s. 31.

trest odňatia slobody, ktorého horná hranica trestnej sadzby neprevyšuje päť rokov. V takomto prípade môže prokurátor so súhlasom obvineného, po vznesení obvinenia do podania obžaloby na návrh policajta alebo aj bez návrhu, podmiennečne zastaviť trestné stíhanie, ak

- a) vyhlási obvinený, že spáchal skutok, za ktorý je stíhaný a nie sú odôvodnené pochybnosti o tom, že jeho vyhlásenie bolo vykonané slobodne, vážne a zrozumiteľne,

Vyhlásenie obvineného musí byť urobené slobodne, vážne, zrozumiteľne a musí sa vzťahovať na celý skutok a nie na právnu kvalifikáciu. Vyhlásenie môže obvinený urobiť v ktorejkoľvek fáze prípravného konania, a to buď pred policajtom alebo prokurátorom. Ak by obvinený takéto vyhlásenie urobil, a napriek tomu by z nejakého dôvodu nedošlo k podmiennečnému zastaveniu trestného stíhania, na takéto vyhlásenie nemožno v ďalšom priebehu trestného konania prihliadať ako na dôkaz.

- b) nahradil obvinený škodu, ak bola činom spôsobená, alebo s poškodeným o jej náhrade uzavrel dohodu, alebo urobil iné potrebné opatrenia na jej náhradu, a

„Pri náhrade škody sa vychádza z nároku poškodeného na náhradu škody, teda musí byť zrejmé, z akých dôvodov a v akej výške si nárok na náhradu škody uplatňuje. Právna úprava pripúšťa uzatvorenie dohody medzi obvineným a poškodeným. Dohoda by mala byť uzatvorená zákonným spôsobom a z tejto by mal byť zrejmý čas plnenia, spôsob jej náhrady a výška nároku.“<sup>96</sup> „Ak obvinený nenahradil poškodenému škodu alebo s ním neuzavrel dohodu o jej náhrade, môže urobiť iné opatrenie na jej náhradu. Takýmto opatrením môže byť napríklad zloženie peňažnej sumy, ktorá zodpovedá výške škody, do úschovy na súde, poskytnutie preddavku na náhradu škody poškodenému, prevzatie dlhu poškodeného, postúpenie pohľadávky obvineného poškodenému, písomné uznanie dlhu alebo nahlásenie vznikutej škody ako poistnej udalosti. Poškodenému nie je možné vnucovať náhradu škody, preto nie je prekážkou podmiennečného zastavenia trestného stíhania, ak poškodený odmietne prijať náhradu spôsobenej škody. K tomuto je potrebné ešte poznamenať, že samotný sľub obvineného, že škodu nahradí, nie je dostačujúcim opatrením na jej náhradu.“<sup>97</sup>

- c) vzhľadom na osobu obvineného, s prihliadnutím na jeho doterajší život a na okolnosti prípadu, možno takéto rozhodnutie považovať za dostačujúce.

<sup>96</sup> KORGO, D. a kol. 2013. *Trestné právo procesné*. s. 301 – 302.

<sup>97</sup> MINÁRIK, Š. a kol. 2010. *Trestný poriadok. Druhé, prepracované a doplnené vydanie*. s. 616 – 617.

Pri tejto podmienke sa posudzuje samotná osoba páchatel'a vzhľadom na jeho prejavy v spoločenskom živote a jeho rodinný život. Taktiež je nevyhnutné zaoberať sa samotným trestným činom, spôsobom a okolnosťami jeho spáchania a znakmi skutkovej podstaty spáchaného trestného činu.

Čo sa týka súhlasu obvineného je potrebné uviesť, že tento musí dať obvinený osobne. Ak by takýto postup navrhol obhajca, je potrebné zistiť či obvinený s takýmto postupom súhlasí. Obvinený môže dať súhlas písomne alebo ústne do zápisnice. Spravidla takýto súhlas zabezpečí prokurátor, ale nie je vylúčené, aby obvinený dal súhlas pri svojom výsluchu pred policajtom. „Z právnej úpravy tohto postupu vyplýva, že pre jeho aplikáciu sa nevyžaduje súhlas poškodeného a taktiež je možné takto rozhodnúť v prípadoch kedy trestným činom nebola spôsobená žiadna škoda.“<sup>98</sup>

O podmiennečnom zastavení trestného stíhania rozhoduje prokurátor uznesením, ktoré okrem všeobecných náležitostí, musí obsahovať opis skutku, ktorého sa rozhodnutie týka a jeho právnu kvalifikáciu. V uznesení sa taktiež obvinenému určí skúšobná doba na jeden až päť rokov. Skúšobná doba slúži najmä na preverenie toho, či je podmiennečné zastavenie trestného stíhania dostačujúcim opatrením alebo je potrebné v trestnom stíhaní pokračovať. Táto skúšobná doba začína právoplatnosťou uznesenia o podmiennečnom zastavení trestného stíhania. Pokiaľ obvinený nenahradil poškodenému spôsobenú škodu pred rozhodnutím o podmiennečnom zastavení trestného stíhania, avšak s poškodeným uzavrel dohodu o jej náhrade, uloží sa mu v uznesení povinnosť, aby škodu poškodenému nahradil v priebehu skúšobnej doby. Obvinenému sa môže v takomto uznesení tiež uložiť, aby v skúšobnej dobe dodržiaval primerané obmedzenia a povinnosti smerujúce k tomu, aby viedol riadny život alebo aby sa zdržal činnosti, ktorá viedla k spáchaniu prečinu. Primerané obmedzenie môže mať formu zákazu určitého konania alebo formu príkazu. Obmedzenia a povinnosti môžu spočívať napríklad v zákaze požívania alkoholických nápojov alebo iných návykových látok, v zákaze účasti na hazardných hrách, v zákaze účasti na určených verejných podujatiach, v zákaze stretávania sa s osobami, ktoré majú na páchatel'a negatívny vplyv, v príkaze nepribližovať sa k poškodenému na vzdialenosť kratšiu ako päť metrov, v príkaze vyst'ahovať sa z bytu alebo domu, osobne alebo verejne sa ospravedlniť poškodenému, alebo zaplatiť v skúšobnej dobe dlh alebo zameškané výživné.

---

<sup>98</sup> ŠIMOŤEK, I. a kol. 2011. *Trestné právo procesné*. s. 222.

Uznesenie o podmiennečnom zastavení trestného stíhania sa doručuje obvinenému a poškodenému, ktorí môžu proti nemu podať sťažnosť, ktorá má odkladný účinok. Ak bolo podmiennečne zastavené trestné stíhanie za trestný čin spáchaný v súvislosti s účasťou na verejnom podujatí, a ak obvinenému bolo súčasne uložené obmedzenie zakazujúce účasť na určených verejných podujatiach, ktoré sa vzťahuje na športové podujatie, prokurátor o uložení tohto obmedzenia upovedomí správcu informačného systému o bezpečnosti na športových podujatiach podľa osobitného zákona v rozsahu informácií podľa osobitného zákona. Ak bola uznesením uložená obvinenému povinnosť prikazujúca dostaviť sa v určenom čase na príslušný útvar Policajného zboru určený podľa miesta pobytu, v odôvodnených prípadoch aj opakovane, prokurátor zašle uznesenie určenému útvaru Policajného zboru.

„Podmiennečne zastaviť trestné stíhanie nie je možné, ak trestným činom bola spôsobená smrť osoby, je vedené trestné stíhanie pre korupciu alebo je vedené trestné stíhanie proti verejnému činiteľovi alebo zahraničnému verejnému činiteľovi pre trestný čin spáchaný v súvislosti s výkonom ich právomoci a v rámci ich zodpovednosti. Podmiennečne zastaviť trestné stíhanie je možné, ak bol trestný čin spáchaný mimo súvislosti s výkonom právomoci a zodpovednosti verejného činiteľa a zahraničného verejného činiteľa.“<sup>99</sup>

Ak obvinený v priebehu skúšobnej doby viedol riadny život, splnil povinnosť nahradiť škodu a vyhovel ďalším uloženým obmedzeniam a povinnostiam, prokurátor rozhodne, že obvinený sa osvedčil. Pred rozhodnutím si prokurátor vyžiada potrebné správy, vyjadrenia a ďalšie potrebné podklady. V prípade mladistvého obvineného treba zadovážiť aj hodnotenie od štátneho orgánu starostlivosti o mládež. Pri posudzovaní či obvinený viedol riadny život sa vyžaduje ďalšia bezúhonnosť obvineného a taktiež plnenie jeho občianskych, rodinných a pracovných povinností. V opačnom prípade, teda ak obvinený nesplnil podmienky, ktoré sú potrebné na rozhodnutie o osvedčení, rozhodne prokurátor, a to už aj v priebehu samotnej skúšobnej doby, že sa v trestnom stíhaní pokračuje. O osvedčení alebo o pokračovaní v trestnom stíhaní rozhoduje uznesením prokurátor, ktorý rozhodol o podmiennečnom zastavení trestného stíhania. Rozhodnutie o pokračovaní trestného stíhania môže byť vydané do dvoch rokov od uplynutia skúšobnej doby. Ak do dvoch rokov od uplynutia skúšobnej doby nebolo vydané rozhodnutie o tom, že sa obvinený osvedčil bez jeho zavinenia, má sa za to, že sa osvedčil. Uznesenie

---

<sup>99</sup> KAPRAĽOVÁ, Z. 2013. *Podmiennečné zastavenie trestného stíhania - úspešný odklon od klasického trestného konania* [online]. s. 2.

o osvedčení alebo pokračovaní v trestnom stíhaní sa doručuje obvinenému a poškodenému, ktorí môžu proti nemu podať sťažnosť, ktorá má odkladný účinok. Nadobudnutím právoplatnosti uznesenia o tom, že sa obvinený osvedčil alebo uplynutím dvoch rokov od uplynutia skúšobnej doby nastávajú účinky zastavenia trestného stíhania. Pokračovať v trestnom stíhaní v takomto prípade je možné len vtedy, ak dôjde k zrušeniu uznesenia na základe mimoriadnych opravných prostriedkov.

#### **5.4 Podmienečné zastavenie trestného stíhania spolupracujúceho obvineného**

Z § 218 ods. 1 Trestného poriadku vyplýva, že prokurátor môže podmienečne zastaviť trestné stíhanie obvineného, ktorý sa významnou mierou podieľal na objasnení korupcie, trestného činu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny, trestného činu založenia, zosnovania a podporovania teroristickej skupiny alebo zločinu spáchaného organizovanou skupinou, zločineckou skupinou alebo teroristickou skupinou, alebo na zistení alebo usvedčení páchatel'a tohto trestného činu a záujem spoločnosti na objasnení takéhoto trestného činu prevyšuje záujem na trestnom stíhaní obvineného pre taký trestný čin alebo pre iný trestný čin. Takýto postup nie je možné uplatniť voči organizátorovi, návodcovi alebo objednávateľovi trestného činu, na objasnení ktorého sa podieľal.

Účelom podmienečného zastavenia trestného stíhania spolupracujúceho obvineného je aktivizovať členov organizovanej skupiny, teroristickej skupiny alebo zločineckej skupiny tak, aby účelne spolupracovali s orgánmi činnými v trestnom konaní a súdmi pri objasňovaní určitých trestných činov a zistení ich páchatel'ov. Ide teda o formálnu dohodu medzi štátom zastúpeným v tomto prípade prokurátorom a obvineným, podľa ktorej za poskytnutie dôkazne relevantných informácií, ktorými dôjde k objasneniu danej trestnej činnosti, je spolupracujúcemu obvinenému poskytnutá výhoda, na ktorú by inak nemal nárok. Pri rozhodovaní o aplikácii podmienečného zastavenia trestného stíhania spolupracujúceho obvineného prokurátor berie do úvahy pomer medzi závažnosťou trestného činu a záujmom štátu na stíhaní páchatel'a a taktiež prihliada na osobu páchatel'a, okolnosti prípadu, podiel páchatel'a na spáchanom trestnom čine a na jeho následkoch.

Ako už vyplýva z vyššie uvedeného, podmienečne zastaviť trestné stíhanie spolupracujúceho obvineného môže výhradne prokurátor a to uznesením. Uznesenie v tomto prípade obsahuje náležitosti upravené v § 176 ods. 1 Trestného poriadku. Vo výroku uznesenia sa musí presne uviesť opis skutku, ako vyplýva z dôkazov uvedených vo vyšetrovacom spise, a to tak, aby daný skutok nemohol byť zamenený s iným. V uznesení

o podmiennečnom zastavení trestného stíhania spolupracujúceho obvineného sa obvinenému určí skúšobná doba na dva roky až desať rokov. Skúšobná doba začne plynúť nadobudnutím právoplatnosti a vykonateľnosti uznesenia o podmiennečnom zastavení trestného stíhania. Obvinenému sa v uznesení uloží, aby počas skúšobnej doby plnil podmienky týkajúce sa jeho spolupráce s orgánmi činnými v trestnom konaní pri objasňovaní alebo zisťovaní určených trestných činov alebo usvedčovaní ich páchatel'ov. „Uznesenie o podmiennečnom zastavení trestného stíhania sa doručuje obvinenému a poškodenému, ktorí proti nemu môžu podať sťažnosť, ktorá má odkladný účinok. Právo podať sťažnosť dáva obvinenému a poškodenému možnosť domáhať sa uskutočnenia riadneho súdneho konania.“<sup>100</sup>

Ak obvinený v priebehu skúšobnej doby splnil uložené podmienky, rozhodne prokurátor, že sa obvinený osvedčil. V opačnom prípade, teda ak podmienky splnené neboli, rozhodne prokurátor, a to aj počas skúšobnej doby, že sa v trestnom stíhaní pokračuje. O osvedčení alebo pokračovaní v trestnom stíhaní rozhodne uznesením prokurátor, ktorý rozhodol o podmiennečnom zastavení trestného stíhania spolupracujúceho obvineného. Ak do dvoch rokov od uplynutia skúšobnej doby nebolo vydané rozhodnutie o osvedčení alebo pokračovaní v trestnom stíhaní, a to bez zavinenia obvineného, má sa za to, že sa obvinený osvedčil. Takéto uznesenie sa doručuje obvinenému a poškodenému, ktorí môžu proti nemu podať sťažnosť, ktorá má odkladný účinok. Nadobudnutím právoplatnosti uznesenia o osvedčení alebo uplynutím dvoch rokov od skončenia skúšobnej doby nastávajú účinky zastavenia trestného stíhania. Pokračovať v trestnom stíhaní v takomto prípade je možné len vtedy, ak dôjde k zrušeniu uznesenia na základe mimoriadnych opravných prostriedkov.

## 5.5 Zmier

Zmier je ďalším spôsobom tzv. odklonu, teda alternatívnym spôsobom riešenia trestnej veci v štádiu prípravného konania. Podstatou zmieru je uzatvorenie dohody medzi štátom, zastúpeným prokurátorom a poškodeným na jednej strane a obvineným na strane druhej, v dôsledku čoho dôjde k ukončeniu trestnej veci, a to bez potrestania páchatel'a. Cieľom tohto inštitútu je zrýchliť trestné konanie, urobiť ho hospodárnejším, pričom dôraz sa kladie na urovnanie sporov medzi obvineným a poškodeným. Možno teda povedať, že v prípade zmieru je uprednostnený záujem poškodeného na náhradu škody, resp. na

---

<sup>100</sup> MINÁRIK, Š. a kol. 2010. *Trestný poriadok. Druhé, prepracované a doplnené vydanie*. s. 612.

odstránení škodlivých následkov spôsobených trestným činom, pred verejným záujmom v podobe potrestania a odsúdenia páchatel'a. „V procese uzatvárania dohody o zmieri medzi obvineným a poškodeným je dôležité to, že obaja sa aktívne podieľajú na procese riešenia vzniknutého konfliktu a môžu tak priamo ovplyvniť jeho výslednú podobu a nájsť obojstranne prijateľné východisko. Optimálnym vyvrcholením takejto snahy je uzatvorenie vyváženej a všestranne prijateľnej dohody medzi obvineným a poškodeným, v ktorej sú premietnuté názory a požiadavky obidvoch strán.“<sup>101</sup>

Zmier predstavuje fakultatívny spôsob vybavenia trestnej veci, a teda obvinený ani poškodený nemajú právny nárok domáhať sa takéhoto rozhodnutia. Môžu prokurátorovi takýto postup navrhnúť, ten však nie je týmto návrhom viazaný. Ak prokurátor nepovažuje takýto postup za dostačujúci, nevydáva žiadne rozhodnutie, ale obvineného a poškodeného o tom len upovedomí. Rozhodnúť o zmieri v prípravnom konaní môže výhradne prokurátor. Prokurátor môže o schválení zmieru a zastavení trestného stíhania rozhodnúť v trestnom konaní o prečine, za ktorý Trestný zákon ustanovuje trest odňatia slobody, ktorého horná hranica trestnej sadzby neprevyšuje päť rokov. K tomu, aby mohol byť tento postup využitý musia s ním súhlasiť obvinený aj poškodený. Súhlas je výlučným právom obvineného a poškodeného, teda nemôže ho udeliť iná osoba a musí byť prejavovaný takým spôsobom, aby nevzbudzoval pochybnosti. Ak poškodený nesúhlasí so schválením zmieru, nie je možné nijakým spôsobom tento jeho súhlas nahradiť, a preto zmier v takomto prípade nie je možný. Ďalšie podmienky, ktoré musia byť splnené, aby mohol byť tento postup aplikovaný sú:

- a) obvinený vyhlási, že spáchal skutok, za ktorý je stíhaný a nie sú odôvodnené pochybnosti o tom, že jeho vyhlásenie bolo vykonané slobodne, vážne a určito,

Vyhlásenie sa vzťahuje na skutkové okolnosti a nie na právnu kvalifikáciu. Vyhlásenie, že spáchal skutok, za ktorý je stíhaný, môže obvinený urobiť pred policajtom alebo prokurátorom. Takéto vyhlásenie sa uvedie v zápisnici, pričom musí byť urobené slobodne, vážne a určito. V prípade, že by napriek takémuto vyhláseniu nedošlo k schváleniu zmieru prokurátorom, nie je možné v ďalšom priebehu trestného konania naň prihliadať a nepovažuje sa za dôkaz.

- b) obvinený nahradil škodu, pokiaľ bola činom spôsobená, alebo urobil iné opatrenia na náhradu škody, alebo inak odstránil ujmu vzniknutú trestným činom,

---

<sup>101</sup> KLÁTIK, J. 2007. Zmier v trestnom konaní. In. *Justičná revue*. s. 1660.

„Pri náhrade škody sa vychádza z nároku poškodeného na náhradu škody, teda musí byť zrejmé, z akých dôvodov a v akej výške si nárok na náhradu škody uplatňuje. Právna úprava pripúšťa uzatvorenie dohody medzi obvineným a poškodeným. Dohoda by mala byť uzatvorená zákonným spôsobom a z tejto by mal byť zrejmý čas plnenia, spôsob jej náhrady a výška nároku.“<sup>102</sup> Ak obvinený nenahradil poškodenému škodu alebo s ním neuzavrel dohodu o jej náhrade, môže urobiť iné opatrenie na jej náhradu. Takýmto opatrením môže byť napríklad zloženie peňažnej sumy, ktorá zodpovedá výške škody, do úschovy na súde, poskytnutie preddavku na náhradu škody poškodenému, prevzatie dlhu poškodeného, postúpenie pohľadávky obvineného poškodenému, písomné uznanie dlhu alebo nahlásenie vzniknutej škody ako poistnej udalosti. „Poškodenému nie je možné vnucovať náhradu škody, preto nie je prekážkou schválenia zmieru a zastavenia trestného stíhania, ak poškodený odmietne prijať náhradu spôsobenej škody od obvineného. K tomuto je potrebné ešte poznamenať, že samotný sľub obvineného, že škodu nahradí, nie je dostačujúcim opatrením na jej náhradu. Iným odstránením ujmy vzniknutej trestným činom sa rozumejú prípady, pri ktorých prišlo k vzniku nemajetkovej ujmy spôsobenej na právach poškodeného. V takých prípadoch sa za splnenie zákonnej podmienky môže považovať aj verejné ospravedlnenie sa obvineného v médiách.“<sup>103</sup>

- c) obvinený zloží na účet súdu a v prípravnom konaní na účet prokuratúry, peňažnú sumu určenú konkrétnemu adresátovi na všeobecne prospešné účely, a táto peňažná suma nie je zrejme neprimeraná závažnosti spáchaného trestného činu,

„Peňažnú sumu na všeobecne prospešné účely možno určiť obciam a iným právnickým osobám so sídlom na území Slovenskej republiky na financovanie vedy, vzdelania, kultúry, školstva, požiarnej ochrany, podporu a ochranu mládeže, sociálne, zdravotnícke, ekologické, humanitárne, charitatívne účely, registrovaným cirkvám a náboženským spoločnostiam, športovým a telovýchovným spoločnostiam, ako aj štátu na peňažnú pomoc poškodeným podľa zákona č. 215/2006 Z.z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi v znení neskorších predpisov. Z tejto sumy musí obvinený určiť aspoň 50 % štátu na peňažnú pomoc poškodeným“<sup>104</sup> podľa uvedeného zákona. Peňažnú pomoc poškodeným poskytuje Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky na základe žiadosti podanej poškodeným.

<sup>102</sup> KORGO, D. a kol. 2013. *Trestné právo procesné*. s. 301 – 302.

<sup>103</sup> MINÁRIK, Š. a kol. 2010. *Trestný poriadok. Druhé, prepracované a doplnené vydanie*. s. 616 – 617.

<sup>104</sup> KORGO, D. a kol. 2013. *Trestné právo procesné*. s. 305.

- d) vzhľadom na povahu a závažnosť spáchaného činu, na mieru ako bol trestným činom dotknutý verejný záujem, na osobu obvineného a na jeho osobné a majetkové pomery, považuje prokurátor takýto spôsob rozhodnutia za dostačujúci.

Schváliť zmier nie je možné ak trestným činom bola spôsobená smrť osoby, je vedené trestné stíhanie pre korupciu, alebo je vedené trestné stíhanie proti verejnému činiteľovi alebo zahraničnému verejnému činiteľovi pre trestný čin spáchaný v súvislosti s výkonom ich právomoci a v rámci ich zodpovednosti.

Ak to okolnosti prípadu vyžadujú, pred rozhodnutím o schválení zmiernu prokurátor vypočúje obvineného a poškodeného, hlavne o spôsobe a okolnostiach uzatvorenia zmiernu, či zmier medzi nimi bol uzatvorený dobrovoľne a či súhlasia so schválením zmiernu. Prokurátor výsluchom obvineného zistí či rozumie obsahu obvinenia a či si je vedomý dôsledkov schválenia zmiernu. Súčasťou výsluchu obvineného musí byť vyhlásenie, že spáchal skutok, za ktorý je stíhaný. Pred výsluchom musia byť obvinený a poškodený poučení o svojich právach a o podstate zmiernu. Prokurátor rozhoduje o schválení zmiernu a zastavení trestného stíhania jedným uznesením. Takéto uznesenie musí okrem náležitostí uvedených v § 176 ods. 1 Trestného poriadku obsahovať opis skutku, ktorého sa zmier týka, právne posúdenie tohto skutku, obsah zmiernu zahrňujúci výšku nahradenej škody alebo škody k náhrade, ku ktorej sa obvinený zaviazal, alebo iné opatrenie na odstránenie ujmy vzniknutej trestným činom, peňažnú sumu určenú na všeobecne prospešné účely s uvedením jej adresáta vrátane sumy odovzdanej štátu na peňažnú pomoc poškodeným trestnými činmi a výrok o zastavení trestného stíhania pre skutok, ktorého sa zmier týka. Proti uzneseniu o schválení zmiernu a zastavení trestného stíhania nie je prípustná sťažnosť, preto sa takéto uznesenie stáva právoplatným a vykonateľným dňom jeho vyhotovenia. V takomto prípade možno v trestnom konaní pokračovať iba vtedy, ak sa uznesenie o schválení zmiernu a zastavení trestného stíhania zrušilo na základe mimoriadneho opravného prostriedku.

Keď sa stane uznesenie o schválení zmiernu a zastavení trestného stíhania vykonateľným, prokurátor zabezpečí, aby peňažná suma určená obvineným na všeobecne prospešné účely bola poukázaná adresátovi uvedeného rozhodnutia. V prípade, že nie je možné takúto peňažnú sumu odovzdať alebo ju adresát odmietne prijať, rozhodne o jej odovzdaní štátu na peňažnú pomoc poškodeným trestnými činmi poskytovanú podľa zákona. Proti takémuto rozhodnutiu prokurátora je prípustná sťažnosť, ktorá má odkladný účinok. Takúto sťažnosť je oprávnený podať obvinený a adresát peňažnej sumy.

Ak prokurátor nerozhodne o schválení zmieru, zabezpečí aby peňažná suma určená na všeobecne prospešné účely bola vrátená obvinenému. Dôležité je ešte uviesť, že schválenie zmieru a zastavenie trestného stíhania nie je možné v prípadoch, keď trestným činom nebola spôsobená škoda či iná ujma, ktorú by bolo možné v rámci zmieru nahradiť alebo inak odstrániť.

## 5.6 Prerušenie trestného stíhania

Prerušenie trestného stíhania je rozhodnutím predbežnej povahy, pričom prokurátor alebo policajt týmto spôsobom rozhodne, ak nastanú skutočnosti uvedené v § 228 Trestného poriadku. Vzhľadom na to, že vec v prípade takéhoto rozhodnutia nie je vybavená konečným spôsobom, po pominutí konkrétnych dôvodov sa v trestnom stíhaní pokračuje a podľa skutkového stavu zisteného v priebehu vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania môže byť vydané rozhodnutie, ktorým sa trestné stíhanie končí. Prokurátor alebo policajt je povinný pred prerušením trestného stíhania urobiť všetky úkony potrebné na zabezpečenie vykonania trestného stíhania a dosiahnutie jeho účelu. Uznesenie o prerušení trestného stíhania sa doručuje obvinenému a poškodenému, ktorí majú právo proti nemu podať sťažnosť, ktorá nemá odkladný účinok. Uznesenie je teda vykonateľné, aj keď ešte nenadobudlo právoplatnosť. Policajt je povinný najneskôr do 48 hodín doručiť uznesenie prokurátorovi. K tomuto je potrebné poznamenať, že policajt môže rozhodnúť o prerušení trestného stíhania aj vtedy, ak bolo vo veci vznesené obvinenie.

Uznesenie o prerušení trestného stíhania obsahuje náležitosti uvedené v § 176 ods. 1 Trestného poriadku. Okrem toho sa v uznesení posúdia výsledky vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania a uvedú sa dôvody prerušenia. „Po prerušení trestného stíhania možno vykonať len úkony podľa štvrtej (zaistenie osôb a vecí), piatej (zabezpečenie informácií) a šiestej hlavy (dokazovanie) prvej časti Trestného poriadku na účely zistenia, či nepominul dôvod prerušenia trestného stíhania, alebo zaistenia osoby obvinenej. V čase právoplatného prerušenia trestného stíhania bez rozhodnutia o pokračovaní v trestnom stíhaní nemožno obvineného vziať do väzby, lebo nie sú splnené formálne podmienky na rozhodnutie o väzbe. Ak je obvinený vo väzbe, musí byť z väzby prepustený na slobodu.“<sup>105</sup>

Dôvody prerušenia trestného stíhania uvedené v § 228 Trestného poriadku sú vymedzené taxatívne. Z právnej úpravy tohto postupu vyplýva, že pri dôvodoch prerušenia

---

<sup>105</sup> R 36/1998

trestného stíhania uvedených v § 228 ods. 1, ods. 2 a ods. 4 Trestného poriadku ide o obligatórne prerušenie trestného stíhania. Naproti tomu v prípade postupu podľa § 228 ods. 3 Trestného poriadku ide o fakultatívne prerušenie trestného stíhania.

Policajt preruší trestné stíhanie podľa § 228 ods. 1 Trestného poriadku, ak v danej trestnej veci bolo začaté trestné stíhanie podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku, ale vykonaným vyšetrovaním alebo skráteným vyšetrovaním sa nepodarilo zistiť skutočnosti oprávňujúce vykonať trestné stíhanie proti určitej osobe. To znamená, že týmto spôsobom sa rozhodne, ak sa orgánom činným v trestnom konaní nepodarilo zistiť páchatel'a trestného činu alebo zistiť skutočnosti, ktoré by odôvodňovali záver, že trestný čin, pre ktorý sa vedie trestné stíhanie, spáchala konkrétna osoba a nie sú dôvody na zastavenie trestného stíhania.

Policajt preruší trestné stíhanie podľa § 228 ods. 2 Trestného poriadku ak

- a) nemožno pre neprítomnosť obvineného alebo svedka vec náležite objasniť,

Na to aby mohlo byť trestné stíhanie prerušené podľa tohto ustanovenia musia byť súčasne splnené dve podmienky, a to neprítomnosť svedka alebo obvineného a nemožnosť vec náležite objasniť pre jeho neprítomnosť. Z vlastnej skúsenosti môžem uviesť, že v praxi sa pred tým, ako môže byť trestné stíhanie prerušené pre neprítomnosť svedka alebo obvineného vyžaduje, aby súčasťou vyšetrovacieho spisu bola správa z obvodného oddelenia Policajného zboru alebo od operatívnej zložky kriminálnej polície o tom, že nie je známe miesto pobytu danej osoby. Následne musí byť vykonaná lustrácia či sa daná osoba nenachádza v ústave na výkon väzby alebo v ústave na výkon trestu odňatia slobody. V prípade, že osoba sa nenachádza v takomto ústave a nie je ani známe miesto jej pobytu, sú splnené podmienky na to, aby mohlo byť po nej vyhlásené pátranie resp. v prípade svedka môže byť vyhlásené len pátranie po jeho pobyte. Po tom ako bolo vyhlásené pátranie môže dôjsť k vydaniu uznesenia o prerušení trestného stíhania. Trochu odlišný postup je v tom prípade, ak po osobe, ktorej neprítomnosť je dôvodom prerušenia trestného stíhania, bolo už pred tým vyhlásené pátranie v rámci iného trestného konania. V takomto prípade stačí pred prerušením trestného stíhania sa k takémuto pátraniu pripojiť.

- b) nemožno obvineného pre ťažkú chorobu postaviť pred súd,

Pod ťažkou chorobou sa rozumie ťažká telesná choroba alebo ťažká duševná choroba, pričom nemôže ísť o duševnú chorobu uvedenú v § 228 ods. 2 písm. c) Trestného poriadku. To či obvinený trpí takouto chorobou, bude predmetom znaleckého skúmania alebo v jednoduchých prípadoch odbornej činnosti. Postavením obvineného pred súd sa myslí podanie obžaloby.

- c) obvinený pre duševnú chorobu, ktorá nastala až po spáchaní činu, nie je schopný chápať zmysel trestného stíhania,

„Aby mohlo byť prerušené trestné stíhanie musí byť v tomto prípade súčasne splnené, že ide o duševnú poruchu, ktorá nastala až po spáchaní trestného činu a obvinený z tohto dôvodu nie je schopný chápať zmysel trestného stíhania. Na zistenie, či sú splnené obidve podmienky, treba vyšetriť duševný stav obvineného. Trestné stíhanie nie je možné prerušiť len preto, že obvinený nie je schopný výsluchu. K preukázaniu dôvodu prerušenia trestného stíhania nestačí vyjadrenie ošetrojúceho lekára, ale je potrebné vyšetrenie duševného stavu, a to dvomi znalcami z odboru psychiatrie.“<sup>106</sup> Ak je pobyt obvineného na slobode nebezpečný, musí sa navrhnúť uloženie ochranného liečenia. „V prípravnom konaní spravidla orgány činné v trestnom konaní po šiestich mesiacoch skúmajú či nepominuli dôvody, pre ktoré bolo trestné stíhanie prerušené.“<sup>107</sup>

- d) sa navrhuje odovzdanie trestného stíhania do cudziny alebo obvinený je vydaný do cudziny alebo vyhostený,

„Ak dožiadaný štát rozhodol, že preberá trestné konanie, nemožno na území Slovenskej republiky pokračovať v trestnom stíhaní obvineného pre trestný čin, pre ktorý bolo trestné konanie odovzdané, alebo nariadiť výkon trestu uloženého pre trestný čin, pre ktorý bolo trestné konanie odovzdané.“<sup>108</sup>

- e) ústavný súd alebo Súdny dvor Európskej únie pozastaví účinnosť právneho predpisu alebo jeho časti, ktorého použitie je rozhodujúce pre konanie alebo rozhodnutie vo veci samej,

„V prípade ak Ústavný súd Slovenskej republiky vysloví vo veci samej, že išlo o neústavnosť, orgány činné v trestnom konaní a súd budú skúmať, či predchádzajúca právna úprava zakladala trestnú zodpovednosť z hľadiska § 2 Trestného zákona. V prípade, ak Ústavný súd Slovenskej republiky vo veci samej vysloví, že nešlo o neústavnosť, vydá policajt uznesenie o pokračovaní v trestnom stíhaní.“<sup>109</sup>

- f) obvinený je dočasne odovzdaný na vykonanie úkonov do cudziny.

Trestné stíhanie sa podľa tohto ustanovenia preruší, ak obvinený, ktorý je cudzincom alebo osobou bez štátnej príslušnosti, je dočasne odovzdaný na vykonanie úkonov do cudziny. Po jeho vrátení sa pokračuje v trestnom stíhaní vydaním uznesenia o pokračovaní v trestnom stíhaní policajtom.

---

<sup>106</sup> R 46/1990

<sup>107</sup> MINÁRIK, Š. a kol. 2010. *Trestný poriadok. Druhé, prepracované a doplnené vydanie*. s. 626.

<sup>108</sup> KORGO, D. a kol. 2013. *Trestné právo procesné*. s. 308.

<sup>109</sup> ČENTÉŠ, J. a kol. *Komentár k trestnému poriadku č. 301/2005 Z. z.*

Podľa § 228 ods. 3 Trestného poriadku môže policajt s predchádzajúcim súhlasom prokurátora prerušiť trestné stíhanie, ak sa obvinený významnou mierou podieľa na objasnení korupcie, trestného činu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny, trestného činu založenia, zosnovania a podporovania teroristickej skupiny alebo zločinu spáchaného organizovanou skupinou, zločineckou skupinou alebo teroristickou skupinou, trestného činu úkladnej vraždy alebo na zistení alebo usvedčení páchatel'a tohto trestného činu, a to pre taký trestný čin alebo pre iný trestný čin. V tomto prípade sa postupuje na základe formálnej dohody medzi obvineným a štátom, podľa ktorej sa za poskytnutie dôkazne relevantných informácií, ktorými dôjde k objasneniu danej trestnej činnosti, resp. k zisteniu a usvedčeniu páchatel'ov takejto trestnej činnosti, spolupracujúcemu obvinenému poskytne výhoda, na ktorú by inak nemal nárok a to v podobe prerušenia jeho trestného stíhania. Pred tým ako dôjde k prerušeniu trestného stíhania podľa ods. 3, policajt s prokurátorom posúdi závažnosť spáchaného činu, záujem štátu na jeho objasnení, a taktiež sa posúdi pomer medzi účasťou obvineného pri objasňovaní trestného činu a pri jeho spáchaní. Trestné stíhanie sa však nesmie prerušiť voči organizátorovi, návodcovi alebo objednávateľovi trestného činu, na ktorého objasnení sa podieľa.

Podľa § 228 ods. 4 Trestného poriadku je oprávnený prerušiť trestné stíhanie výhradne prokurátor, ak podal návrh na Ústavný súd Slovenskej republiky na začatie konania o otázke, ktorú nie je v tomto konaní oprávnený riešiť. V trestnom konaní ide o prípady, kedy sa prokurátor domnieva, že zákon, ktorý sa má použiť odporuje Ústave Slovenskej republiky.

## **5.7 Konanie o dohode o vine a treste**

Dohoda o vine a treste predstavuje odklon trestného konania, ktorý spočíva v odchýlení sa od prejednávania trestnej veci na hlavnom pojednávaní. Účelom tohto postupu je zrýchlenie, zefektívnenie a zhospodárnenie trestného konania. Podstata konania o dohode o vine a treste spočíva v možnosti prokurátora uzatvoriť dohodu o vine a treste s obvineným, ak obvinený za presne stanovených podmienok prizná spáchanie skutku, uzná vinu a súhlasí s navrhnutým trestom, prípadne s výrokom o náhrade škody alebo ochrannom opatrení a sú splnené aj ďalšie zákonné podmienky uvedené v § 232 Trestného poriadku. V prípravnom konaní môže výhradne prokurátor začať a viesť konanie o dohode o vine a treste. Samotná dohoda podlieha schváleniu súdom, a preto prokurátor po jej uzatvorení podá na súd návrh na jej schválenie. Súd však nie je obsahom takejto dohody

viazaný a môže ju odmietnuť. V prípade, že súd návrh dohody neodmietne, určí termín verejného zasadnutia a rozhodne o nej.

Prokurátor môže začať konanie o dohode o vine a treste z vlastnej iniciatívy, na podnet obvineného alebo jeho obhajcu, alebo na podnet súdu, ktorý vráti vec prokurátorovi pri predbežnom prejednaní obžaloby. Pokiaľ ide o podnet obvineného, môže byť vykonaný písomne alebo ústne do zápisnice o výsluchu pred policajtom. Z takéhoto podnetu musí byť zrejmé, že obvinený súhlasí so začatím takéhoto konania. K tomu, aby mohlo dôjsť k začatiu konania o dohode o vine a treste musia byť splnené nasledovné podmienky:

- a) výsledky vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania dostatočne odôvodňujú záver, že skutok je trestným činom a spáchal ho obvinený,

Z tejto podmienky je možné vyvodiť, že tento postup sa môže aplikovať pri trestnom stíhaní prečinov aj zločinov.

- b) obvinený sa k spáchaniu skutku priznal a uznal vinu,

Vyhlasenie páchatel'a, ktorým sa k spáchaniu skutku priznáva a uznanie viny musia byť vykonané v procesnom postavení obvineného.

- c) dôkazy nasvedčujú pravdivosti jeho priznania.

„Ak prokurátor podnet obvineného alebo jeho obhajcu na začatie konania o dohode o vine a treste neprijme, lebo na to nie sú splnené zákonné podmienky, písomne to oznámi obvinenému a rovnopis oznámenia založí do vyšetrovacieho spisu. V opačnom prípade, teda ak sú splnené zákonné podmienky na konanie o dohode o vine a treste, prokurátor predvolá obvineného a o čase a mieste konania upovedomí jeho obhajcu a poškodeného. Ak je obvinený mladistvý, predvolá na konanie aj jeho zákonného zástupcu a orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. Prokurátor taktiež písomne vyzve obvineného a ostatné oprávnené osoby na vyjadrenie sa k začatiu konania o dohode o vine a treste. Dohodu s mladistvým možno uzatvoriť len vtedy, ak s tým súhlasí jeho zákonný zástupca a obhajca. V prípade, že obvinený odmietne výzvu prokurátora na takéto konanie, urobí prokurátor o tom záznam, ktorý založí do vyšetrovacieho spisu. V zázname stručne uvedie dôvody, pre ktoré obvinený výzvu prokurátora odmietol. Po uplynutí lehoty, určenej vo výzve, prokurátor na základe stanoviska obvineného a ostatných oprávnených osôb začne konanie o dohode o vine a treste alebo urobí iné zákonné opatrenie.“<sup>110</sup>

Z priebehu konania o dohode o vine a treste sa spíše zápisnica.

Konanie o dohode o vine a treste môže byť skončené štyrmi rôznymi spôsobmi:

---

<sup>110</sup> ZÁHORA, J. 2008. Konanie o dohode o vine a treste v predsúdnom konaní. In *Predsúdne konanie*. s. 193 – 194.

- a) v konaní došlo medzi prokurátorom a obvineným k uzatvoreniu dohody o vine a treste a ďalších výrokoch,

„V tomto prípade prokurátor podá návrh súdu na schválenie dohody o vine a treste. Uzatvoreniu takejto dohody nebráni, ak nedošlo k dohode o náhrade škody. V takomto prípade prokurátor priamo v dohode navrhne, aby súd poškodeného odkázal s nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie resp. iné konanie. Taktiež uzatvoreniu dohody nebráni, ak nedošlo k dohode o ochrannom opatrení. Dohodou sa rozumie aj dohoda o upustení od potrestania, a ak ide o mladistvého, aj podmienené upustenie od potrestania vrátane výchovných opatrení.“<sup>111</sup>

- b) obvinený uzná vinu zo spáchania stíhaného skutku v celom rozsahu, ale nedôjde k dohode o treste,

V takomto prípade prokurátor podá obžalobu, v ktorej uvedie obvineným priznaný skutok, jeho právnu kvalifikáciu a uznanie viny a požiada súd, aby vykonal hlavné pojednávanie a rozhodol o treste a ďalších výrokoch, ktoré majú podklad vo výroku o vine.

- c) obvinený uzná vinu len sčasti,

„Aj v takomto prípade podá prokurátor obžalobu, v ktorej uvedie obvineným priznaný skutok, jeho právnu kvalifikáciu a uznanie viny v tomto rozsahu. Taktiež prokurátor v obžalobe uvedie skutok, jeho právnu kvalifikáciu, ktorý obvinený nepriznal a požiada súd, aby vykonal hlavné pojednávanie v rozsahu, v ktorom obvinený spáchanie skutku nepriznal a aby rozhodol o vine, treste a ďalších výrokoch, ktoré majú podklad vo výroku o vine.“<sup>112</sup>

- d) medzi prokurátorom a obvineným nedôjde k uzatvoreniu dohody o vine a treste.

V takomto prípade prokurátor vráti vec policajtovi na ďalšie konanie, a to ak vznikne potreba doplnenia vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania, pričom môže jeho ďalší postup vo vyšetrovaní alebo skrátenom vyšetrovaní upraviť pokynom. Ak však už bolo vyšetrovanie alebo skrátené vyšetrovanie skončené tak, že bol zistený skutkový stav bez dôvodných pochybností, prokurátor podá obžalobu.

Dohoda o vine a treste obsahuje:

- označenie účastníkov dohody, dátum, miesto a čas jej spísania,
- opis skutku s uvedením miesta, času, prípadne iných okolností, za ktorých k nemu došlo tak, aby skutok nemohol byť zamenený s iným skutkom, právnu

<sup>111</sup> KORGO, D. a kol. 2013. *Trestné právo procesné*. s. 310 – 311.

<sup>112</sup> KORGO, D. a kol. 2013. *Trestné právo procesné*. s. 311.

kvalifikáciu trestného činu, ktorý bol skutkom spáchaný, a to aj s uvedením príslušného ustanovenia Trestného zákona,

- druh, výmeru a spôsob výkonu trestu,
- rozsah a spôsob náhrady škody, ak bola činom spôsobená,
- ochranné opatrenie, ak prichádza do úvahy jeho uloženie.

Dohodu o vine a treste podpíše na znak súhlasu prokurátor, obvinený, obhajca a poškodený, ak úspešne uplatnil nárok na náhradu škody a zúčastnil sa konania. Ak nedôjde k dohode o vine a treste, prokurátor o tom vykoná záznam do vyšetrovacieho spisu. Ak oprávnené osoby uzatvorili dohodu o vine a treste, prípadne o ďalších výrokoch, prokurátor tak ako už bolo uvedené, podá súdu návrh na schválenie tejto dohody. Obsahom takéhoto návrhu je označenie osôb prítomných na konaní o dohode o vine a treste, dátum a miesto spísania návrhu a návrh dohodnutého rozsudku. Prokurátor s návrhom dohody o vine a treste predloží súdu celý spisový materiál, jeho prílohy a zoznam vecných dôkazov. Prokurátor môže do začatia verejného zasadnutia nariadeného na prejednanie návrhu na dohodu o vine a treste vziať návrh späť a vec sa tým vracia do prípravného konania. K tomuto je potrebné ešte uviesť, že konkrétne podmienky, ako aj pravidlá postupu prokurátora pri iniciovaní, prijatí podnetu obvineného a vedení vyjednávania o dohode ustanovuje vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 619/2005 Z.z. o podmienkach a postupe prokurátora pri konaní o dohode o uznaní viny a prijatí trestu. „V zmysle tejto vyhlášky pri zvažovaní vhodnosti tohto konania prokurátor zvažuje najmä ochotu obvineného spolupracovať pri vyšetrovaní alebo skrátenom vyšetrovaní iných obvinených, predošlé odsúdenia, povahu a závažnosť trestného činu, prejavenu ľútosť, pocit viny obvineného, jeho ochotu dobrovoľne prevziať zodpovednosť za svoje konanie, záujem na rýchlom a primeranom skončení trestnej veci, pravdepodobnosť usvedčenia obvineného v súdnom konaní, pravdepodobný dosah súdneho konania na svedkov, pravdepodobný trest a iné dôsledky, náklady súdneho konania, potrebu zabrániť oneskorenému skončeniu iných rozpracovaných trestných vecí, ako aj dosah na práva poškodeného a ochotu obvineného nahradiť škodu, ktorú spôsobil trestným činom.“<sup>113</sup>

---

<sup>113</sup> Vyhláška Ministerstva spravodlivosti SR č. 619/2005 Z. z. o podmienkach a postupe prokurátora pri konaní o dohode o uznaní viny a prijatí trestu § 4

## 5.8 Obžaloba

Obžaloba je procesným rozhodnutím *sui generis*, ktorým dochádza k skončeniu prípravného konania a začína sa konanie pred súdom. Konanie pred súdom je možné iba na základe obžaloby (alebo návrhu na schválenie dohody o vine a treste), ktorú podáva a pred súdom zastupuje prokurátor. Prokurátor podá obžalobu ak výsledky vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania dostatočne odôvodňujú postavenie obvineného pred súd. Z tohto dôvodu je povinnosťou prokurátora pred podaním obžaloby preskúmať či bol vykonaným vyšetrovaním alebo skráteným vyšetrovaním zistený skutkový stav bez dôvodných pochybností v rozsahu nevyhnutnom na podanie obžaloby. Prokurátor je povinný podať obžalobu aj vtedy, ak existujú dve skupiny navzájom si odporujúcich dôkazov a vzniknuté rozpory nemožno odstrániť vykonaním ďalších dostupných dôkazov. Taktiež je potrebné, aby prokurátor preskúmal, či prípravné konanie bolo vykonané v súlade s Trestným poriadkom.

Obžaloba sa môže podať len pre skutok, pre ktorý bolo vznesené obvinenie. V tomto prípade sa hovorí o totožnosti skutku. Požiadavka totožnosti skutku sa nevzťahuje na posúdenie právnej kvalifikácie daného skutku. Ak prokurátor mieni posudzovať skutok ako iný trestný čin, než ako ho posudzoval policajt, upozorní na to pred podaním obžaloby obvineného, obhajcu a poškodeného. Taktiež zistí, či s ohľadom na danú zmenu tieto osoby navrhujú doplniť vyšetrovanie alebo skrátené vyšetrovanie. Ak prokurátor nepovažuje navrhované doplnenie za potrebné, odmietne ho, urobí o tom záznam do vyšetrovacieho spisu a vyrozumie osobu, ktorá návrh podala.

Obžaloba musí obsahovať:

- označenie prokurátora, dátum a miesto spísania obžaloby,
- meno a priezvisko obvineného, dátum a miesto jeho narodenia, bydlisko, prípadne iné údaje potrebné na to, aby sa nemohol zameniť s inou osobou; ak ide o osobu podliehajúcu pôsobnosti súdov podľa § 16 ods. 2 Trestného poriadku, uvedie sa aj hodnosť obvineného a útvár, ktorého je alebo bol príslušníkom,
- obžalobný návrh, v ktorom musí byť označený skutok, pre ktorý je obvinený stíhaný, s uvedením miesta, času a spôsobu jeho spáchania, prípadne s uvedením iných skutočností, ak ich treba na to, aby skutok nemohol byť zamenený s iným, a aby bolo odôvodnené použitie určitej trestnej sadzby; ďalej sa uvedie právna kvalifikácia skutku s uvedením zákonného pomenovania trestného činu, o ktorý v tomto skutku ide, aj príslušné ustanovenie Trestného

zákona a všetky zákonné znaky vrátane tých, ktoré odôvodňujú určitú trestnú sadzbu,

- ak sa vo veci konalo vyšetrowanie, odôvodnenie obžalobného návrhu, ktoré obsahuje opísanie skutkového deja s uvedením dôkazov, ktoré odôvodňujú podanie obžaloby, obhajobu obvineného a stanovisko prokurátora k nej, ako aj právne úvahy, ktorými sa prokurátor spravoval,
- dôkazy, ktoré prokurátor navrhuje vykonať na hlavnom pojednávaní a zoznam vecných dôkazov, ktoré predkladá súdu s obžalobou, spismi a ich prílohami,
- návrh na uloženie ochranného opatrenia, ak sú na to splnené zákonné podmienky.

Prokurátor podáva obžalobu na vecne a miestne príslušnom súde. Ak je daná miestna príslušnosť niekoľkých súdov, konanie vykonáva súd, na ktorom podal prokurátor obžalobu, čím dochádza k založeniu miestnej príslušnosti tohto súdu na ďalšie konanie. O podaní obžaloby upovedomí prokurátor obvineného, jeho obhajcu a poškodeného a ak je obvinený vo väzbe, aj ústav na výkon väzby. Toto neplatí v prípade superrýchleho konania. Aj po podaní obžaloby môže prokurátor policajtovi uložiť, aby zabezpečil dôkaz, ktorý je potrebné vykonať v súdnom konaní.

„Prokurátor môže obžalobu vziať späť až do začatia hlavného pojednávania a tým sa vec vracia do stavu prípravného konania. Po začatí hlavného pojednávania môže prokurátor oznámiť, že ustupuje od obžaloby v celom rozsahu alebo pre niektorý zo skutkov uvedených v obžalobe. Súd v tomto prípade oslobodí obžalovaného v celom rozsahu alebo pre niektorý zo skutkov uvedených v obžalobe.“<sup>114</sup> Ak prokurátor obžalobu nepodá, urobí návrh na uloženie ochranného opatrenia podľa § 235 písm. f) Trestného poriadku samostatne. Takýto návrh nemožno podať samostatne, a ani ako súčasť obžaloby a súd nemôže ochranné opatrenie uložiť, ak v súvislosti s tým istým skutkom už súd o návrhu na uloženie ochranného opatrenia zhabania peňažnej čiastky alebo zhabania majetku tej istej zúčastnenej osoby alebo jej právneho predchodcovi v trestnom konaní rozhodol, alebo ak bola tej istej právnickej osobe alebo jej právneho predchodcovi v súvislosti s tým istým skutkom už uložená sankcia v inom konaní a táto sankcia je dostatočná. Ak ide o rozhodnutie cudzozemského súdu alebo iného cudzozemského orgánu, nemožno návrh podať a súd nemôže ochranné opatrenie uložiť, ak tak ustanovuje medzinárodná zmluva.

---

<sup>114</sup> KORGO, D. a kol. 2013. *Trestné právo procesné*. s. 313 – 314.

## 6 PROBLÉMY SÚČASNEJ PRÁVNEJ ÚPRAVY

V tejto časti rigoróznej práce by som chcel poukázať na niektoré problémy a nedostatky súčasnej právnej úpravy predsúdneho konania, a to najmä vzhľadom na činnosť policajta.

Prvý problém, ktorý je potrebné spomenúť, vzniká v súvislosti s uplatňovaním § 196 ods. 2 Trestného poriadku. Ako už bolo v tejto rigoróznej práci uvedené, toto ustanovenie Trestného poriadku sa veľmi často využíva a podľa neho môže prokurátor alebo policajt po prijatí trestného oznámenia toto doplniť, ak to pokladá za potrebné, a to výsluchom osoby, ktorá mala spáchať trestný čin, výsluchom oznamovateľa, výsluchom poškodeného alebo vyžiadaním písomných podkladov od oznamovateľa alebo inej osoby alebo orgánu. Problém vzniká, ak je potrebné v rámci postupu pred začatím trestného stíhania vypočuť osobu, ktorá by mala po začatí trestného stíhania postavenie svedka. Výsluch takejto osoby môže byť veľmi dôležitý a výraznou mierou môže prispieť k zisteniu skutkového stavu v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie. Trestný poriadok síce v rámci postupu pred začatím trestného stíhania pripúšťa možnosť vyžiadania písomného vyjadrenia od takejto osoby, nie je však ustanovený presný spôsob ako sa toto vyjadrenie zabezpečuje, resp. vyhotovuje a taktiež nikdy takéto písomné vyjadrenie spísané či už policajtom alebo priamo osobou, ktorá ho podáva, nemôže v plnej miere nahradiť zápisnicu o výsluchu. Z tohto dôvodu by bolo vhodné zakomponovať do § 196 ods. 2 Trestného poriadku možnosť vypočuť v rámci postupu pred začatím trestného stíhania aj takúto osobu. Myslím si, že takáto zmena by pozitívne prispela k možnosti už pred začatím trestného stíhania zistiť skutkový stav bez dôvodných pochybností a v mnohých trestných veciach by na základe takto zisteného skutkového stavu bolo možné rozhodnúť niektorým zo spôsobov uvedených § 197 Trestného poriadku a nebolo by potrebné začínať trestné stíhanie.

Ďalším nedostatkom je, že v praxi sa neuplatňuje odchýlka uvedená v § 203 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, týkajúca sa postupu policajta v rámci skráteného vyšetrovania. Podľa tohto ustanovenia policajt pri skrátenom vyšetrovaní vykoná výsluch svedka, ak ide o neopakovateľný úkon, neodkladný úkon alebo ak ide o svedka, ktorý bol osobne prítomný pri páchaní trestného činu. V ostatných prípadoch vyžiada iba vysvetlenie, o ktorom spíše záznam. Cieľom tejto odchýlky má byť zrýchlenie a zefektívnenie trestného konania v menej závažných veciach. V praxi však musí policajt

aj pri skrátrenom vyšetrovaní vykonať výsluch všetkých svedkov, pretože spisovanie rôznych záznamov sa zo strany prokuratúry neakceptuje a z tohto dôvodu sa ani vôbec nevyužíva. V súčasnej dobe nie je medzi vyšetrovaním a skrátеным vyšetrovaním žiadny rozdiel, teda s výnimkou lehoty na skončenie, a preto v žiadnom prípade nemôžeme hovoriť o zefektívnení trestného konania v prípadoch, kedy sa vykonáva skrátené vyšetrovanie.

Významným problémom tejto časti trestného konania je aj veľká zaťaženosť orgánov činných v trestnom konaní. V súvislosti s týmto je potrebné uviesť, že túto zaťaženosť významne zvyšujú aj zjavne bezpredmetné trestné oznámenia a anonymné trestné oznámenia, z ktorých nevyplýva žiadne podozrenie z trestného činu. Pri bezpredmetných trestných oznámeniach mám na mysli prípady, pri ktorých sa oznamovateľ domáha riešenia rôznych obchodnoprávných resp. občianskoprávných sporov. Aj v týchto prípadoch, teda kedy je od podania trestného oznámenia zrejmé, že nejde o trestný čin, je možné o trestnom oznámení rozhodnúť jedine formou uznesenia. Orgány činné v trestnom konaní, v praxi teda najmä policajti, nemajú zákonnú možnosť trestné oznámenie neprijat' neformálnym opatrením, ak neobsahuje skutočnosti, ktoré by naznačovali, že bol spáchaný trestný čin. Aj pri takýchto zjavne neopodstatnených trestných oznámeniach musí teda policajt vydať uznesenie o odmietnutí vecí podľa § 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku. Voči takémuto uzneseniu je prípustná sťažnosť, ktorá je v mnohých prípadoch oznamovateľom aj podaná a musí o nej rozhodnúť prokurátor. Aby toho nebolo málo, aj proti takémuto rozhodnutiu prokurátora o sťažnosti, je možné podať podnet na preskúmanie zákonnosti postupu prokurátora, o ktorom musí rozhodnúť nadriadený prokurátor. Z tohto dôvodu sa tou istou vecou okrem policajta, ktorý pôvodné uznesenie vydal, zaoberajú aj prokurátori, čo spôsobuje duplicitu preskúmavania zákonnosti postupu a rozhodnutí orgánov činných v trestnom konaní. Riešením uvedenej situácie by bolo zavedenie možnosti, pri ktorej by sa namiesto uznesenia o odmietnutí veci v prípadoch bezdôvodných trestných oznámení mohlo v rámci postupu pred začatím trestného stíhania rozhodnúť formou opatrenia, pričom oznamovateľ by bol o tomto postupe vyrozumieť. K tomuto chcem ešte poznamenať, že obdobný postup sa už v súčasnej dobe využíva, a to v prípadoch duplicitných trestných oznámení.

Medzi nedostatky predsúdneho konania je podľa môjho názoru potrebné uviesť aj to, že pri prepočúvaní svedkov a poškodených po vznesení obvinenia sa títo musia nanovo vypočuť v plnom rozsahu, pričom nie je prípustné, aby uviedli, že sa pridržávajú svojej predchádzajúcej výpovede a že na nej v plnom rozsahu trvajú a uviedli by len

najdôležitejšie skutočnosti týkajúce sa vyšetrovanej veci, resp. tie ktoré pri predchádzajúcom výsluchu neuviedli. Toto spôsobuje problémy najmä v prípadoch, kedy medzi takýmito výsluchmi prejde dlhšia doba a vypočúvané osoby si už pri výsluchu po vznesení obvinenia nespomínajú na okolnosti daného prípadu v takom rozsahu ako tomu bolo pri ich predchádzajúcom výsluchu. Zbytočne to časovo zaťažuje nielen policajta ale aj vypočúvanú osobu, keďže tá musí pred policajtom opakovane uvádzať tie isté skutočnosti. Nie je výnimkou, že tá istá osoba je vypočutá pred začatím trestného stíhania, potom po jeho začatí a následne aj po vznesení obvinenia. Zápisnice z týchto výsluchov sú viac menej totožné a odlišujú sa len v drobnostiach, ktoré nemajú vplyv na priebeh a výsledok trestného konania. Z tohto dôvodu sa často stáva, že policajt pre uľahčenie a zrýchlenie výsluchov osôb, ktoré už boli skôr vypočuté prekopíruje predchádzajúci výsluch do novej zápisnice, čo však v žiadnom prípade nie je, a ani nemôže byť správny postup.

Ďalším významným problémom súčasnej právnej úpravy predsúdneho konania je absencia procesného postavenia pre osobu, ktorá mala spáchať trestný čin, a to v časti trestného konania od začatia trestného stíhania do vznesenia obvinenia. Takáto osoba v súčasnej dobe vystupuje v procesnom postavení svedka, pričom z tohto dôvodu jej nie sú priznané všetky práva, na ktoré má nárok, ako osoba pri ktorej je zrejmé, že voči nej trestné stíhanie smeruje. Samozrejme ide o prípady, kedy nedošlo k zadržaniu a obmedzeniu osobnej slobody podozrivej osoby podľa § 85 Trestného poriadku. Práve postavenie podozrivého v prípadoch kedy bol zadržaný, a následne ako podozrivý vypočúvaný, by mohlo poslúžiť ako vzor pre vytvorenie napríklad procesného postavenia svedka – podozrivého, ktorému by boli priznané všetky práva, ktoré mu prináležia. V takomto prípade by nevznikali mnohé problémy a následná neprípustnosť výsluchu tejto osoby v procesnom postavení svedka v ďalšom priebehu trestného konania.

Ďalším nedostatkom je, že v prípadoch kedy je od začiatku trestného konania jasné, kto je páchatelom trestného činu resp. páchatelom môže byť len jedna konkrétna osoba, a teda súčasne so začatím trestného stíhania je dôvod aj na vznesenie obvinenia, policajti často postupujú tak, že len začnú trestné stíhanie. Toto je spôsobené najmä tým, že prokurátorom je vznesenie obvinenia akceptované až vtedy keď je zistený skutkový stav veci viac menej až v takom rozsahu, ako je to potrebné pri podaní návrhu na podanie obžaloby. Vôbec sa nedodržiava to, že na vznesenie obvinenia je potrebná len vyššia miera pravdepodobnosti, že určitá osoba spáchala trestný čin. Zabúda sa na to, že vznesenie obvinenia v žiadnom prípade nie je definitívnym rozhodnutím o vine. V praxi je minimum

prípadoch, v ktorých bolo vznesené obvinenie policajtom a ukončené boli inak ako návrhom na podanie obžaloby.

Problémy spôsobuje aj často sa meniaci právna úprava v oblasti trestného práva, ale aj právnych noriem z iných odvetví práva, ktorých znalosť a uplatnenie v trestnom konaní je nevyhnutné na naplnenie účelu trestného konania, napríklad daňové právo, pracovné právo a obchodné právo. Trestný zákon aj Trestný poriadok boli od 1.1.2006 do súčasnosti viac ako 25 krát novelizované.

Medzi ďalšie problémy predsúdneho konania je potrebné zaradiť neprimeranú dĺžku konania v niektorých trestných veciach, nedostatočnú komunikáciu medzi policajtom a prokurátorom, nejednotnosť postupu orgánov činných v trestnom konaní pôsobiacich v rôznych okresoch Slovenskej republiky a absenciu špecializácie policajtov na trestné činy, resp. na určité skupiny trestných činov.

## ZÁVER

V rigoróznej práci som spracoval problematiku predsúdneho konania o trestných činoch, jeho historický vývoj a problémy súčasnej právnej úpravy. Cieľom bolo vypracovať ucelený dokument, ktorý by čitateľovi umožnil lepšie sa zorientovať v tejto zložitej a rozsiahlej problematike a ozrejmil mu podstatu a priebeh jednotlivých štádií trestného konania, inštitútov a rozhodnutí. Zámerom bolo taktiež poukázať na veľký význam predsúdneho konania a jeho vplyv na priebeh a výsledok trestného konania. Je nesporné, že dobre vykonané predsúdne konanie môže kladne ovplyvniť a zrýchliť priebeh celého trestného konania a výrazne prispieť k jeho hospodárnosti.

Predsúdne konanie je úsek trestného konania od jeho začatia až do podania obžaloby, návrhu na schválenie dohody o uznaní viny a prijatí trestu alebo právoplatnosti rozhodnutia orgánu činného v trestnom konaní vo veci samej. Tento úsek trestného konania zahŕňa dve štádiá, a to postup pred začatím trestného stíhania a prípravné konanie.

Účelom postupu pred začatím trestného stíhania je preverenie opodstatnenosti podaného trestného oznámenia alebo iného podnetu na začatie trestného stíhania a obstaranie podkladov pre začatie trestného stíhania alebo pre niektoré z rozhodnutí podľa § 197 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku.

V prípade začatia trestného stíhania, a teda začatia prípravného konania, je jeho účelom hlavne zhromaždenie, preverenie a vykonanie dôkazov v takom rozsahu, aby trestná vec mohla byť v prípravnom konaní rozhodnutá orgánom činným v trestnom konaní, alebo aby bola predložená na rozhodnutie súdu.

V rigoróznej práci je taktiež vysvetlené vznesenie obvinenia, keďže ide o najvýznamnejší úkon tejto časti trestného konania. Význam vznesenia obvinenia spočíva v tom, že trestné stíhanie sa začína viesť proti určitej osobe pre určitý trestný čin a zároveň sa kategoricky určuje jej postavenie v trestnom konaní ako obvineného.

Významná časť rigoróznej práce je venovaná rozhodnutiam v prípravnom konaní, keďže práve týmito rozhodnutiami sa završuje príslušný úsek trestného konania, pričom z týchto rozhodnutí vyplývajú pre subjekty, ktorých sa to týka, vynútiteľné práva a povinnosti, alebo sa nimi zaväzujúcim spôsobom konštatuje existencia či neexistencia právne významných skutočností. V tejto časti rigoróznej práce sú vysvetlené aj inštitúty ako podmienené zastavenie trestného stíhania, podmienené zastavenie trestného stíhania spolupracujúceho obvineného, zmier a konanie o dohode o vine a treste. Ide o odklony

v trestnom konaní, ktoré ponúkajú alternatívu rozhodnutia mimo obvyklého prejednávania trestnej veci na hlavnom pojednávaní. Cieľom týchto odklonov je zabezpečiť rýchlejšie a efektívnejšie vybavenie určitých trestných vecí, a taktiež prispieť k zníženiu celkovej zaťažnosti trestných súdov.

V poslednej kapitole som poukázal na niektoré problémy a nedostatky, s ktorými som sa stretol pri svojej pracovnej činnosti ako vyšetrovateľ Policajného zboru a ponúkol som aspoň v stručnosti určité riešenia, ktoré by mohli prispieť k zlepšeniu práce policajta v tejto časti trestného konania a zefektívniť priebeh predsúdneho konania.

V závere chcem ešte uviesť, že problematika predsúdneho konania je v právnej úprave Slovenskej republiky spracovaná v dostatočnej miere a umožňuje vybaviť podstatnú časť trestných vecí v rámci postupu pred začatím trestného stíhania alebo v prípravnom konaní. Toto významnou mierou prispieva k úspešnému dosiahnutiu hlavného účelu trestného konania, ktorým je bez dôvodných pochybností zistiť, či bol spáchaný trestný čin, a ak áno, zistiť jeho páchatel'a a uložiť mu podľa zákona trest alebo ochranné opatrenie, rozhodnutie vykonať, alebo jeho výkon zabezpečiť a prípadne rozhodnúť o nároku poškodeného na náhradu škody.

## ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ODKAZOV

BALÁŽ, P. – PALKOVIČ, J. 2005. *Dokazovanie v trestnom konaní. Teoretická a praktická časť*. Bratislava: VEDA, 2005. 428 s. ISBN 80-224-0840-9.

ČENTÉŠ, J. a kol. *Komentár k trestnému poriadku č. 301/2005 Z. z.*

ČENTÉŠ, J. a kol. 2012. *Trestné právo procesné. Všeobecná a osobitná časť*. Šamorín: Heuréka, 2012. 864 s. ISBN 80-90202-1-2.

HOFFMAN, M. 2010. *Prokuratúra SR - orgán ochrany práva*. 1. vyd. Bratislava: EUROKÓDEX, 2010. 128 s. ISBN 978-80-89447-30-5.

IVANOVÁ-ŠALINGOVÁ, M. – MANÍKOVÁ, Z. 1979. *Slovník cudzích slov*. 1. vyd. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 1979. 944 s.

IVOR, J. a kol. 2006. *Trestné právo procesné*. 1. vyd. Bratislava: IURA EDITION, spol. s r.o., 2006. 1010 s. ISBN 80-8078-0101-X.

IVOR, J. – ZÁHORA, J. 2009. *Repetitórium rekodifikovaného trestného práva*. 5. vyd. Bratislava: IURA EDITION, spol. s r.o., 2009. 186 s. ISBN 978-80-8078-297-9.

JALČ, A. 2008. *Teoretické a praktické otázky dokazovania v trestnom konaní*. Bratislava: EUROUNION spol. s r.o., 2008. 114 s. ISBN 978-80-89374-02-1.

KAPRAĽOVÁ, Z. 2013. *Podmienečné zastavenie trestného stíhania - úspešný odklon od klasického trestného konania*. [online]. Bratislava: epi.sk, 2013. 7 s. [cit. 2015.03.10]. Dostupné na internete: <<http://www.epi.sk/odborny-clanok/podmienecne-zastavenie-trestneho-stihania-uspesny-odklon-od-klasickeho-trestneho-konania.aspx>>.

KLÁTIK, J. 2007. Obligatórne zastavenie trestného stíhania. In *Justičná revue*. ISSN 1335-6461, 2007, roč. 59, č. 6-7, s. 829-837.

KLÁTIK, J. 2007. Podmienečné zastavenie trestného stíhania - alternatívny spôsob riešenia trestnej veci. In *Justičná revue*. ISSN 1335-6461, 2007, roč. 59, č. 1, s. 31-39.

KLÁTIK, J. 2007. Zmier v trestnom konaní. In *Justičná revue*. ISSN 1335-6461, 2007, roč. 59, č. 12, s. 1657-1663.

KORGO, D. a kol. 2013. *Trestné právo procesné*. Plzeň: Aleš Čeněk s.r.o., 2013. 439 s. ISBN 978-80-7380-432-9.

MANDALÍK, R. 2011. Prečiny a konanie o prečinoch. In *Justičná revue*. ISSN 1335-6461, 2011, roč. 63, č. 12, s. 1603-1610.

MANDALÍK, R. 2007. Skrátené vyšetovanie. In *Justičná revue*. ISSN 1335-6461, 2007, roč. 59, č. 6-7, s. 801-804.

MANDALÍK, R. 2012. Základné zásady trestného konania v predprípravnom konaní. In *Justičná revue*. ISSN 1335-6461, 2012, roč. 64, č. 11, s. 1315-1323.

MINÁRIK, Š. a kol. 2006. *Trestný poriadok. Stručný komentár*. 1. vyd. Bratislava: IURA EDITION, spol. s r.o., 2006. 1302 s. ISBN 80-8078-085-4.

MINÁRIK, Š. a kol. 2010. *Trestný poriadok. Druhé, prepracované a doplnené vydanie*. Bratislava: IURA EDITION, spol. s r.o., 2010. 1392 s. ISBN 978-80-8078-369-3.

MOSNÝ, P. – HUBENÁK, L. 2008. *Dejiny štátu a práva na Slovensku*. Košice: Aprilla s.r.o., 2008. 376 s. ISBN 978-80-89346-02-8.

MOSNÝ, P. – LACLAVÍKOVÁ, M. 2010. *Dejiny štátu a práva na území Slovenska I. od najstarších čias do roku 1848*. 1. vyd. Šamorín: Heuréka, 2010. 103 s. ISBN 978-80-89122-63-9.

OLEJ, J. a kol. 2012. *Trestné právo procesné*. 1. vyd. Košice: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, 2012. 300 s. ISBN 978-80-7097-965-5.

PERHÁCS, Z. 2011. K zopakovaníu a doplneníu výsluchu svedka po vznesení obvinenia. In *Justičná revue*. ISSN 1335-6461, 2011, roč. 63, č. 3, s. 435-452.

PERHÁCS, Z. 2007. Začatie trestného stíhania a vznesenie obvinenia. In *Justičná revue*. ISSN 1335-6461, 2007, roč. 59, č. 11, s. 1397-1413.

POLÁK, P. 2008. Prípravné konanie v kontexte vzťahu medzi začatím trestného stíhania a vznesením obvinenia. In *Predsúdne konanie*. Bratislava: Akadémia PZ, 2008. ISBN 978-80-8054-454-6, str.122-133.

ROMŽA, S. 2010. *Koncepcia prípravného konania*. Brno: Tribun EU s.r.o., 2010. 238 s. ISBN 978-80-7399-924-7.

RÚŽEK, A. a kol. 1984. *Československé trestné konanie*. Bratislava: Obzor, 1984. 456 s.

SIVÁK, F. 1998. *Dejiny štátu a práva na území Slovenska do roku 1918*. 1. vyd. Bratislava: Vydavateľské oddelenie Právnickej fakulty UK v Bratislave, 1998. 186 s. ISBN 80-7160-100-4.

SOJKA, S. 2007. Superrýchle konanie (§ 204, § 348 Trestného poriadku). In *Justičná revue*. ISSN 1335-6461, 2007, roč. 59, č. 2, s. 184-189.

ŠIMOVČEK, I. a kol. 2011. *Trestné právo procesné*. Plzeň: Aleš Čeněk s.r.o., 2011. 479 s. ISBN 978-80-7380-324-7.

VIKTORYOVÁ, J. a kol. 2011. *Vyšetrovanie*. 1. vyd. Bratislava: Akadémia PZ, 2011. 634 s. ISBN 978-80-8054-505-5.

VIKTORYOVÁ, J. – PALAREC, J. a kol. 2009. *Základy vyšetrovania*. 2. vyd. Bratislava: Akadémia PZ, 2009. 261 s. ISBN 978-80-8054-472-0.

ZÁHORA, J. 2008. Konanie o dohode o vine a treste v predsúdnom konaní. In *Predsúdne konanie*. Bratislava: Akadémia PZ, 2008. ISBN 978-80-8054-454-6, str.189-199.

## **PRÁVNE PREDPISY**

Zákon č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov

Zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov

Zákon č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov

Zákon č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov

Zákon č. 215/2006 Z. z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi v znení neskorších predpisov

Nariadenie ministra vnútra SR o vymedzení príslušnosti útvarov PZ a útvarov Ministerstva vnútra SR pri odhaľovaní trestných činov, pri zisťovaní páchatel'ov a o postupe v trestnom konaní 175/2010

Vyhláška Ministerstva spravodlivosti SR č. 619/2005 Z. z. o podmienkach a postupe prokurátora pri konaní o dohode o uznaní viny a prijatí trestu

## **JUDIKATÚRA**

R I/1979

V 12/1991

R 78/2002

206/2002 NS SR

R 11/1997

R 36/1998

R 46/1990

## **INTERNETOVÉ ZDROJE**

[http://jaspi.justice.gov.sk/jaspiw1/jaspiw\\_mini\\_fr0.htm](http://jaspi.justice.gov.sk/jaspiw1/jaspiw_mini_fr0.htm)

<http://www.epi.sk/Domov/Default.aspx>